

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

**Novokonsolidovani finansijski izveštaji
31. decembar 2016. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Novokonsolidovani finansijski izveštaji:	
Novokonsolidovani bilans stanja	3
Novokonsolidovani bilans uspeha	4
Novokonsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	5
Novokonsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	6
Novokonsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	7 - 8
Napomene uz novokonsolidovane finansijske izveštaje	9 - 86
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih novokonsolidovanih finansijskih izveštaja UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd (u daljem tekstu "Banka") i njenih zavisnih pravnih lica (u daljem tekstu zajedno „Grupa“) priloženih na stranama 3 do 86, koji obuhvataju novokonsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući novokonsolidovani bilans uspeha, novokonsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, novokonsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i novokonsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz novokonsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih novokonsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje novokonsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim novokonsolidovanim finansijskim izveštajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima kao i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da novokonsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u novokonsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od prosuđivanja revizora, uključujući procenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u novokonsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju novokonsolidovanih finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije novokonsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, novokonsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

(nastavlja se)

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd (nastavak)

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim uslovima

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i Odlukom o izmenama i dopunama odluke o spoljnoj reviziji banaka, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2016. godinu sa novokonsolidovanim finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu. Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju za 2016. godinu usaglašene su sa revidiranim novokonsolidovanim finansijskim izveštajima za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine.

Beograd, 27. februar 2017. godine

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Miroslav Tončić".

Miroslav Tončić
Ovlašćeni revizor

NOVOKONSOLIDOVANI BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	31.12. 2016.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.k, 19	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	3.j, 3.o, 20	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.j, 3.p, 21	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.j, 3.n, 22	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.j, 3.m, 23	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	3.j, 3.m, 24	208.339.473
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 25	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	375
Nematerijalna ulaganja	3.r, 3.s, 27	921.336
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.s, 28	1.581.197
Investicione nekretnine	29	1.397
Odložena poreska sredstva	3.i, 30	165.498
Ostala sredstva	31	915.567
Ukupna aktiva		337.402.324
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3.j, 32	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.l, 33	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.j, 3.t, 34	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.j, 3.t, 35	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 36	103
Subordinirane obaveze	3.j, 3.t, 37	3.082.125
Rezervisanja	3.u, 3.x, 38	961.581
Tekuće poreske obaveze	3.i, 18.4	31.749
Ostale obaveze	39	2.999.463
Ukupno obaveze		272.542.419
Akcijski kapital	41.1	24.169.776
Dobitak	41.1	6.882.290
Rezerve	41.1	33.807.839
Ukupan kapital		64.859.905
Ukupna pasiva		337.402.324

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Csilla Ihász Predsednica Izvršnog odbora		 Sandra Vojnović Direktor Sektora za strategiju i finansije
 Alen Dobrić Član Izvršnog odbora	 Mirjana Kovačević Direktor Direkcije za računovodstvo	

NOVOKONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine

	Napomena	2016.
Prihodi od kamata	3.d, 7	15.739.371
Rashodi od kamata	3.d, 7	(3.413.910)
Neto prihod po osnovu kamata		12.325.461
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	3.885.975
Rashodi od naknada i provizija	3.e, 8	(1.154.775)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		2.731.200
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	3.f, 9	30.989
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	3.g,10	(3.744)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3.p, 11	166.256
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	1.424.041
Ostali poslovni prihodi	13	143.585
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	3.j, 14	(3.011.705)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(2.752.772)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 16	(602.403)
Ostali rashodi	17	(3.857.143)
Dobitak pre oporezivanja		6.593.765
Porez na dobitak	3.i, 18	(320.987)
Dobitak nakon oporezivanja		6.272.778

Beograd, 24. februar 2017. godine

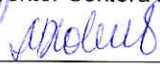
Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Csilla Ihász
 Predsednica Izvršnog odbora

 Alen Dobrić
 Član Izvršnog odbora

 Sandra Vojnović
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

 Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2016.
DOBITAK PERIODA		6.272.778
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Aktuarski gubici		(2.533)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Neto promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(834.514)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	30.2	380
Ukupan (negativan) ostali rezultat perioda	41.2	(836.667)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		5.436.111

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Csilla Ihász Predsednica Izvršnog odbora		 Sandra Vojnović Direktor Sektora za strategiju i finansije
 Alen Dobrić Član Izvršnog odbora		 Mirjana Kovačević Direktor Direkcije za računovodstvo

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

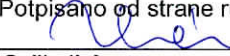
Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine

(U hiljadama dinara)

	Napomena	2016.
AKCIJSKI KAPITAL		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		23.607.620
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Stanje na kraju godine	41.1	23.607.620
EMISIONA PREMIJA		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		562.156
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Stanje na kraju godine	41.1	562.156
OSTALE REZERVE IZ DOBITI		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		28.254.097
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Raspodela neraspoređene dobiti iz prethodne godine		28.254.097
Stanje na kraju godine	41.1	32.020.480
REVALORIZACIONE REZERVE		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		2.807.920
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		2.807.920
Stanje na kraju godine	41.1	(1.008.738)
NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		(174.224)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(174.224)
Stanje na kraju godine	41.1	174.224
AKTUARSKI GUBICI PO OSNOVU PLANOVA DEFINISANIH PRIMANJA		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		(9.670)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
Promene u toku godine		(9.670)
Stanje na kraju godine	41.1	(2.153)
AKUMULIRANA DOBIT		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		6.366.383
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	43.1, 43.2	609.512
Raspodela dobiti iz prethodne godine na ime izdvajanja za isplatu dividende		6.975.895
Raspodela dobiti iz prethodne godine u rezerve		(2.600.000)
Dobitak tekuće godine		(3.766.383)
Stanje na kraju godine	41.1	6.272.778
UKUPNO KAPITAL		64.859.905

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Csilla Ihász
 Predsednica Izvršnog odbora

 Alen Dobrić
 Član Izvršnog odbora

 Sandra Vojnović
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

 Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2016.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		21.716.323
Prilivi od kamata		11.770.459
Prilivi od naknada		3.876.176
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti		6.069.346
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku		342
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		(15.178.479)
Odlivi po osnovu kamata		(3.552.691)
Odlivi po osnovu naknada		(1.147.232)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda		(2.646.646)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda		(520.336)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja		(7.311.574)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima		6.537.844
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza		49.863.258
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hov koje nisu namenjene investiranju		547.925
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima		49.315.333
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza		(18.728.920)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata		(18.728.920)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit		37.672.182
Plaćeni porez na dobit		(418.767)
Isplaćene dividende		(5.100.000)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		32.153.415
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		(3.566.634)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti		(2.490.290)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate		(112.644)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		(963.700)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		(3.566.634)
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		(32.140.094)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza		(32.140.094)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita		(32.140.094)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		(32.140.094)

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2016.
Svega neto prilivi gotovine		71.579.581
Svega neto odlivi gotovine		(75.132.894)
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine		(3.553.313)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine		20.407.612
Negativne kursne razlike		(37.193)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.k, 42	<u>16.817.106</u>

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Alen Dobrić
Član Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Bankarska grupa (u daljem tekstu: „Grupa“) sastoji se od matičnog pravnog lica UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Matično pravno lice“ ili „Banka“) i zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik navedenih pravnih lica.

(a) Osnivanje i poslovanje Banke

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora A.D., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke A.D., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit grupacije. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31.08.2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30.09.2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu i sedamdeset i jedne ekspoziture u različitim gradovima širom Republike Srbije.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 1.205 zaposlenih radnika.

(b) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing) osnovano je rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj uložka 1-92733-00 od 18. maja 2004. godine pod nazivom HVB Leasing d.o.o., Beograd. Osnivač Lizinga je Bank Austria Creditanstal Leasing GmbH, Beč. Dana 11. aprila 2007. godine je promenjen naziv Društva u UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. Promena osnivača je upisana u registar Agencije za privredne registre u Beogradu pod brojem 4109/2009 od 10. februara 2009. godine, kada je kao osnivač upisan UniCredit Global Leasing S.p.A., Milano. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Društva. Navedena promena vlasništva je registrovana 26. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Lizing se bavi poslovima finansijskog lizinga.

Na dan 31. decembra 2016. godine Lizing je imalo 32 zaposlena radnika.

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Partner d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Partner) osnovano je 3. maja 2006. godine pod nazivom HVB Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. Osnivač Partnera je BA-CA Leasing Versicherungs service GmbH Beč, Austria, a zatim se rešenjem BDŽU 30358/2013/01-01 od dana 09.04.2013 godine menja osnivač u Allegro Leasing Gesellschaft m.b.h. Osnivanje Partnera je upisano u registar Agencije za Privredne Registre u Beogradu pod brojem BD 3370/2007 dana 13. marta 2007. godine. Dana 4. juna 2008. godine je registrovana promena naziva u UniCredit Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Partnera. Navedena promena vlasništva je registrovana 12. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd (nastavak)

Partner je registrovan za obavljanje delatnosti zastupnika i posrednika u osiguranju. Partner je 16. aprila 2007. godine zaključio Ugovor o zastupanju sa Wiener Staedtische osiguranjem a.d. Beograd, Trešnjinog Cveta 1, kao glavnim osiguravačem. Na osnovu dobijene pismene saglasnosti glavnog osiguravača i ostalih osiguravajućih društava, Partner zastupa i sledeća osiguravajuća društva: Generali osiguranje a.d. Beograd, DDOR Novi Sad a.d., Novi Sad, Dunav osiguranje a.d., Beograd, AS osiguranje a.d., Beograd, AMS osiguranje a.d., Beograd, Triglav osiguranje a.d., Beograd, UNIQA osiguranje a.d., Beograd i AXA osiguranje a.d., Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine Partner je imao 4 zaposlena radnika.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju novokonsolidovanih finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Grupa je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), bankarske grupe u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi novokonsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014).

Novokonsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti i
- finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovanju iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navede karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcija lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju novokonsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 - parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2 (b). Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu postali efektivni, obelodanjeni su u napomeni 2 (c).

(b) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednosti i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16 prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenos sredstava sa kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja o povezanim licima“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje definisanih primanja, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Namirivanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine);
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

(c) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknativog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(c) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (nastavak)

- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 „Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije“. Dopune i izmene pojašnjavaju da matično društvo može biti izuzeto od obaveze da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje ako je ono istovremeno zavisno lice investicionog društva, čak i ako investiciono društvo odmerava ulaganja u sva svoja zavisna lica po fer vrednosti u skladu sa MSFI 10. Kao rezultat ovih dopuna, izmenjen je i MRS 28 u cilju pojašnjenja izuzeća od primene metoda učešća (tj. zadržavanje merenja po fer vrednosti) koje važi za investitora u pridruženo lice ili zajednički poduhvat ukoliko je on zavisno lice investicionog društva koje odmerava sva svoja ulaganja u zavisna lica po fer vrednosti (dopune i izmene se primenjuju retroaktivno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine uz dozvoljenu raniju primenu).
- Dopune i izmene različitih standarda Poboljšanja MSFI (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(d) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih novokonsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ - MSFI 9, izdat u novembru 2009. godine, uvodi nove zahteve u pogledu klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava. MSFI 9 je u oktobru 2010. godine dopunjen zahtevima u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih obaveza i prestankom priznavanja, a u novembru 2013. godine novim zahtevima u vezi sa opštim računovodstvom zaštite. Sledeća revidirana verzija MSFI 9 izdata je u julu 2014. godine da bi obuhvatila a) zahteve u vezi sa umanjnjem vrednosti finansijskih sredstava i b) ograničene izmene i dopune zahteva u vezi sa klasifikacijom i uvođenjem kategorije fer vrednost kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu za merenje određenih jednostavnih dužničkih instrumenata.

Ključni zahtevi MSFI 9 su:

- Sva priznata finansijska sredstva iz delokruga MRS 39 Finansijski instrumenti: „Priznavanje i odmeravanje“ moraju naknadno biti vrednovana ili po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti. Dužnički instrument koji se drži u okviru poslovnog modela koji ima za cilj naplatu ugovorenih novčanih tokova i ima ugovorene novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice se generalno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti na kraju narednog perioda. Dužnički instrumenti koji se drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a čije ugovorne odredbe rezultuju novčanim tokovima na unapred utvrđene datume koji su prvenstveno plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice generalno se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Svi ostali dužnički instrumenti i udeli moraju se odmeravati po fer vrednosti na kraju narednog perioda. Takođe, prema MSFI 9, ukoliko se instrument kapitala ne drži radi trgovanja, subjekt može doneti neopozivu odluku pri početnom priznavanju da se takav instrument meri po fer vrednosti kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu, pri čemu se jedino prihod od dividendi priznaje u okviru bilansa uspeha.
- U vezi sa odmeravanjem finansijskih obaveza označenih za odmeravanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika te obaveze bude prikazan u ostalom ukupnom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika te obaveze naknadno se ne reklasifikuju na bilans uspeha. Prema MRS 39, ceo iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze označene za odmeravanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prikazuje se u okviru bilans uspeha.
- U vezi sa umanjnjem vrednosti finansijskih sredstava, MSFI 9 zahteva primenu modela očekivanih kreditnih gubitaka za razliku od modela nastalih kreditnih gubitaka prema MRS 39. Model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva da subjekt računovodstveno obuhvati očekivane kreditne gubitke i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se kreditni događaj desi pre priznavanja kreditnih gubitaka.
- Novi zahtevi u vezi sa opštim računovodstvom zaštite zadržali su tri vrste mehanizama računovodstva zaštite koje predviđa MRS 39. Ali, MSFI 9 je daleko fleksibilniji u pogledu vrsta transakcija podobnih za računovodstvo zaštite i proširuje vrste instrumenata koji ispunjavaju uslove za instrumente zaštite i vrste rizičnih komponenti nefinansijske stavke koje su podobne za računovodstvo zaštite. Takođe, test efektivnosti je zamenjen načelom ‘ekonomskog odnosa’. Više se ne zahteva ni retrospektivna analiza efektivnosti.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(d) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi“, MRS 11 „Ugovori o izgradnji“, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata“, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina“ i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- MSFI 16 „Lizing“, obezbeđuje sveobuhvatan model za identifikovanje lizing aranžmana i njihov tretman u finansijskim izveštajima kako davalaca tako i primalaca lizinga. Na dan stupanja na snagu, 1 januara 2019. godine, ovaj standard će zameniti sledeće lizing standarde i tumačenja: MRS 17 „Lizing“, IFRIC 4 „Određivanje da li neki aranžman sadrži lizing“, SIC 15 „Operativni lizing – potsticaj“ i SIC 27 „Procena suštine transakcije uključujući pravni oblik zakupa“;
- Izmene MSFI 2 „Plaćanje akcijama – klasifikacija i merenje transakcija“, na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje na dan 1 januara 2018. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom;
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primenu do budućeg datuma, a ranija primena izmenjenog? standarda je dozvoljena;
- Izmene MRS 7 – „Obelodanjivanje inicijative Inicijativa za obelodanjivanja“ zahtevaju od entiteta takva obelodanjivanja koja omogućuju korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama nastale finansijskim aktivnostima, uključujući promene nastale i od novčanih i nenovčanih promena. Izmene MRS 7 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ koje se odnose na identifikovanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke, primenjuju se retrospektivno za godišnje periode koji počinju na dan 1. decembra 2017. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom.

(e) Uporedni podaci

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka je novokonsolidovane finansijske izveštaje sastavila prvi put na dan 31. decembra 2016. godine. Uporedni podaci u novokonsolidovanim finansijskim izveštajima nisu prikazani s obzirom da u 2015.godini Banka nije imala kontrolu nad navedenim pravnim licima.

(f) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje novokonsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

(g) Izjava o usklađenosti

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Grupa je konzistentno primenila u svim periodima prezentiranim u ovim finansijskim izveštajima.

(a) Konsolidacija

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju novokonsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, novokonsolidovani bilans uspeha, novokonsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, novokonsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i novokonsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i procena, te napomene uz novokonsolidovane finansijske izveštaje.

Novokonsolidovani finansijski izveštaji sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine, obuhvataju finansijske izveštaje matičnog pravnog lica (Banke) i finansijske izveštaje sledećih zavisnih pravnih lica:

Naziv pravnog lica:	% Učešća	
	2016	2015
UniCredit Leasing d.o.o., Beograd	100%	-
UniCredit Partner d.o.o., Beograd	100%	-

Banka je jedini vlasnik zavisnih pravnih lica.

Svi materijalno značajni iznosi transakcija i salda koji su nastali iz međusobnih poslovnih odnosa eliminisani su prilikom konsolidacije.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu plaćanja i naplata izvršenih u stranoj valuti u toku perioda kao i kursne razlike nastale kao rezultat preračuna monetarnih pozicija aktive i pasive, iskazane su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule".

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

	31.12.2016.
USD	117,1353
EUR	123,4723
CHF	114,8473

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Grupe i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

Prihodi od redovne kamate na obezvređene kredite i plasmane klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, gde Grupa odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), što je bliže objašnjeno Pravidnikom za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i Metodologijom za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza prema Bazel II standardima.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Ostali prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Prihodi od naknada i provizija uključuju se u prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga.

Ostali rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(f) Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvataju neto dobitke/gubitke proistekle iz trgovanja sredstvima i obavezama, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(g) Neto dobiti po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke po osnovu promene vrednosti finansijskih derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a koje proizilaze po osnovu rizika od kojeg se stavka štiti.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Operativni i finansijski lizing

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Grupu.

(i) Operativni lizing

Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha proporcionalnom metodom, tokom trajanja perioda lizinga. Odobrene stimulacije od strane davalaca lizinga se priznaju u okviru ukupnih troškova lizinga tokom trajanja perioda lizinga.

(ii) Finansijski lizing – Grupa kao korisnik lizinga

Lizing u kome Grupa preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Prilikom početnog priznavanja sredstvo pribavljeno putem lizinga se vrednuje po nižoj od fer vrednosti i sadašnje vrednosti minimalnih rata lizinga. Nakon početnog priznavanja, sredstvo se evidentira u skladu sa računovodstvenom politikom koja se primenjuje na to sredstvo.

Minimalne rate finansijskog lizinga se raspodeljuju između finansijskih troškova i smanjenja preostalog iznosa obaveze po osnovu finansijskog lizinga. Finansijski troškovi se razgraničavaju na sve periode tokom trajanja perioda lizinga, tako da daju ujednačenu periodičnu kamatnu stopu za preostali iznos obaveze po osnovu lizinga.

Sredstva koja se drže u nekoj drugoj vrsti zakupa klasifikuju se kao operativni lizing i ne priznaju se u bilansu stanja Grupe.

(iii) Finansijski lizing – Grupa kao davalac lizinga

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga iskazani su u bilansu stanja u visini neto ulaganja u lizing. Grupa prenosi rizike koji su svojstveni vlasništvu, tako da se potraživanja za lizing rate smatraju otplatom glavnice i pripadajućeg dela finansijskog prihoda.

Priznavanje finansijskog prihoda zasniva se na obrascu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neizmiren iznos neto ulaganja po osnovu finansijskog lizinga. Lizing rate koje se odnose na obračunski period, izuzimajući troškove za usluge, iskazuju se na teret bruto ulaganja u lizing kao smanjenje glavnice i nezarađenog finansijskog prihoda.

(i) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2016. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha i korigovan za iznose trajnih razlika u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica izmenjen je krajem 2015.godine, s tim da se te izmene prvi put primenjuju prilikom sastavljanja poreskog bilansa za 2016. godinu, odnosno za poreski period koji se završava u toj godini. Shodno navedenom, poreski bilans za 2016. godinu sastavlja se prema pravilima koja su se primenjuju u skladu sa izmenama i dopunama zakona sa kraja 2015 godine.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Poreski rashod (nastavak)

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubici i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se u visini iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Grupa plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

(j) Finansijska sredstva i obaveze

(i) Priznavanje i početno vrednovanje

Grupa vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnjanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva i obaveze u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja;
- ulaganja koja se drže do dospeća;
- finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Videti računovodstvene politike 3(m), 3(n), 3(o) i 3(p).

Grupa klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Videti računovodstvenu politiku 3(t).

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Grupa obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

(v) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjeno za otplate glavnice, a uvećano ili umanjeno za akumuliranu amortizaciju primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjeno za obezvređenje.

(vi) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Grupa meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vi) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Grupa određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analiza diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Grupa, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Grupa podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Grupa ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Grupe i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Grupa smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđivi na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrdiva.

(vii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Na svaki datum izveštavanja, Grupa procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su finansijska sredstva koja nisu vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa sredstava su obezvređeni ukoliko objektivni dokazi umanjenja vrednosti nedvosmisleno ukazuju na nastanak događaja gubitka nakon početnog priznavanja sredstva, kao i da taj događaj ima uticaj na buduće tokove gotovine datog sredstva koji se može pouzdano proceniti.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrednosti) mogu obuhvatiti značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta, docnju ili neizvršenje obaveza od strane dužnika, reprogramiranje kredita ili plasmana od strane Grupe pod uslovima koje Grupa u normalnim okolnostima ne bi razmatrala, indikacije da se protiv dužnika ili emitenta pokreće stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za određenu hartiju od vrednosti ili drugi utvrđivi podaci koji se odnose na grupu sredstava, kao što su nepovoljne promene kreditnog statusa dužnika emitenta u okviru grupe ili ekonomski uslovi koji se podudaraju sa neizvršenjem obaveza u okviru grupe. Takođe, za ulaganja u vlasničke instrumente značajno ili kontinuirano smanjenje fer vrednosti instrumenta ispod nabavne vrednosti smatra se objektivnim dokazom obezvređenja.

Grupa razmatra dokaze o obezvređenju kredita i potraživanja, kao i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na grupnom nivou. Svi pojedinačno značajni krediti i plasmani, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se pojedinačno procenjuju u cilju utvrđivanja obezvređenja. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća za koje se ustanovi da nisu pojedinačno obezvređeni naknadno se grupno procenjuju da bi se utvrdilo obezvređenje koje je nastalo ali nije identifikovano. Krediti i potraživanja i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća koji nisu pojedinačno značajni predmet su grupne procene obezvređenja grupisanjem kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća po sličnim karakteristikama.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

U procenjivanju grupnog obezvređenja Grupa koristi statističke modele istorijskih kretanja u verovatnoći neizvršenja, vremenu naplate i iznosa nastalog gubitka, korigovanih za procenu rukovodstva o tome da li su tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da postoji verovatnoća da stvarni gubici mogu biti veći ili manji od onih na koje ukazuju istorijski modeli. Stopa neizvršenja, stopa gubitka i očekivano vreme budućeg povraćaja redovno se porede sa stvarnim rezultatima da bi se ustanovilo da li su odgovarajući.

Gubici usled obezvređenja sredstava koja se evidentiraju po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom originalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a reflektuju se na računima ispravke vrednosti. Kada događaji nakon bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka po osnovu obezvređenja, takvo smanjenje gubitka evidentira se kroz bilans uspeha.

Gubici usled obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se prenosom kumulativnog gubitka koji je priznat u ostalom ukupnom rezultatu u bilans uspeha kroz korektivnu reklasifikaciju. Kumulativni gubitak koji je reklasifikovan sa ostalog ukupnog rezultata na bilans uspeha je razlika između nabavne cene umanjene za otplate glavnice i amortizaciju s jedne i tekuće fer vrednosti umanjene za eventualni gubitak usled obezvređenja prethodno priznat u bilansu uspeha. Promene u rezervisanjima za gubitke po osnovu obezvređenja koje se pripisuju vremenskoj vrednosti novca uključene su u prihode od kamata.

Kada utvrdi da su određeni krediti i plasmani, kao i ulaganja u hartije od vrednosti nenaplativi, Grupa ih otpisuje. Otpis plasmana predstavlja prestanak priznavanja plasmana u bilansu pri čemu se razlikuje otpis plasmana bez otpusta duga i otpis plasmana sa otpustom duga. Otpis plasmana bez otpusta duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da plasman neće biti naplaćen, ali se Grupa ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu plasmana, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunavanjem Grupa odlučuje da prestane nakon sprovođenja navednog otpisa. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis plasmana sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da plasman nije naplativ i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

(k) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(l) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Grupa označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Grupa ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga (nastavak)

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(m) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Grupa ne namerava da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Nastaju kada Grupa direktno obezbedi novčana sredstva ili pruži usluge dužniku bez namere da trguje potraživanjem. Kredit i potraživanja se sastoje od plasmana odobrenih bankama i plasmana datih klijentima.

Kredit i potraživanja se inicijalno mere po fer vrednosti uvećanoj za direktne transakcione troškove, a naknadno po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrednost se obračunava uzimajući u obzir sve troškove izdavanja kao i popuste ili premije prilikom izmirenja.

Kredit i potraživanja se iskazuju u neto iznosu umanjenom za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti. Pojedinačna i grupna ispravka vrednosti se formiraju umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje kreditnog rejtinga dužnika), prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki".

(n) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, za koje Grupa ima nameru i mogućnost da ih drži do roka dospeća, a koja nisu iskazana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. U slučaju da dođe do prodaje značajnog dela finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana u sredstva raspoloživa za prodaju, odnosno Grupa neće biti u mogućnosti da izvrši ponovnu klasifikaciju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, ni u tekućem, ni u naredna dva izveštajna perioda. Međutim, prodaja i reklasifikacija u nekom od navedenih slučajeva neće ugroziti reklasifikaciju:

- prodaja ili reklasifikacija su izvršene neposredno pre roka dospeća tako da promene tržišne kamatne stope ne bi imale značajan efekat na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija su izvršene nakon što je Grupa naplatila najveći deo ili ceo originalni iznos glavnice sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija su posledica pojedinačnih događaja za koje se ne očekuje da će se ponoviti, odnosno događaja koji nisu pod kontrolom Grupe i kao takvi se nisu mogli predvideti u razumnoj meri.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(o) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha su finansijska sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena trgovanju ili koja su prilikom početnog priznavanja naznačena od strane Grupe kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su sredstva koja su stečena ili nastala prvenstveno radi prodaje ili kupovine u bliskoj budućnosti, koja su deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koja postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobiti ili su to derivati.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti. Promene fer vrednosti se prikazuju u bilansu uspeha.

(p) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili koja nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju finansijskih sredstava. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, a mogu biti prodata zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Nekotirane akcije čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi predstavljaju izuzetak i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualne ispravke vrednosti. Ispravke vrednosti se priznaju na teret bilansa uspeha, kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se iskazuju po fer vrednosti.

Prihodi od kamata po osnovu dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihode od dividendi po osnovu vlasničkih hartija koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju Grupa priznaje kada je utvrđeno pravo Grupe na dividendu. Prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika koji nastaju po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru bilansa uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene fer vrednosti se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata do trenutka prodaje ili obezvređenja hartije od vrednosti, kada se kumulirani dobiti i gubici, prethodno priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, reklasifikuju i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju" u bilansu uspeha.

Nederivatna finansijska sredstva se mogu reklasifikovati iz kategorije sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja u slučaju kada zadovolje kriterijume definisane za tu kategoriju i ukoliko Grupa ima nameru i mogućnost da ta sredstva drži u doglednom vremenskom periodu u budućnosti ili do njihovog dospeća.

(q) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Nabavna vrednost uključuje i zavisne troškove nabavke sredstava.

Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme. Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobiti ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Grupu.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Grupu i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva pribavljena putem lizinga se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2%
Nameštaj	Maksimalno 25	4%
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67%
Ostalo	Maksimalno 10	10%

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna ulaganja stečena kupovinom se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, počev od datuma kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(t) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta.

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Grupa ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(v) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Grupa u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

(x) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Grupa je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(x) Naknade zaposlenima (nastavak)

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2016. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki kao što su tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, projektovana godišnja stopa rasta zarada od 2%, godišnja diskontna stopa od 5,25% uz očekivanu stopu inflacije od 1,5%, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara. Pored toga, Grupa je u 2016. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena sledećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalno negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza prema Grupi od strane dužnika. Kreditni rizik uključuje i povezane rizike koji predstavljaju verovatnoću da će doći do negativnih posledica po finansijski rezultat i kapital Grupe zbog:

- rezidualnog rizika – koji se ogleda u činjenici da su tehnike ublažavanja kreditnog rizika nedovoljno efikasne u odnosu na predviđanja ili njihova primena ne utiče dovoljno na smanjenje rizika kojima je Grupa izložena;
- rizika smanjenja vrednosti potraživanja – umanjena je vrednost kupljenog potraživanja zbog novčanih ili nenovčanih obaveza bivšeg kreditora prema dužniku;
- rizika izmirenja/isporuke – neizmirene transakcije ili druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji ili izmirenju monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije;
- rizika druge ugovorne strane – druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije ili izmirenja monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije.

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe prouzrokovan nemogućnošću Grupe da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu.

Tržišni rizik obuhvata rizik kamatne stope, devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena u kamatnim stopama. Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju rizik promene cena vlasničkih hartija od vrednosti, rizik promene cena dužničkih hartija od vrednosti, rizik izmirenja/isporuke i rizik druge ugovorne strane.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod i pregled (nastavak)

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled ljudskih grešaka, neadekvatnih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nepredvidljivih spoljašnjih događaja.

Okvir za upravljanje rizicima

U okviru Grupe najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima su Banka ili zavisna pravna lica izloženi u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odnos matičnog i zavisnih pravnih lica je strogo definisan u skladu sa regulatornim odredbama kojim se pokrivaju oblasti transakcija sa povezanim licima i uzimajući u obzir zakonske kreditne limite propisane od strane Narodne banke Srbije. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene.

Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Grupe obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

(b) Kreditni rizik

Kreditni proces u Grupi zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima Banke koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi okviru definisanih limita u segmentu poslovanja sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Grupa u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje interna akta usklađena sa Zakonom o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima, kao i regulativom koja upravlja oblastima poslovanja zavisnih društava. Cilj Grupe je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Grupa donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Grupa obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Grupa takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke i zavisnih društava definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima Banke. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Grupa upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Grupe obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Grupe.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Grupe u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Grupa koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. PD parametri kreditnog rizika za lizing određuju se na osnovu master skale koja se primenjuje za lizing kompanije u okviru Unicredit grupacije. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika, dok su parametri za Lizing definisani od strane Unicredit grupacije.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Grupe. U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit grupacije i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata Banke (dani docnje za klijente Lizinga obezbeđuju se iz interne baze podataka), kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Limiti

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava, a bliže su pojašnjeni u odeljku o riziku izloženosti.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija, koriste se sledeći izveštaji:

- CRO izveštaj za Upravni odbor
- Risk Report izveštaji (RR)
- Credit Risk Dashboard izveštaj za Banku / AQ izveštaj za Lizing
- Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview)

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti

RR se priprema mesečno i kvartalno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, za potrebe izveštavanja prema UniCredit grupaciji, s tim da je kvartalni izveštaj detaljniji i obuhvatniji. Risk report se dostavlja relevantnim instancama UniCredit grupacije putem Tagetik aplikacije, u vidu popunjavanja standardnog seta tabela sa traženim podacima. Standardni mesečni RR između ostalog obuhvata:

- strukturu i razvoj portfolija po risk klasama
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj
- komentare za najznačajnije promene i trend kreditnog rizika
- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza.

Kvartalni RR sadrži podatke koji se prikazuju na mesečnom nivou, ali razbijene po segmentima, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbeđenja
- strukturu vanbilansnih stavki
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana
- pregled plasmana portfolija po industrijskim sektorima
- ročnu strukturu portfolija u zavisnosti od roka dospeća plasmana
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Credit Risk Dashboard izveštaj se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmentata (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- strukturu plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

AQ izveštaj za Lizing se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora, kao i Izvršnom odboru Lizinga. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Kreditnom odboru Banke. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškove rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Grupu, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Grupa sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)
Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 19)	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 22)	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)	Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 24)	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (napomena 20)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (napomena 21)	Ostala sredstva (napomena 31)	Vanbilansne stavke
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
U hiljadama dinara								
Pojedinačna ispravka vrednosti								
Pravna lica, rejting 10	-	623	-	6.480.923	-	-	97.176	5.154
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	153.792	-	-	91	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6	14.566.424	-	-	195.576	369.075
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	4.064.755	-	-	92.780	1.209
Bruto plasmani	-	623	6	25.265.894	-	-	385.623	375.438
Ispravka vrednosti	-	623	3	15.120.903	-	-	343.254	99.508
Knjigovodstvena vrednost	-	-	3	10.144.991	-	-	42.369	275.930
Grupna ispravka vrednosti								
Pravna lica, rejting 1-6	43.692	43.526	18.519.101	125.846.684	-	2.583.082	290.332	110.501.685
Pravna lica, rejting 7	-	-	3.440	6.356.534	-	-	618	5.970.505
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	3.110.239	-	-	521	367.794
Fizička lica <90 dana kašnjenja	-	-	-	64.135.108	-	-	482	1.619.058
Bruto plasmani	43.692	43.526	18.522.541	199.448.565	-	2.583.082	291.953	118.459.042
Ispravka vrednosti	775	569	32.112	1.354.475	-	-	559	197.727
Knjigovodstvena vrednost	42.917	42.957	18.490.429	198.094.090	-	2.583.082	291.394	118.261.315
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	42.917	42.957	18.490.432	208.239.081	-	2.583.082	333.763	118.537.245
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	28.042.349	-	-	100.392	2.315.317	73.737.582	581.804	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	28.085.266	42.957	18.490.432	208.339.473	2.315.317	76.320.664	915.567	118.537.245

* Kategorija "Pravna lica - restrukturirani plasmani" uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća i privrednih društava. U toku 2016. godine urađena je interna validacija svih interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika kao što su: PD (*eng. probability of default*), LGD (*eng. loss given default*) i EAD (*eng. exposure at default*), čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa privredom kao i pojedinih komponenata LGD modela. Unapređen je i Forbearance metodološki koncept kako bi se implementirala regulativa Narodne Banke Srbije na ovu temu i kako bi se unapredilo regulatorno praćenje i evidencija reprogramiranih/restrukturiranih plasmana i plasmana kod kojih postoje finansijske poteškoće u otplati. U toku 2017. godine Grupa planira punu implementaciju Bazel III standarda za izveštavanje prema Narodnoj banci Srbije, dok je izveštavanje prema Bazel III standardima prema UniCredit Grupaciji aktuelno još od 2014. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Grupa koristi rejting modele UniCredit grupacije za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (*default*) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar“ do „prihvatljiv“. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja

Postupak rezervisanja sprovodi se u dva koraka u skladu sa usvojenim relevantnim aktima za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i usvojenim pravilima Grupe:

- procena individualnog/posebnog rezervisanja (na nivou grupe ili na pojedinačnom nivou) za klijente kod kojih je već došlo do umanjenja vrednosti,
- procena umanjenja vrednosti na nivou portfolija za kredite za koje ne postoji dokaz o obezvređenju ili postoji ali još uvek nije identifikovan.

Pravila i principi za pojedinačnu ispravku vrednosti/rezervisanje

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Grupa procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Grupa je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Grupa treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje za portfolio Banke procenjuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha. Pojedinačno rezervisanje za portfolio Lizinga će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno, na bazi neto sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova plasmana ili procene naplate potraživanja iz vrednosti predmeta lizinga i dodatnih sredstava obezbeđenja.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Definisanje homogenih kategorija za portfolio Lizinga vrši se na osnovu kategorizacije klijenata prema statusu neizmirenja obaveza i kriterijuma za određivanje LGD kategorija.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)***Pravila i principi za opšte rezervisanje*

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Grupa primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjenju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjenju vrednosti pojavili, ali još uvek nisu uočeni od strane Grupe. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjenja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Grupi neće biti izvršene.

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema bazelskim standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolija u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (Loss confirmation Period - LCP). LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjenja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Grupe. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine. Vrednost LCP parametra je 12 meseci za klijente koji pripadaju segmentu pravnih lica, malih preduzeća, preduzetnika i fizičkih lica u skladu sa internom segmentacijom (Corporate i Retail), kao i za sve klijente Lizinga, dok se za potraživanja prema bankama primenjuje LCP od 4 meseca, a u skladu sa rasponom preporučenim od strane UniCredit Grupacije, koji se kreće od četiri do dvanaest meseci.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima. Problematični plasmani su oni kod kojih je najmanje jedna rata otplate u kašnjenju više od 90 dana. Ovakvi plasmani se ispravljaju 100% nakon razmatranja očekivane naplate iz tokova gotovine iz poslovanja ili iz sredstava obezbeđenja.

U hiljadama dinara	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 22)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomene 24)		Ostala sredstva (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2016.										
Pravna lica, rejting 10	623	-	-	-	6.480.923	896.724	97.176	952	5.154	88
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	153.792	83.130	91	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6	3	14.566.424	8.320.773	195.576	40.923	369.075	274.983
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.064.755	844.364	92.780	494	1.209	859
Ukupno	623	-	6	3	25.265.894	10.144.991	385.623	42.369	375.438	275.930

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana, na dan 31. decembra 2016. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	3.533.362	330.325	33.985	-	3.897.672
Ispravka vrednosti	(65.517)	(12.907)	(1.299)	-	(79.723)
Neto knjigovodstvena vrednost	<u>3.467.845</u>	<u>317.418</u>	<u>32.686</u>	<u>-</u>	<u>3.817.949</u>

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)***Sredstva obezbeđenja - kolaterali*

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Grupa je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, UniCredit Banka, kao matično društvo, je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Grupa koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Grupa prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje do 70%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Grupe do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar 2016. godine je prikazana u narednoj tabeli:

	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kreditni i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Ostala sredstva	Vanbilansne stavke
U hiljadama dinara	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Pravna lica, rejting 10	-	838.933	-	-	-	826
Nekretnine	-	831.353	-	-	-	-
Ostalo	-	7.580	-	-	-	826
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	6.131.575	-	-	-	76.252
Nekretnine	-	4.440.111	-	-	-	58.780
Ostalo	-	1.691.464	-	-	-	17.472
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	437.005	-	-	-	-
Nekretnine	-	436.616	-	-	-	-
Ostalo	-	389	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	-	63.520.472	-	-	-	9.620.687
Nekretnine	3.193	48.556.331	-	-	-	4.889.206
Ostalo	-	14.964.141	-	-	-	4.731.481
Ukupno	3.193	70.927.985	-	-	-	9.697.765

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci i informacije saglasno Smernicama NBS za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive Banka će objaviti u okviru objavljivanja zahtevanih Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke ("Službeni glasnik RS", br. 125/2014 i 4/2015). Iste će biti obelodanjene na internet prezentaciji Banke.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze koje se izmiruju isplatom gotovine ili drugog finansijskog sredstva.

Grupa je izložena dnevnim zahtevima za dostupnim novčanim sredstvima iz depozita koji dospevaju za jedan dan (overnight depozita), sa tekućih računa, dospelih depozita, za povlačenjem kredita, garancija, marži i drugim obavezama za isplatu gotovine i gotovinskih ekvivalenata. Grupa nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost ročnosti i kamatnih stopa sredstava i obaveza su jedan od osnova poslovne politike rukovodstva Grupe. Nije uobičajeno za Grupu da se ikada u potpunosti usaglase, s obzirom na to da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različite vrste. Otvorena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Dospeće sredstava i obaveza i mogućnost zamene, po prihvatljivim troškovima, kamatonosne obaveze po dospeću, predstavljaju važan faktor u proceni likvidnosti Grupe i njene izloženosti promenama kamatnih stopa i deviznog podbilansa.

Rukovodstvo Grupe veruje da raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke predstavljaju solidnu osnovu za uverenje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja.

Nivo likvidnosti Grupe se iskazuje pokazateljem likvidnosti. U obračun pokazatelja likvidnosti Grupe ulaze samo pozicije Banke i dužna je da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane, održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Grupa je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Matična banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti Narodnu banku Srbije i to narednog radnog dana. Ako Matična banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti Narodnu banku Srbije – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe Narodne banke Srbije na dnevnom i mesečnom nivou.

Upravljanje likvidnošću Grupe je odgovornost direktora Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom (ALM) i Direktora Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Centar za likvidnost UniCredit Grupe vrši nadzor nad upravljanjem likvidnošću zavisnih društava, održava politiku likvidnosti u regionu i, ukoliko je potrebno, nalaže korektivne mere koje sprovodi zavisno društvo. Upravljanje kratkoročnom likvidnošću je u nadležnosti Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U zavisnosti od ozbiljnosti krize, Grupa može proglasiti fazu Upozorenja ili Uzbune. Politika likvidnosti za nepredviđene događaje Grupe opisuje pravila angažovanja u svakoj fazi: u fazi Upozorenja i fazi Uzbune. Svaka faza ima specifična uputstva za svoje aktiviranje i način reagovanja i svaka faza ima svoju specifičnu radnu grupu. Kad god je faza aktivirana, relevantne linije odgovornosti će se sastati, proceniti situaciju i doneti odluku o daljim akcijama. Saradnik za vezu (SV), imenovan od strane CRO (direktora Sektora za upravljanje rizicima) i CFO (direktora Sektora za strategiju i finansije), je odgovoran za sazivanja, agendu i zapisnik sa sastanka, kao i njegovu dalju distribuciju. SV će osigurati transparentnost procesa i omogućiti organizaciji da nakon završetka krize izvrši analizu efektivnosti Politike likvidnosti za nepredviđene događaje. CFO će biti odgovoran za izvršenje likvidnosnih transakcija, koordiniranje svim relevantnim operacijama, vodeći računa o potpunoj usklađenosti internih i eksternih komunikacija. CRO ima nezavisnu nadzornu ulogu.

	2016.
Racio likvidnosti I stepena:	
- na 31. decembar	1,29
- prosek za period - mesec decembar	1,37
- maksimalan za period - mesec decembar	1,49
- minimalan za period - mesec decembar	1,27
	2016.
Uži racio likvidnosti:	
- na 31. decembar	0,96
- prosek za period - mesec decembar	1,11
- maksimalan za period - mesec decembar	1,29
- minimalan za period - mesec decembar	0,96

Definisani su i na dnevnom nivou se prate rani upozoravajući indikatori za pozicije Banke. Rani upozoravajući indikatori, kao sredstvo imaju za cilj da pomognu onima koji upravljaju likvidnošću da procene tržište.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	-	-	-	-	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	127.323	60.901	2.002.449	124.644	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	5.468.533	1.681.629	16.693.745	47.035.284	5.441.473	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17.906	25.051	-	-	-	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	16.787.092	10.054	1.656.256	37.030	-	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	8.255.943	5.870.910	32.941.341	97.006.983	64.264.296	208.339.473
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	915.567	-	-	-	-	915.567
Ukupna aktiva	59.530.682	7.714.967	51.352.243	146.081.746	69.830.413	334.510.051
Pasiva						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	93.814	-	33.733	83.127	23.558	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	18.275	521.822	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36.192.130	905.967	4.919.137	36.688.417	7.755.048	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	131.936.662	8.754.518	19.522.037	15.263.268	2.755.885	178.232.370
Subordinirane obaveze	772	-	-	3.081.353	-	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	31.749	-	-	-	-	31.749
Ostale obaveze	2.999.463	-	-	-	-	2.999.463
Ukupna pasiva	171.254.590	9.660.485	24.474.907	55.134.440	11.056.313	271.580.735
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2016. godine	(111.723.908)	(1.945.518)	26.877.336	90.947.306	58.774.100	62.929.316

Struktura dospeća sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2016. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza do jednog meseca i od jednog do tri meseca, pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju i kratkoročno oročenih depozita u ukupnim depozitima banaka i komitenata. Ovakvo ponašanje klijenata, tj. usmeravanje na što kraću ročnost je logično imajući u vidu prisutni pad tržišnih kamatnih stopa. Međutim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja s obzirom na ostvarene promete, odnosno povlačenja; takođe značajan procenat oročenih depozita bude automatski reoročen o dospeću. U isto vreme, Grupa raspolaže sa likvidnim instrumentima, hartijama od vrednosti koje u svakom momentu može založiti kod Narodne banke Srbije kao i ugovorenim, a nepovučenim kreditnim linijama od međunarodnih finansijskih institucija i UniCredit grupacije.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Grupa je izložena tržišnom riziku. Tržišni rizik potiče iz otvorenih pozicija kamatnih stopa, valuta i hartija od vrednosti, koji su pod uticajem opštih i specifičnih kretanja na tržištu. Grupa primenjuje "vrednost pod rizikom" (VaR) metodologiju za procenu tržišnog rizika i maksimalnih očekivanih gubitaka. Ova metodologija se zasniva na brojnim pretpostavkama o različitim promenama tržišnih uslova. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

(i) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promene visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja. Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem izveštaja prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalan. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

Grupa je usredsređena na kamatni raspon. Svesna je činjenice da su kolebanja raspona internog prinosa potencijalan indikator kamatnog rizika. Ovim rasponom se upravlja kroz cene kredita, depozite i putem investicija.

Metodologija koja se koristi za procenu rizika od promena kamatnih stopa vezanog za knjigu investicija zasniva se na GAP analizi. Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim „korpama“ pokazuju kako dve strane bilansa stanja drugačije reaguju na promene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne GAP razlike Grupa je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne GAP razlike Grupa je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Broj i raspodela vremenskih „korpi“ se definišu na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i na nivou UniCredit Grupacije. GAP limiti se određuju po valutama (limiti po valutama).

Rezultujuće kratke i duge pozicije se ponderišu faktorima koji imaju za cilj da ukažu na osetljivost pozicija u različitim vremenskim „korpama“ prema pretpostavljenim promenama u kamatnim stopama, na osnovu pretpostavljene promene od 200 baznih poena tokom vremenskog perioda, kao i na osnovu ovlašćenja za hartije od vrednosti sa izmenjenim trajanjem.

	31. decembar 2016.	
	Nominalno trajanje GAP-a	Efekat paralelne promene kamatne stope za 200 bp
RSD	-	(1.464.600)
EUR	-	(714.901)
USD	-	25.684
GBP	-	-
CHF	-	(76.695)
JPY	-	-
CAD	-	-
AUD	-	-
DKK	-	-
NOK	-	-
SEK	-	-
Ukupan efekat	-	(2.230.512)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Grupa priprema izveštaje za merenje kamatnog rizika za sve pozicije aktive, obaveza i vanbilansne pozicije, kao i sve druge naknade ili troškove koji su izloženi riziku kamatnih stopa. Ovi izveštaji se koriste kako bi se merio rizik promene neto prihoda od kamata (tzv. NII) nastao pri promeni kamata plasmana i obaveza tokom vremena. Ovaj rizik se meri u odnosu na veličinu i dužinu trajanja potencijalnih kretanja kamatnih stopa.

Upravljanje rizicima promene kamatnih stopa je dopunjeno nadgledanjem osetljivosti finansijskih sredstava i obaveza Grupa u odnosu na različita standardna i nestandardna scenarija kretanja kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se sastavljaju na dnevnom nivou uključuju 200 baznih poena (bp) paralelnog rasta ili pada krive prinosa u Srbiji.

Jedan od zadataka Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom Banke je upravljanje rizikom kamatnih stopa Grupe kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije) koje sprovodi u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme Odeljenje se bavi upravljanjem investicionim portfolijom Grupe što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje takve strateške pozicije koja bi omogućila poboljšanje profitabilnosti bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje pristupa i transakcijama hedžinga.

Analiza osetljivosti Grupe na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu, kako za bankarsku knjigu tako i za knjigu trgovanja, uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa i konstantne finansijske pozicije, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2016.		
Na dan 31. decembar	2.405.429	(2.405.429)
Prosek za godinu	2.165.075	(2.165.075)
Maksimum za godinu	3.029.115	(3.029.115)
Minimum za godinu	866.117	(866.117)

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja Grupe uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2016.				
Devizni rizik	10.804	6.981	18.673	416
Rizik od promene kamatne stope	5.126	9.087	19.019	1.349
Rizik kreditnog raspona	6.103	4.846	9.087	580
Ostali cenovni rizici	-	-	-	-
Kovarijansa	(10.642)	-	-	-
Ukupno	11.391	12.708	29.968	4.047

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016.godine:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	8.734.297	-	-	-	-	19.350.969
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	2.315.317	2.039.136	-	129.508	-	-	146.673
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	76.320.664	2.901.036	-	73.419.628	-	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	42.957	17.283	25.051	-	-	-	623
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.490.432	14.932.329	1.863.266	1.658.773	33.386	-	2.678
Kredit i potraživanja od komitenata	208.339.473	7.229.762	7.807.641	167.479.706	20.886.983	3.927.742	1.007.639
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	915.567	-	-	-	-	-	915.567
Ukupna aktiva	334.510.051	35.853.843	9.695.958	242.687.615	20.920.369	3.927.742	21.424.524
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	234.232	-	-	-	-	-	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	540.097	-	-	-	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	86.460.699	34.668.687	21.983.512	6.230.461	21.047.758	-	2.530.281
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	178.232.370	41.891.707	62.257.932	27.702.886	13.677.022	-	32.702.823
Subordinirane obaveze	3.082.125	-	3.082.125	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	31.749	-	-	-	-	-	31.749
Ostale obaveze	2.999.463	-	-	-	-	-	2.999.463
Ukupna pasiva	271.580.735	76.560.394	87.323.569	33.933.347	34.724.780	-	39.038.645
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine	62.929.316	(40.706.551)	(77.627.611)	208.754.268	(13.804.411)	3.927.742	(17.614.121)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(ii) Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala bankarske grupe. Grupa je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na dnevnom i mesečnom nivou.

Grupa je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Grupe uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom. Ovi limiti su definisani posebnim delom u okviru opšteg dela Pravilnika o poslovanju na međunarodnim tržištima. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Grupe i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za upravljanjem aktivom i pasivom.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Grupa zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom na operativnom nivou članice UniCredit grupacije je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

U dinarima

2016.

Kapitalni zahtev za devizni rizik na konsolidovanoj osnovi
 - na 31. decembar

192.148.636

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(d) Tržišni rizici (nastavak)
(ii) Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	123.601	17.633.937	130.023	90.867	10.106.838	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	276.180	-	-	2.039.137	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	21.098.398	-	-	55.222.266	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	42.957	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	560.823	17.650.780	5.315	268.855	4.659	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	6.990.487	136.718.961	6.118.849	-	58.511.176	208.339.473
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	222.845	-	-	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	375	-	-	-	375
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	921.336	921.336
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.581.197	1.581.197
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.397	1.397
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	165.498	165.498
Ostala sredstva	2.393	60.396	846	71	851.861	915.567
Ukupna aktiva	7.677.304	193.439.027	6.477.878	359.793	129.448.322	337.402.324
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	140.418	-	-	93.814	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	231.786	308.311	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.645.035	77.223.030	1.869.093	4.742	3.718.799	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	15.475.851	99.810.869	1.331.747	1.358.839	60.255.064	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	103	-	-	-	103
Subordinirane obaveze	-	-	3.082.125	-	-	3.082.125
Rezervisanja	-	-	-	-	961.581	961.581
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	31.749	31.749
Ostale obaveze	68.372	1.529.768	3.067	10.361	1.387.895	2.999.463
Kapital	-	-	-	-	64.859.905	64.859.905
Ukupna pasiva	19.189.258	178.935.974	6.594.343	1.373.942	131.308.807	337.402.324
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	11.512.917	(12.497.872)	91.878	980.597	(217.911)	(130.391)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2016. godine	963	2.005.181	(24.587)	(33.552)	(2.078.396)	(130.391)

Napomena: Sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koju su indeksirane.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(e) Rizik koncentracije**

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, vrste proizvoda i sl.
- sredstva obezbeđenja, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i sredstava obezbeđenja koji se odnose na te izloženosti.

Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije vrši Banka, kao matično pravno lice, aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru UniCredit grupacije, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije. Posebnim internim aktima se definišu vrste limita koji se koriste za upravljanje ovim rizikom (regulatorni i interni), kao i način njihovog praćenja i postupak u slučaju prekoračenja ili opasnosti da do istog dođe. Odgovarajući limiti izloženosti se uspostavljaju odlukom Izvršnog odbora, a u skladu sa internom regulativom, i to prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica i prema privrednim granama. Praćenje usklađenosti sa limitima vrši se najmanje kvartalno (ili polugodišnje u slučaju zavisnih društava), o čemu se izveštava i Upravni odbor Banke u sklopu redovnog CRO izveštaja za Upravni odbor, Kreditni odbor u sklopu redovnog kvartalnog izveštaja o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview), kao i Izvršni odbor Društva. Koncentracija prema instrumentima obezbeđenja prati se redovno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, koja o tome izveštava Izvršni odbor u sklopu redovnog izveštavanja o sredstvima obezbeđenja u portfoliju Banke.

Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima obelodanjena je u napomenama 24.3 i 24.5.

(f) Rizik izloženosti

Rizici izloženosti Grupe obuhvataju rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica i rizike izloženosti prema licu povezanom s Grupom. U skladu sa regulativom NBS koja uređuje oblast poslovanja banaka i Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Grupe, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Grupe ne može biti veći od 400% kapitala Grupe. Ukupna izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koji prelazi 10% kapitala Grupe mora biti odobrena od strane Upravnog odbora. Način obračuna velikih izloženosti definisan je Odlukom o upravljanju rizicima Banke.

(g) Rizik ulaganja

Rizici ulaganja Grupe obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i u investicione nekretnine. U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom NBS o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, ulaganje Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Grupe stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, u osnovna sredstva i u investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

(h) Rizik zemlje

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) Rizik zemlje

Izloženost Grupe ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije. Izuzetak predstavlja poslovanje sa finansijskim institucijama van teritorije Srbije i u tu svrhu se, uz podršku UniCredit Grupacije, alociraju odgovarajući limiti prema drugoj ugovornoj strani, koji sadrže i komponentu rizika zemlje iz koje finansijska institucija potiče.

(i) Rizici usklađenosti poslovanja Grupe

Rizik usklađenosti poslovanja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Grupi je uspostavljena funkcija kontrole usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost funkcije kontrole usklađenosti poslovanja je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Grupe i o tome izveštava nadležna tela u skladu sa internim aktima, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke vrši nadzor nad funkcijom za kontrolu usklađenosti poslovanja Grupe.

Dodatno, funkcija kontrole usklađenosti poslovanja pruža podršku drugim organizacionim delovima Grupe prilikom definisanja procedura, uvođenja novih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata, a koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima, primene standarda iz oblasti zaštite potrošača i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit grupacije i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja.

Dodatno, funkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Grupe, nadležna je za poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom, koji je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture, kao i rizičnom profilu grupe i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(j) Strateški rizici

Organizaciona struktura Grupe je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni kreditnih politika i strategija, razvoju i implementaciji kreditnih metodologija, pravilnika i drugih akata. Grupa kontinuirano prati, procenjuje i usklađuje sve relevantne akte i kreditne procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

(k) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Grupe kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Grupa je uredila odgovarajućim politikama i procedurama.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(I) Operativni rizici**

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Direkcija finansijskog i operativnog rizika nadležna je za evidentiranje, praćenje i upravljanje operativnim rizikom Grupe i direktno odgovorna članu Izvršnog odbora zaduženom za upravljanje rizicima (CRO). Osnovni zadatak Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz Odeljenja za operativni rizik u Milanu, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima. Direkcija na dnevnom nivou prati promene na posebno definisanim računima i nedeljno, na osnovu izveštaja dobijenih od menadžera za operativni rizik, izveštava članove Izvršnog odbora o svim bitnim promenama u vezi operativnog rizika. Radi efikasnog praćenja operativnog rizika u Grupi imenovani su menadžeri za operativni rizik i njihovi zamenci iz različitih organizacionih jedinica koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim štetnim događajima njihovog organizacionog dela kao i za evidenciju svih nastalih šteta u bazu podataka. Svi nastali događaji evidentiraju se u grupnu aplikaciju ARGO.

Komiteet za praćenje operativnog rizika organizuje se kvartalno u cilju efikasnije kontrole i unapređenja procesa u cilju minimiziranja troškova nastalih operativnim rizikom. Izvršni odbor Banke odgovoran je za donošenje odluka po pitanju operativnog rizika. U nadležnosti Direkcije je i obračun kapitalnog zahteva za operativne rizike koji se izračunava po standardizovanom pristupu kao i izveštaji za potrebe izveštavanja lokalnog rukovodstva i UniCredit grupacije.

(I) Upravljanje kapitalom

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS), kao regulatorno telo, postavlja i nadzire kapitalne zahteve za Banku i bankarsku grupu, koji se zasnivaju na Bazel II okviru.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala bankarske grupe jednak je odnosu kapitala i rizične aktive. Bankarska grupa je dužna da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije niži od 12% (Odluka o adekvatnosti kapitala). Ukoliko bi pokazatelj adekvatnosti kapitala, propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala, zbog raspodele dobiti bio veći za manje od 2,5%, može se vršiti raspodela dobiti samo u elemente osnovnog kapitala.

Bankarska grupa je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000 prema zvaničnom srednjem kursu. Bankarska grupa je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti.

Regulatorni kapital kojim upravlja sastoji se od:

- Osnovnog kapitala (Tier 1) i
- Dopunskog kapitala (Tier 2).

Osnovni kapital sastoji se od:

- Uplaćenog akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija;
- Rezervi iz dobiti – sve vrste rezervi banke koje su formirane na osnovu odluke skupštine banke, a na teret dobiti nakon njenog oporezivanja;
- Neraspoređene dobiti iz prethodne i tekuće godine;
- Pozitivnih konsolidovanih rezervi.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(I) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Prilikom obračuna osnovnog kapitala, Bankarska grupa ima obavezu da umanjí zbir elemenata osnovnog kapitala za sledeće odbitne stavke:

- Gubici iz prethodnih godina;
- Gubitak tekuće godine;
- Nematerijalna ulaganja;
- Stečene obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti (nominalne vrednosti uvećane za emisiju premiju);
- Obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija koje je banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisiju premiju, zavisno od toga koja je od ove dve vrednosti niža;
- Regulatorna usklađivanja vrednosti u odnosu na međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, odnosno međunarodne računovodstvene standarde (MSFI/MRS), koju čine:
 - Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju;
- Ostale neto negativne revalorizacione rezerve koje se ne odnose na odbitne stavke osnovnog kapitala ili elemente koji se uključuju u dopunski kapital;
- Dobit po osnovu obaveza vrednovanih prema fer vrednosti koje su umanjene zbog promene kreditnog rejtinga banke;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.
- Negativnih konsolidovanih rezervi.

Dopunski kapital Bankarske grupe sastoji se od:

- Uplaćenog akcijskog kapitala po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija – u visini nominalne vrednosti uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija i pripadajuće emisije premije;
- Dela pozitivnih revalorizacionih rezervi – banka uključuje deo pozitivnih revalorizacionih rezervi (85%) nastalih po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koji se, u skladu sa MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi, a koje su umanjene za efekte poreskih obaveza;
- Hibridnih instrumenata kapitala;
- Subordiniranih obaveza (sa sledećim karakteristikama: da su u celini uplaćene; da im je ugovoreni rok dospeća najmanje 5 godina od dana uplate; da otplata poveriocima ili otkup tih obaveza nisu mogući pre ugovorenog roka dospeća, osim u slučaju pretvaranja ovih obaveza u akcije Banke koje nisu preferencijalne kumulativne akcije; da se u slučaju stečaja ili likvidacije mogu izmiriti tek nakon izmirivanja svih obaveza Banke koje nisu preferencijalne kumulativne akcije; da su raspoložive za pokriće gubitaka tek u slučaju stečaja ili likvidacije, odnosno nisu raspoložive za pokriće gubitka iz redovnog poslovanja; da se u slučaju stečaja ili likvidacije Banke, mogu izmiriti tek nakon izmirenja svih obaveza koje nisu subordinirane, a pre akcionara Banke i vlasnika hibridnih instrumenata koje je izdala Banka; da za njih Banka ili s njom povezana pravna lica nisu izdali nikakav instrument obezbeđenja plaćanja; da poverilac Banke nije istovremeno i dužnik Banke po njenom subordiniranom potraživanju). Iznos subordinirane obaveze Banke koji se uključuje u dopunski kapital se, u poslednjih 5 godina pre roka dospeća te obaveze, umanjuje za 20% godišnje, pa se u poslednjoj godini pre tog roka subordinirane obaveze ne uključuju u dopunski kapital;
- Viška izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi u odnosu na očekivane gubitke – ukoliko Banka dobije saglasnost Narodne banke Srbije za primenu IRB pristupa.

Prilikom obračuna dopunskog kapitala, Banka ima obavezu da umanjí zbir elemenata dopunskog kapitala za sledeće odbitne stavke:

- Stečene preferencijalne kumulativne akcije u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti;
- Preferencijalne kumulativne akcije Banke koje je Banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom ovih akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisiju premiju, zavisno od toga koja je od ove dve vrednosti niža;
- Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koja su obezbeđena hibridnim instrumentima ili subordiniranom obavezom do iznosa u kome su ti instrumenti/obaveze uključeni u dopunski kapital.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(I) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Kapital Banke predstavlja ukupan zbir osnovnog i dopunskog kapitala koji se umanjuje za sledeće odbitne stavke:

- Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica;
- Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica;
- Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital;
- Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru;
- Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka ako druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od 4 radna dana;
- Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci, koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima koja nisu povezana s bankom, odnosno nisu zaposlena.

(I) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala i ukupne rizične aktive na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama dinara	2016.
Osnovni kapital	
Akcijski kapital	23.607.620
Emisiona premija	562.156
Neraspoređeni dobitak	32.020.480
<i>Minus:</i>	
Nematerijalna ulaganja	(921.336)
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	-
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke	(18.504.195)
Ostale neto revalorizacione rezerve	(11.823)
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	609.512
Ukupan kvalifikovani osnovni kapital	37.362.414
Dopunski kapital	
Kvalifikovani subordinirani kapital	616.271
Revalorizacione rezerve	1.529.305
Ukupan kvalifikovani dopunski kapital	2.145.576
Ukupan osnovni kapital	37.362.414
Ukupan dopunski kapital	2.145.576
Ukupan regulatorni kapital	39.507.990

Grupa je za 2016. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2016. godine****5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA**

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, da pravi procene i pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

(a) Ključni izvori neizvesnosti pri procenjivanju*(i) Rezervisanja za kreditne gubitke*

Obevređenje sredstava koja se obračunavaju metodom amortizovane vrednosti se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j)(vii).

Poseban element druge ugovorne strane u ukupnom rezervisanju za obevređenja se primenjuje na finansijska sredstva koja su predmet individualne procene obevređenja, a zasniva se na najboljoj proceni rukovodstva o sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Prilikom procene ovih tokova gotovine, rukovodstvo pravi procene o finansijskom stanju druge ugovorne strane i o neto prodajnoj vrednosti prisutnog kolaterala. Svako obevređeno sredstvo se procenjuje u pogledu kvaliteta i izlazne strategije, gde funkcija kreditnog rizika nezavisno odobrava procenu gotovinskih tokova koji se smatraju nadoknadivim.

Grupno procenjena rezervisanja pokrivaju kreditne gubitke koji su sadržani u portfoliju kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, a koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika usled objektivnih dokaza o postojanju obevređenih stavki, koje još uvek ne mogu da se identifikuju. Prilikom procene potrebe za grupnim rezervisanjem za gubitke, rukovodstvo uzima u obzir faktore kao što su kvalitet kredita, veličina portfolija, koncentracija rizika i ekonomske faktore. Da bi se procenilo potrebno rezervisanje, prave se pretpostavke kojima se definiše način za modeliranje gubitaka sadržanih u portfoliju i određuju se neophodni ulazni parametri, zasnovani na istorijskom iskustvu i trenutnim privrednim okolnostima.

Tačnost rezervisanja zavisi od procene budućih tokova gotovine za pojedinačna rezervisanja za druge ugovorne strane, kao i od pretpostavki i parametara modela koji se koristi prilikom određivanja grupnog rezervisanja.

(ii) Utvrđivanje fer vrednosti

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrdiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(j)(vi). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Grupe

Ključne računovodstvene procene u primeni računovodstvenih politika Grupe uključuju:

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)***(i) Vrednovanje finansijskih instrumenata*

Računovodstvena politika Grupe o merenju fer vrednosti je obelodanjena u računovodstvenoj politici 3(j)(vi).

Grupa meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Grupa koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrdivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrdivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

(ii) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovane su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)****(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)***(iii) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine*

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadiivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadiive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(iv) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Grupe vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(v) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Grupa je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Grupe, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(vi) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara 2016.	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	20	-	105.553	2.209.764	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	21	-	76.669	76.243.995	76.320.664
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	25	-	24.067	198.778	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	375	-	375
		-	206.664	78.652.537	78.859.201
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	32	-	87.814	146.418	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	33	-	540.097	-	540.097
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	36	-	11	92	103
		-	627.922	146.510	774.432

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara 2016.	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19	-	-	28.085.266	28.085.266	28.085.266
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	22	-	-	44.819	44.819	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	14.618.710	3.871.722	18.490.432	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	73.870.874	148.230.093	222.100.967	208.339.473
Ostala sredstva	31	-	915.567	-	915.567	915.567
		-	89.405.151	180.231.900	269.637.051	255.873.695
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34	-	20.872.714	67.155.645	88.028.359	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	35	-	54.497.172	124.053.207	178.550.379	178.232.370
Subordinirane obaveze	37	-	3.082.125	-	3.082.125	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	18.4	-	31.749	-	31.749	31.749
Ostale obaveze	39	-	2.999.463	-	2.999.463	2.999.463
		-	81.483.223	191.208.852	272.692.075	270.806.406

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

Tehnike i modeli koje Grupa koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5b(i).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolia sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od kamata	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	274.123
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	206.992
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.163.368
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.793
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	116.524
Kreditni i potraživanja od komitenata	10.699.550
Finansijski derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhu zaštite od rizika	275.021
Ukupni prihodi od kamata:	15.739.371
Rashodi od kamata	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	84.553
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	79.480
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.645.868
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1.465.050
Subordinirane obaveze	138.959
Ukupni rashodi od kamata:	3.413.910
Neto prihodi od kamata	12.325.461

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2016. godini iznose 465.999 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od naknada i provizija	
Naknade i provizije za platni promet	977.855
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	637.726
Naknade po osnovu brokerskih usluga	20.154
Naknade po kastodi poslovima	390.544
Naknade iz poslovanja sa karticama	924.032
Ostale naknade i provizije	935.664
Ukupan prihod od naknada i provizija:	3.885.975
Rashodi od naknada i provizija	
Naknade i provizije za platni promet	152.340
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	22.958
Naknade iz poslovanja sa karticama	844.148
Ostale naknade i provizije	135.329
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	1.154.775
Neto prihodi od naknada i provizija	2.731.200

9. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	88.376
Neto rashodi po osnovu promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	(8.545)
Neto rashodi po osnovu promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	(48.842)
Neto dobitak od trgovanja	30.989

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Neto prihodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	36.715
Neto (rashodi)/prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	(40.459)
Neto (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	(3.744)

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Dobici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	210.242
Gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(43.986)
Neto dobitak	166.256

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

12. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	93.198.993
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(91.774.952)
Neto prihod	1.424.041

13. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove	29.388
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za ostale obaveze	10.977
Prihodi od dividendi	342
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	58.609
Drugi prihodi iz poslovanja	44.269
Ukupno	143.585

14. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Plasmani klijentima	
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti	3.029.650
Neto dodatno grupno obezvređenje	(110.310)
	2.919.340
Potencijalne obaveze	
Neto dodatna/(ukidanje) pojedinačna ispravka vrednosti (napomena 38)	19.970
Neto dodatno grupno obezvređenje (napomena 38)	65.164
	85.134
Direktan otpis	10.334
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	(3.103)
Ukupno	3.011.705

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi neto zarada	1.630.862
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	601.795
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	20.496
Ostali lični rashodi	499.619
Ukupno	2.752.772

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (napomena 27.2)	375.931
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (napomena 29)	33
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 28.2)	226.439
Ukupno	602.403

17. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	95.026
Troškovi kancelarijskog materijala	48.944
Troškovi zakupa poslovnog prostora	674.463
Troškovi održavanja informacionog sistema	446.196
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	51.677
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	324.738
Troškovi advokatskih i drugih konsultantskih usluga	162.028
Troškovi PTT usluga	135.116
Troškovi premija osiguranja	683.426
Troškovi osiguranja i obezbeđenja imovine	89.699
Troškovi stručnog usavršavanja	16.298
Troškovi servisnih usluga	99.792
Troškovi transportnih usluga	20.678
Troškovi prevoza na rad i sa rada	37.328
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	26.916
Ostali porezi i doprinosi	457.072
Rashodi rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja	72.423
Gubici od prodaje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	8.263
Ostalo	407.060
Ukupno	3.857.143

18. POREZ NA DOBITAK

18.1 Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2016.
Tekući poreski rashod perioda	(343.243)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	22.256
Ukupno	(320.987)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

18. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

18.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2016.
Dobitak pre oporezivanja	6.593.765
Efektivni porez obračunat na iznos finansijskog rezultata po poreskoj stopi od 15%	989.065
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>	
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	21.024
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda	(692.432)
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>	
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	11.930
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	13.656
Tekući porez na dobit	343.243
<i>Efektivna poreska stopa</i>	5,21%

18.3 Porez na dobitak priznat u okviru ostalog ukupnog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2016.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Aktuarski gubici	(12.203)	380	(11.823)
Stanje na dan 31. decembra	(12.203)	380	(11.823)

18.4. Obračunata obaveza za porez na dobit Grupe za 2016. godinu iznosi 343.243 hiljade dinara od čega je iznos od 311.494 hiljade dinara zatvoren iz više plaćenih akontacija, tako da neizmirene tekuće poreske obaveze na dan 31. decembra 2016. godine iznose 31.749 hiljada dinara.

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

19.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Gotovina u blagajni u dinarima	1.363.614
Žiro račun	8.734.298
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.024.061
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	43.692
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	16.920.376
	28.086.041
Ispravka vrednosti	(775)
Stanje na dan 31. decembra	28.085.266

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa navedenom Odlukom dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Tokom 2016. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 1,75% godišnje.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

19.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju (nastavak):

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stope obavezne rezerve bile su nepromenjene tokom 2016. godine i iznosile su 20% na devizne depozite do dve godine i 13% na devizne depozite preko dve godine. Stopa na deo devizne rezerve koji čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom bila je 100%.

Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća Grupi kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

19.2 Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

	Pojedinačna	Grupna
	2016.	2016.
U hiljadama dinara		
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	-	(398)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-
	-	(398)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	(363)
Efekti promene deviznog kursa	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra	-	(775)

20. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

	2016.
U hiljadama dinara	
Hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju:	
- državni zapisi Ministarstva Finansija RS	2.168.644
- obveznice RS u stranoj valuti	-
	2.168.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju:	
- kamatni svopovi	146.673
	146.673
Stanje na dan 31. decembra	2.315.317

Na dan 31. decembra 2016. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju u iznosu od 2.168.644 hiljade dinara, predstavljaju ulaganja u državne zapise Ministarstva finansija Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2022. godine.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
21. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	
- državni zapisi Ministarstva Finansija RS	70.275.281
- obveznice lokalne samouprave i obveznice Ministarstva Finansija RS - stavke hedžinga	6.045.383
Stanje na dan 31. decembra	76.320.664

Na dan 31. decembra 2016. godine, ulaganja u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju u iznosu od 6.045.383 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave i obveznice Ministarstva finansija Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine, dok iznos od 70.275.281 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne zapise Ministarstva finansija Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2023. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i obveznica Ministarstva finansija RS, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i obveznice RS, ukupne nominalne vrednosti EUR 45,28 miliona, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti EUR 45,28 miliona. Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

22. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

22.1. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:	
- potraživanja po osnovu eskonta menica	44.149
Ispravka vrednosti	(1.192)
Stanje na dan 31. decembra	42.957

Na dan 31. decembra 2016. godine, potraživanja po osnovu eskonta menica u iznosu od 44.149 hiljada dinara predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogomesečnog BELIBOR-a uvećanog od 2% do 6% na godišnjem nivou.

22.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(16.252)	(9.113)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-
	(16.252)	(9.113)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	8.544
Otpisi	15.629	-
Ukupno za godinu	15.629	8.544
Stanje na dan 31. decembra	(623)	(569)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Devizni računi kod:	
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	4.953.054
- drugih stranih banaka	698.387
Ukupno devizni računi:	5.651.441
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)	
- u stranoj valuti	11.112.514
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	11.112.514
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.939
Namenski depoziti u stranoj valuti	13.602
Kratkoročni krediti:	
- u dinarima	1.586.635
Ukupno kratkoročni krediti:	1.586.635
Dugoročni krediti:	
- u dinarima	90.070
Ukupno dugoročni krediti:	90.070
Ostali plasmani u stranoj valuti	2.256
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	61.090
Ispravka vrednosti	(32.115)
Stanje na dan 31. decembra	18.490.432

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(1)	(15.747)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	(1.309)
	(1)	(17.056)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2)	(14.649)
Efekti promene deviznog kursa	-	(407)
Otpisi	-	-
Ukupno za godinu	(2)	(15.056)
Stanje na dan 31. decembra	(3)	(32.112)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1. Krediti i potraživanja od komitenata uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Kratkoročni krediti:	
- u dinarima	25.565.936
- u stranoj valuti	1.766.592
Ukupno kratkoročni krediti:	27.332.528
Dugoročni krediti:	
- u dinarima	169.111.255
- u stranoj valuti	16.342.875
Ukupno dugoročni krediti:	185.454.130
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:	
- u dinarima	182.225
- u stranoj valuti	3.834.365
Ukupno:	4.016.590
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	508.122
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	7.503.481
Ispravka vrednosti	(16.475.378)
Stanje na dan 31. decembra	208.339.473

Kredit i potraživanja koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita odnosno potraživanja u dinarima.

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(19.899.044)	(1.005.727)
Efekt sticanja poslovnom kombinacijom	(53.318)	(438.102)
	(19.952.362)	(1.443.829)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2.935.902)	106.385
Efekt promene deviznog kursa	(268.446)	(17.031)
Korekcija prihoda od kamata	(240.968)	-
Efekt prodaje portfolia	366.717	-
Otpisi	7.910.058	-
Ukupno za godinu	4.831.459	89.354
Stanje na dan 31. decembra	(15.120.903)	(1.354.475)

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	6.765.010	(117.902)	6.647.108
Privreda	147.151.497	(12.496.811)	134.654.686
Stanovništvo	70.898.344	(3.860.665)	67.037.679
Stanje na dan 31. decembra	224.814.851	(16.475.378)	208.339.473

24.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), nabavke obrtnih sredstava, finansiranje uvoza, kao i za finansiranje investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,87%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg BELIBOR-a uvećanog u proseku za 0,93%.

Dugoročni krediti su odobravani na period od 2 do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,29% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,2% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Grupe.

Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,8% do 4,5% godišnje. Grupa je sredinom septembra inicirala kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju, do kraja oktobra, za stambeni kredit sa promotivnim periodom od 15 meseci u kome će obračunavati fiksna kamatna stopa od 2,3% godišnje.

Dugoročni gotovinski krediti stanovništvu u dinarima su odobravani sa rokom otplate do 7 godina, odnosno do 10 godina za kredite sa osiguranjem za koje je u toku 2016. godine povećan maksimalan iznos kredita na 2 miliona dinara.

Takođe, nastavljena je prodaja keš kredita za penzionere sa osiguranjem života sa fiksnom kamatnom stopom 17,9% ili kamatnom stopom u visini tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 6,5%.

U 2016. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog/dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 5% do 8,5% godišnje, dok su se kamatne stope za finansiranje obrtnih sredstava do 36 meseci kretale u rasponu od dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 4,2% do 8% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 8% do 16%. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog/tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 3% do 8,5% godišnje.

Svi obezvređeni i ispravljeni plasmani svedeni su na svoje nadoknadive iznose. Ispravka vrednosti je formirana kao umanjenje kredita i potraživanja od komitenata.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su pravnim licima za kupovinu vozila i opreme po kamatnoj stopi koja se kretala u rasponu od 1,99% do 6,75% i periodom finansiranja od 2 do 5 godina.

Sredstva po osnovu finansijskog lizinga plasirana su fizičkim licima za kupovinu automobila po prosečnoj kamatnoj stopi od 3,29% i periodom otplate od 4 do 5 godina.

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti tj. naznačila je kao stavku hedžinga kredit klijenta sadašnje vrednosti 2.074.488 EUR na dan 31. decembra 2016. godine, dok je kao instrument hedžinga naznačen kamatni svop iste nominalne vrednosti. Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

- 24.5 Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima od strane Grupe, po industrijskim sektorima, prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2016.
Privreda	
- Energetika	1.534.998
- Poljoprivreda	5.890.471
- Građevinarstvo	8.847.057
- Industrija i rudarstvo	53.098.860
- Trgovina	31.110.658
- Usluge	20.233.391
- Saobraćaj	21.684.422
- Ostalo	4.751.640
	147.151.497
Javni sektor	6.765.010
Stanovništvo	
- Fizička lica	68.122.231
- Preduzetnici	2.776.113
	70.898.344
Ukupno	224.814.851
Ispravka vrednosti	(16.475.378)
Stanje na dan 31. decembra	208.339.473

Rukovodstvo Grupe definiše nivo kreditnog rizika koji preuzima, tako što određuje limite kreditne izloženosti za jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca kao i za geografske i industrijske segmente. Ovaj rizik se redovno prati na godišnjem nivou ili češće po potrebi. Izloženost kreditnom riziku se kontroliše kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

25. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	222.845
Stanje na dan 31. decembra	222.845

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u CHF sa fiksom kamatnom stopom, Grupa je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 33). Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	375
Stanje na dan 31. decembra	375

Grupa koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti kredita u EUR sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 36).

27. NEMATERIJALNA ULAGANJA

27.1 Nematerijalna ulaganja, neto:

U hiljadama dinara	2016.
Nematerijalna ulaganja	725.467
Nematerijalna ulaganja u pripremi	195.869
Stanje na dan 31. decembra	921.336

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
27. NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

27.2 Promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	2.665.406	150.398	2.815.804
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	15.898	-	15.898
	2.681.304	150.398	2.831.702
Nabavke u toku godine	312.418	48.149	360.567
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-
Ostalo	-	(2.678)	(2.678)
Stanje 31. decembar 2016. godine	2.993.722	195.869	3.189.591
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2016. godine	1.881.686	-	1.881.686
Početno stanje matičnog pravnog lica	10.638	-	10.638
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	1.892.324	-	1.892.324
Promena obima konsolidacije			
Amortizacija	375.931	-	375.931
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-
Ostalo	-	-	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	2.268.255	-	2.268.255
Neto knjigovodstvena vrednost na dan			
31. decembra 2016. godine	725.467	195.869	921.336

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

28.1 Nekretnine i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Građevinski objekti	580.714
Oprema i ostala osnovna sredstva	731.549
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	222.018
Osnovna sredstva u pripremi	46.916
Stanje na dan 31. decembra	1.581.197

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.2 Promene na nekretninama i opremi tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
U hiljadama dinara					
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	671.034	1.387.988	388.889	25.543	2.473.454
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	23.167	1.115	-	24.282
	671.034	1.411.155	390.004	25.543	2.497.736
Nabavke u toku godine	-	2.944	-	627.178	630.122
Prenos sa investicija u toku	6.122	442.678	157.005	(605.805)	-
Otuđenje i rashodovanje	(6.122)	(13.399)	(65.707)	-	(85.228)
Ostalo	-	(3.310)	-	-	(3.310)
Stanje 31. decembar 2016. godine	671.034	1.840.068	481.302	46.916	3.039.320
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	77.008	930.993	283.713	-	1.291.714
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	21.370	573	-	21.943
	77.008	952.363	284.286	-	1.313.657
Amortizacija	14.006	172.031	40.402	-	226.439
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(694)	(12.851)	(65.404)	-	(78.949)
Ostalo	-	(3.024)	-	-	(3.024)
Stanje 31. decembar 2016. godine	90.320	1.108.519	259.284	-	1.458.123
Neto knjigovodstvena vrednost na dan					
31. decembra 2016. godine	580.714	731.549	222.018	46.916	1.581.197

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

29. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	1.642	-	1.642
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	-
	1.642	-	1.642
Stanje 31. decembar 2016. godine	1.642	-	1.642
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	212	-	212
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	-
	212	-	212
Amortizacija	33	-	33
Stanje 31. decembar 2016. godine	245	-	245
Neto knjigovodstvena vrednost na dan			
31. decembra 2016. godine	1.397	-	1.397

30. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

30.1 Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2016.		
	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	48.841	-	48.841
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	114.570	-	114.570
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	2.087	-	2.087
Ukupno	165.498	-	165.498

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
30. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE (nastavak)

30.2 Kretanja privremenih razlika tokom 2016. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara (1)	Početno stanje matičnog pravnog lica (2)	Efekat sticanja poslovnom kombinacijom (3)	Ukupno (1+2+3)	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	-	39.036	906	39.942	8.900	-	48.842
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	-	101.214	-	101.214	13.356	-	114.570
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	-	1.706	-	1.706	-	380	2.086
Ukupno	-	141.956	906	142.862	22.256	380	165.498

31. OSTALA SREDSTVA

31.1. Ostala sredstva odnose se na:

U hiljadama dinara	2016.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>	
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	196.199
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	9.311
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	369.249
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	59.908
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	458.926
Sredstva stečena naplatom potraživanja	60.853
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	165
Potraživanja od zaposlenih u dinarima	3.215
Ostale investicije	4.992
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	14.232
Razgraničeni ostali troškovi	43.448
Ukupno:	1.220.498
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>	
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	3.850
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	109
Potraživanja od zaposlenih u stranoj valuti	3.667
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	13.696
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	17.560
Ukupno:	38.882
Ispravka vrednosti	(343.813)
Stanje na dan 31. decembra	915.567

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

31. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

31.2. Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
U hiljadama dinara		
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(294.594)	(10.952)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	(3.591)	-
	(298.185)	(10.952)
Rashodi po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(93.746)	10.393
Efekti promene deviznog kursa	(203)	-
Efekti prodaje portfolia	472	-
Otpisi	48.408	-
Ukupno za godinu	(45.069)	10.393
Stanje na dan 31. decembra	(343.254)	(559)

31.3. Ostale investicije u pridružena društva obuhvataju investicije u kapital preduzeća do 10%:

U hiljadama dinara	2016.
FAP Priboj a.d.	4.737
Fond za doškolovanje mladih poljoprivrednika	147
Tržište novca a.d.	108
	4.992
Ispravka vrednosti	(4.992)
Stanje na dan 31. decembra	0

Investicije u pridružena društva u iznosu od 4.992 hiljade dinara su u celini obezvređena.

32. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Vrste instrumenata:	
- valutni svopovi i forvardi	93.814
- kamatni svopovi	140.418
Stanje na dan 31. decembra	234.232

33. OBAVEZE PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Vrste instrumenata:	
- kamatni svopovi	540.097
Stanje na dan 31. decembra	540.097

Grupa koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti evro obveznica sa fiksnom stopom prinosa (napomena 21), kao i kredita i plasmana u CHF sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 25).

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

34. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKI ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

34.1. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Depoziti po viđenju:	
- u dinarima	1.446.791
- u stranoj valuti	1.326.813
Ukupno depoziti po viđenju	2.773.604
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	
- u dinarima	539.588
- u stranoj valuti	21.682.567
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	22.222.155
Kratkoročni depoziti:	
- u dinarima	1.386.002
- u stranoj valuti	13.576.227
Ukupno kratkoročni depoziti	14.962.229
Dugoročni depoziti:	
- u dinarima	547.233
- u stranoj valuti	18.151.034
Ukupno dugoročni depoziti	18.698.267
Dugoročni krediti:	
- u stranoj valuti	27.740.483
Ukupno dugoročni krediti:	27.740.483
Ostale finansijske obaveze:	
- u stranoj valuti	63.961
Ukupno ostale finansijske obaveze:	63.961
Stanje na dan 31. decembra	86.460.699

34. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKI ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (nastavak)

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu od 2% do 3,05% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od 0,6% do 3,33 % godišnje zavisno od valute.

34.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	6.776.790
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	1.882.732
European Investment Bank, Luxembourg	2.197.981
International Finance Corporation, Washington	1.805.921
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	1.520.280
MIDF B.V, Netherlands	1.173.869
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	1.210.486
UniCredit Bank Austria AG	4.829.444
EFSE Netherlands B.V.	6.342.980
Stanje na dan 31. decembra	27.740.483

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period u rasponu od 3 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 4,70% godišnje.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

35. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

35.1. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Depoziti po viđenju:	
- u dinarima	42.078.829
- u stranoj valuti	69.595.210
Ukupno depoziti po viđenju	111.674.039
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	
- u dinarima	5.278.666
- u stranoj valuti	343.800
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	5.622.466
Kratkoročni depoziti:	
- u dinarima	11.072.515
- u stranoj valuti	23.448.515
Ukupno kratkoročni depoziti	34.521.030
Dugoročni depoziti:	
- u dinarima	1.618.759
- u stranoj valuti	12.835.532
Ukupno dugoročni depoziti	14.454.291
Dugoročni krediti:	
- u stranoj valuti	10.478.736
Ukupno dugoročni krediti:	10.478.736
Ostale finansijske obaveze:	
- u dinarima	208.014
- u stranoj valuti	1.273.794
Ukupno ostale finansijske obaveze:	1.481.808
Stanje na dan 31. decembra	178.232.370

35.2. Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
Javni sektor	4.273.234
Privreda	108.674.462
Stanovništvo	54.805.938
Dugoročni krediti (napomena 35.3)	10.478.736
Stanje na dan 31. decembra	178.232.370

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 1,05%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,5%.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 3,27% godišnje, odnosno 1% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 1% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunava se kamata od 0,1% do 0,9% godišnje, dok se na sredstva na tekućem računu obračunava kamata od 0,1% godišnje.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

35. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,1% do 1% godišnje u zavisnosti od roka oročenja, uključujući i uslove tokom „Nedelje štednje“, kada je pored toga, postojala mogućnost dobijanja povoljnije kamatne stope ukoliko klijent preporuči banku novom klijentu, ili postojeći depozit uveća u određenom iznosu. Za oročenja na srednji rok od 18 do 36 meseci kamatne stope su se kretale od 0,6% do 2,2% na godišnjem nivou. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,5% do 1,9% godišnje u zavisnosti od roka oročenja, uključujući i uslove tokom „Nedelje štednje“.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,8% do 3,5% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 1,1% godišnje.

35.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	8.567.215
NBS fond revolving kredita	390.517
Vlada Republike Italije	1.521.004
Stanje na dan 31. decembra	10.478.736

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,15% godišnje.

36. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	103
Stanje na dan 31. decembra	103

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u EUR sa fiksom kamatnom stopom, Grupa je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 26). Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

37. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Subordinirane obaveze odnose se na:

U hiljadama dinara	2016.
UniCredit Bank Austria AG, Beč	3.082.125
Stanje na dan 31. decembra	3.082.125

Na dan 31. decembra 2016. godine, subordinirane obaveze u stranoj valuti u iznosu od 3.082.125 hiljada dinara, odnose se na obavezu po subordiniranom dugoročnom kreditu primljenom od UniCredit Bank Austria AG u iznosu od CHF 26.830.000. Ovaj kredit je odobren na period od 12 godina uz kamatnu stopu na nivou tromesečnog CHF LIBOR-a uvećenog za 2,93% s tim da je kamatna stopa u međuvremenu fiksirana na nivou od 4,51%. Ovaj kredit nije obezbeđen kolateralom i sve obaveze koje proističu iz ovog ugovora se smatraju subordiniranim, odnosno u slučaju likvidacije ili stečaja Grupe, otplaćuju se samo nakon izmirenja obaveza prema ostalim poveriocima.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

38. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2016.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	99.508
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	197.727
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	67.622
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	247.839
Rezervisanja za ostale obaveze	<u>348.885</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>961.581</u>

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

38. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u narednoj tabeli:

	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove	Rezervisanja za ostale obaveze	Ukupno
U hiljadama dinara						
Stanje na dan 1. januara	-	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	79.538	132.563	48.354	216.865	359.862	837.182
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	603	3.905	-	4.508
	<u>79.538</u>	<u>132.563</u>	<u>48.957</u>	<u>220.770</u>	<u>359.862</u>	<u>841.690</u>
Rezervisanja u toku godine:						
- iskazana u bilansu uspeha	94.887	171.443	17.069	72.422	-	355.821
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	2.533	-	-	2.533
	<u>94.887</u>	<u>171.443</u>	<u>19.602</u>	<u>72.422</u>	<u>-</u>	<u>358.354</u>
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(937)	(15.965)	-	(16.902)
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(74.917)	(106.279)	-	(29.388)	(10.977)	(221.561)
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>99.508</u></u>	<u><u>197.727</u></u>	<u><u>67.622</u></u>	<u><u>247.839</u></u>	<u><u>348.885</u></u>	<u><u>961.581</u></u>

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

39. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:	
- u dinarima	71.593
- u stranoj valuti	3.139
Obaveze prema dobavljačima:	
- u dinarima	182.145
- u stranoj valuti	498.105
Ostale obaveze:	
- u dinarima	563.428
- u devizama	863.897
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:	
- u dinarima	5.762
- u stranoj valuti	14.230
Razgraničeni ostali prihodi:	
- u dinarima	162.405
- u stranoj valuti	82.037
Razgraničeni ostali rashodi:	
- u dinarima	318.445
- u stranoj valuti	43.350
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	51.069
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	139.858
Stanje na dan 31. decembra	2.999.463

40. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Grupa je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima. Od ukupnog iznosa aktive za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose bruto 574.245 hiljada dinara (od čega se iznos od 36.507 hiljada dinara odnosi na utužena potraživanja), dok za potraživanja u iznosu 16.472.166 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Od ukupnog iznosa pasive za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 291.389 hiljade dinara, dok za obaveze u iznosu 26.759.003 hiljade dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Što se tiče vanbilansnih pozicija, neusaglašen iznos je 5.698.184 hiljade dinara, dok za iznos 95.059.155 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore.

41. KAPITAL

41.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2016.
Akcijski kapital	23.607.620
Emisiona premija	562.156
Neraspoređena dobit	6.882.290
Rezerve	33.807.839
Stanje na dan 31. decembra	64.859.905

Na dan 31. decembra 2016. godine osnovni tj. akcijski kapital Grupe iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Grupe su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

41. KAPITAL (nastavak)

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti UniCredit grupacije u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d. kao matičnog pravnog lica.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju.

41.2. Analiza ostalog ukupnog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Aktuarski gubici po osnovu definisanih primanja	(2.153)
Neto promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(834.514)
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(836.667)

42. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
U dinarima:	
Žiro račun (napomena 19)	8.734.298
Gotovina u blagajni (napomena 19)	1.363.614
	<u>10.097.912</u>
U stranoj valuti:	
Devizni računi (napomena 23)	5.651.441
Gotovina u blagajni (napomena 19)	1.024.061
Ostala novčana sredstva (napomena 19)	43.692
	<u>6.719.194</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>16.817.106</u>

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

43. POSLOVNE KOMBINACIJE

43.1. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Partner d.o.o, Beograd

Na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela potpisanog između Banke i Company Allegro Leasing Gesellschaft, Vienna i dobijene saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je u januaru 2016. godine, po ugovorenoj ceni od EUR 927.000 (112.644 hiljade dinara), kupila 100% učešće u kapitalu privrednog društva UniCredit Partner d.o.o, Beograd, čime je ono postalo zavisno pravno lice Banke.

Stečena sredstva i obaveze na dan	1. januar 2016.
u hiljadama dinara	
Aktiva	
Zalihe	91
Potraživanja po osnovu prodaje	2.191
Druga potraživanja	65
Kratkoročni finansijski plasmani	165.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	9.903
Aktivna vremenska razgraničenja	1.013
Ukupna aktiva	178.263
Pasiva	
Kapital	
Osnovni kapital	2.002
Akumulirani dobitak	171.205
Dugoročna rezervisanja i obaveze	3.906
Kratkoročne obaveze	1.150
Ukupno pasiva	178.263
Naknada plaćena za sticanje	112.644
Neto imovina stečenog zavisnog društva	173.207
Efekat sticanja poslovnom kombinacijom	60.563

S obzirom da se radi o poslovnoj kombinaciji pravnih lica koja su pod zajedničkom kontrolom efekat sticanja je iskazan u okviru neraspoređene dobiti.

43.2. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Leasing d.o.o, Beograd

Na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela potpisanog između Banke i UniCredit Leasing S.p.A. i dobijene saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je u januaru 2016. godine, po ugovorenoj ceni od 122,57 dinara, kupila 100% učešće u kapitalu privrednog društva UniCredit Leasing d.o.o., Beograd, čime je ono postalo zavisno pravno lice Banke.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

43. POSLOVNE KOMBINACIJE

43.2. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Leasing d.o.o, Beograd (nastavak)

Stečena sredstva i obaveze na dan	1. januar 2016.
u hiljadama dinara	
Aktiva	
Gotovina	176.181
Finansijski plasmani bankama	480.527
Ostali finansijski plasmani I derivati	501.490
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	7.747.788
Preuzeti predmeti lizinga i zalihe	6.611
Nematerijalna ulaganja	5.260
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.339
Odložena poreska sredstva	906
Ostala sredstva	24.164
Ukupna aktiva	8.945.266
Pasiva	
Finansijske obaveze po osnovu sredstava pozajmljenih od banaka i drugih finansijskih institucija	8.179.837
Ostale finansijske obaveze i derivati	27.974
Rezervisanja	603
Tekuće poreske obaveze	13.293
Ostale obaveze	174.610
Ukupno obaveze	8.396.317
Kapital	
Udeli društva, akcijski kapital I emisiona premija	1.078.133
Gubitak	(529.184)
Ukupno kapital	548.949
Ukupno pasiva	8.945.266
Naknada plaćena za sticanje	-
Neto imovina stečenog zavisnog društva	548.949
Efekat sticanja poslovnom kombinacijom	548.949

S obzirom da se radi o poslovnoj kombinaciji pravnih lica koja su pod zajedničkom kontrolom efekat sticanja je iskazan u okviru neraspoređene dobiti.

44. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

44.1. Sudski sporovi

Protiv Grupe se na dan 31. decembra 2016. godine vodi 177 sudskih postupaka (uključujući i 4 radno pravna sudska postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 666.669 hiljade dinara, u koji iznos nisu uračunati radno pravni sporovi. U 8 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 165 postupaka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Grupe, Grupa je rezervisala 247.839 hiljada dinara (napomena 38). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Grupe po osnovu radno pravnih odnosa.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova verovatno biti pozitivan za Grupu, to jest da Grupa neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

Grupa vodi veći broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
44. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

44.2. Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga, tj. zakupa poslovnog prostora date su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Preuzete obaveze sa dospećem:	
- do 1 godine	409.236
- između 1 i 5 godina	1.588.241
- preko 5 godina	1.343.996
Ukupno	3.341.473

44.3. Potencijalne obaveze Grupe prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Potencijalne obaveze	
Plative garancije	
- u dinarima	11.063.135
- u stranoj valuti	9.699.275
Činidbene garancije:	
- u dinarima	28.487.153
- u stranoj valuti	6.028.667
Akreditivi	
- u dinarima	27.718
- u stranoj valuti	4.208.584
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	19.006.574
Ostale preuzete neopozive obaveze	11.331.633
Stanje na dan 31. decembra	89.852.739

44.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2016.
Preuzete obaveze	
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	1.322.601
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	986.087
Neiskorišćeni okvirni krediti	14.706.730
Pisma o namerama	1.991.156
Ostale preuzete neopozive obaveze	11.331.633
Stanje na dan 31. decembra	30.338.207

44.5. Nepovučena sredstva po inostranim kreditnim linijama odobrenim Grupi na dan 31. decembra 2016. godine iznose 10.929.274 hiljade dinara.

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Grupa je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Grupe. U okviru redovnog poslovanja obavlja se izvestan broj transakcija sa povezanim pravnim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Stanja potraživanja i obaveza iz transakcija sa povezanim licima na kraju godine data su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara		2016.
Bilans stanja		
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
1.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	381.052
2.	UniCredit Bank AG, Munich	20.229
3.	UniCredit Bulbank, Sofia	23
4.	UniCredit S.p.A., Milano	14.407.879
5.	UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	331
6.	Zagrebačka banka d.d., Zagreb	4.220
7.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	7.469
8.	UniCredit Bank ZAO Moscow	6.943
9.	Bank Polska Kasa Opieki SA	2.692
		14.830.838
Kredit i potraživanja od komitenata		
1.	Izvršni Odbor Grupe	11.186
2.	UCTAM d.o.o., Beograd	104.719
		115.905
Ostala sredstva		
1.	UniCredit S.p.A., Milano	12.165
2.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	222.077
3.	UniCredit Bank AG, Munich	3.174
4.	Zagrebačka banka d.d. , Zagreb	282
5.	UniCredit Bank BIH	6
6.	UniCredit Business Partner S.C.P.A., Milano	3.017
7.	UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	4
8.	UniCredit Bank ZAO Moscow	6
9.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	2.696
10.	UniCredit Rent d.o.o., Beograd	101
11.	UCTAM d.o.o., Beograd	1
12.	UNICREDIT S.p.A. Zweigniederlassung Wien	30
		243.559

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U hiljadama dinara	2016.
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	21.523.116
2. UniCredit Bank a.d., Banja Luka	252.008
3. Zagrebačka banka d.d., Zagreb	39.985
4. UniCredit Bank AG, London	12
5. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	6.933
6. UniCredit Bank AG, Munich	2.928
7. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	1.500
8. UniCredit Bulbank, Sofia	2
9. UniCredit S.p.A., Milano	29.267.389
10. UniCredit Bank Czech Republic	2.420
11. UniCredit Bank ZAO Moscow	193
12. Bank Polska Kasa Opieki SA	111
	<u>51.096.597</u>
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	
1. Izvršni Odbor Grupe	21.122
2. UniCredit Rent d.o.o., Beograd	13.528
3. BA CA Leasing Deutschland GmbH, Germany	4.621
4. Ambassador Parc Dedinje d.o.o., Beograd	414.801
5. UNICREDIT CAIB AG, Vienna	65
6. UCTAM d.o.o., Beograd	43.613
	<u>497.750</u>
Subordinirane obaveze	
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	3.082.125
	<u>3.082.125</u>
Ostale obaveze	
1. UniCredit Bank AG, Munich	3.387
2. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	190
3. UniCredit S.p.A., Milano	223.703
4. UniCredit Rent d.o.o., Beograd	201
5. UBIS G.m.b.H, Vienna	291.324
6. UniCredit Business Integrated Solutions S.C.P.A, Czech Republic	2.682
	<u>521.487</u>
Neto obaveze na dan 31. decembar	<u><u>40.007.657</u></u>

Naredna tabela prikazuje ukupne prihode i rashode iz odnosa sa povezanim licima:

U hiljadama dinara	2016.
Bilans uspeha	
Prihodi od kamata	8.671
Rashodi kamata	(1.100.120)
Prihodi od naknada i drugi prihodi	139.663
Rashodi od naknada i drugi rashodi	(511.910)
Neto rashodi na dan 31. decembra	<u><u>(1.463.696)</u></u>

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora u 2016. godini iznose 21.877 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ NOVOKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

46. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije bilo značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Csilla Ihász Predsednica Izvršnog odbora		 Sandra Vojnović Direktor Sektora za strategiju i finansije
 Alen Dobrić Član Izvršnog odbora		 Mirjana Kovačević Direktor Direkcije za računovodstvo

**UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2016. GODINU**

Beograd, 24. februar 2017. godine

SADRŽAJ

OBRAĆANJE PREDSEDNIKA IZVRŠNOG ODBORA	3
O UNICREDIT GRUPI	4
MAKROEKONOMSKI PREGLED	4
FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE	6
POSLOVANJE UNICREDIT SRBIJA GRUPE U 2016. GODINI	9
STRATEGIJA ZA PERIOD 2017 – 2019	11
ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE	12
KORPORATIVNO I INVESTICIONO BANKARSTVO (CIB)	13
POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM	15
UPRAVLJANJE RIZICIMA	16
PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU	18
LJUDSKI RESURSI	18
IDENTITET I KOMUNIKACIJA	19
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	20
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA 2016. GODINU	22

OBRAČANJE PREDSEDNICE IZVRŠNOG ODBORA

U 2016. godini smo obeležili 15 godina od početka uspešnog poslovanja u Srbiji. Zahvaljujući unapređenim procesima i plasiranju dodatnih proizvoda i usluga, skrojениh u skladu sa potrebama naših klijenata, uspeli smo da dodatno ojačamo našu poziciju jednog od lidera kada su u pitanju profit, efikasnost i produktivnost, unapredivši tržišno učešće u svim relevantnim aspektima.

Ukupan profit Banke dostigao je 6.273 milijardi dinara. U skladu sa strategijom naše Grupe, koja se fokusira na snažno ukorenjivanje na lokalnim tržištima, UniCredit je nastavio da pokazuje snažnu posvećenost Srbiji, što dokazuje rast bilansa stanja od 7% u odnosu na prethodnu godinu, na preko 337 milijarde dinara.

Nepokolebljiv fokus na klijentima, jedinstven servisni model i proizvodi skrojени po meri i usklađeni sa specifičnim potrebama različitih segmenata klijenata, dodatno su doprineli povećanju baze klijenata UniCredit Banke Srbija za skoro 16%. Kao posledicu toga imamo rast depozita za 15% u poređenju sa prethodnom godinom, koji su premašili 178 milijardi dinara. Uprkos tome što je lokalno tržište karakterisalo smanjenje tražnje za kreditima, naša banka je uspela da privuče nove klijente i da nastavi da pokazuje posvećenost pružanju podrške očekivanom razvoju zemlje. Volumen odobrenih neto kredita u 2016. godini dostigao je iznos od 208 milijardi dinara, što predstavlja snažan rast od skoro 11% u poređenju sa prethodnom godinom.

Uspeli smo da budemo iznad proseka tržišta kada su u pitanju mnogi važni parametri kao što su racio troškova i prihoda, povraćaj na kapital ili nivo rizičnih plasmana. I pored toga što se Srbija suočava sa činjenicom da ima jedan od najviših procenata nenaplativih kredita, zadovoljstvo nam je da istaknemo da je kvalitet našeg portfolija znatno bolji i stoga je nivo nenaplativih kredita daleko ispod proseka tržišta.

Ali ono što je takođe podjednako važno da kažemo jeste da smo uspeli da povećamo broj zaposlenih za 5% na 1.241.

Kao i svih prethodnih godina, uložili smo mnogo truda u jačanje imidža UniCredit Banke kao društveno odgovorne kompanije i vrednog člana srpskog društva. Nastavili smo da pružamo podršku lokalnim zajednicama tako što smo se uključili u organizaciju različitih inicijativa i manifestacija, trudeći se da doprinesemo njihovom daljem rastu. Pored toga, 2016. godina je proglašena godinom volontiranja i uspeli smo da uključimo veliki broj naših zaposlenih u programe mentorstva, humanitarne inicijative i sređivanje okoline.

U 2016. godini UniCredit Banka Srbija je dobila nekoliko priznanja za izvrsno poslovanje. Proglašeni smo za Banku godine od strane magazina The Banker, za Najboljeg pružaoca usluga finansiranja trgovine od strane časopisa Euromoney, za Najbolju pod-kastodi banku od strane Global Finance-a, a prestižni EBA program nas je proglasio Nacionalnim šampionom u kategoriji održivog poslovanja.

U 2017. godini, planiramo da nastavimo da pokazujemo posvećenost i odlučnost da podržimo budući razvoj zemlje i izađemo u susret finansijskim potrebama klijenata na taj način što ćemo proširiti paletu proizvoda i uvesti nove, inovativne proizvode koji će obezbediti dodatnu vrednost za sve njih. Naša Banka će nastaviti da gradi dugoročne odnose sa svojim klijentima koji se zasnivaju na poverenju, a njihovo zadovoljstvo i dalje ostaje najvažniji pokazatelj uspešnog partnerstva u godinama koje dolaze. Kada govorimo o klijentima iz Sektora poslovanja sa stanovništvom, nastavićemo sa kreiranjem inovativnih proizvoda po povoljnijim uslovima. U skladu sa povećanim fokusom čitave UniCredit Grupe i oslanjajući se na tehnološka unapređenja, nastavićemo sa procesom digitalizacije naših ključnih proizvoda i usluga, dajući mogućnost klijentima da koriste nove tehnologije. Kada je u pitanju korporativno i investiciono bankarstvo, očekujemo da se fokusiramo na razvoj segmenta malih i srednjih preduzeća i edukaciju/savetovanje klijenata kako bi se obezbedila najbolja rešenja za njihove finansijske potrebe. Pored toga, nastavićemo da učestvujemo u najvažnijim inicijativama javnog sektora kao što su razvoj infrastrukture, finansiranje opština, razvoj emisije obveznica i drugo.

Na kraju, želela bih da se zahvalim svim našim zaposlenima na izuzetnim dostignućima koje ne bismo ostvarili da nije bilo njihovog angažovanja i posvećenosti. Takođe bih želela da se zahvalim našim klijentima na poverenju i što čvrsto veruju da je upravo UniCredit Banka, prva banka prema njihovom izboru.

O UNICREDIT GRUPI

UniCredit je snažna panevropska Grupa sa lako primenjivim, jednostavnim poslovnim modelom, korporativnim i investicionim bankarstvom potpuno posvećenom klijentima, koje našoj širokoj bazi od 25 miliona klijenata pruža jedinstvenu mrežu u zapadnoj, centralnoj i istočnoj Evropi.

UniCredit nudi lokalnu ekspertizu, međunarodni opseg, prati i podržava svoje klijente globalno, obezbeđujući im nenadmašan pristup vodećim bankama na 14 ključnih tržišta, ali i u 19 zemalja širom sveta. UniCredit-ova evropska bankarska mreža obuhvata Italiju, Nemačku, Austriju, Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Hrvatsku, Češku Republiku, Mađarsku, Rumuniju, Rusiju, Srbiju, Slovačku, Sloveniju i Tursku.

MAKROEKONOMSKI PREGLED

BDP Srbije je porastao za 2,7% (procena, na godišnjem nivou) u 2016. godini vođen jakim izvozom i investicijama, zajedno sa poboljšanim osnovnim makroekonomskim parametrima u zemlji, kao i pozitivnim ekonomskim izgledima u inostranstvu. Privreda i dalje jača nakon oštrog pada BDP-a u 2014. godini (-1,8% na godišnjem nivou), najviše uzrokovanog razarajućim poplavama koje su imale značajan negativan efekat, nakon čega je usledio period skromnog oporavka u 2015. godini (0,8% na godišnjem nivou). Rast privrede u 2016. godini najviše je vođen rastom sektora gradnje, poljoprivrede i industrije, dok je sektor usluga ostao na istom nivou. Privredni rast je raznolik, nivo javnih investicija je u porastu i rezultati poboljšane poslovne klime su počeli da se primećuju. Celokupan rast neto izvoza, industrijske proizvodnje i stranih investicija podržan je većim poverenjem u budući privredni rast zemlje.

Spoljnotrgovinska razmena značajno je poboljšana u drugoj polovini 2016. godine, što je uticalo na smanjenje premije rizika zemlje i poboljšanje kreditnog rejtinga od strane kreditnih agencija. Program MMF-a se uglavnom odvija po planu: dok je fiskalni rezultat bolji od očekivanog, strukturalne reforme su bile manje uspešne. Restrukturiranje javnih preduzeća i povećanje efikasnosti u javnom sektoru se pokazalo kao izazov u izbornoj godini. Uprkos preprekama, plan za transformaciju velikih energetskih i transportnih preduzeća je završen, dok će budućnost 11 od 17 strateških kompanija, kojima je stečajna zaštita uklonjena u maju 2016. godine, biti rešena u 2017. godini. Neuspelo rešenje problema ovih preduzeća predstavljalo bi fiskalni rizik i ugrozilo održivost ukupnog duga.

Srbija je postigla delimičan napredak u pristupnim pregovorima sa EU ove godine: četiri dodatna poglavlja su otvorena (vladavina prava, pravo, bezbednost, nauka i javne nabavke) i postignut je dogovor sa Kosovom u vezi sa telekomunikacijama. EU je zabrinuta zbog nedostatka napretka u pravosuđu, oblasti vladavine prava, kao i brzinom napretka reformi. Srbija je napredovala za devet pozicija na „Doing Business“ listi Svetske banke, najviše zahvaljujući unapređenju procedura za dobijanje građevinskih dozvola, ali i pojednostavljenja procedure plaćanja poreza, iako su pojedine oblasti zabeležile pad, kao što je izvršenje ugovora.

Mere fiskalne konsolidacije uvedene krajem 2014. godine, podržane trogodišnjim programom MMF-a, su dovele do boljih rezultata nego što je bilo očekivano. Deficit države za period januar - oktobar 2016. godine je pao za čak 81% u odnosu na isti period prethodne godine, što vodi ka projektovanom fiskalnom deficitu od 2,5% za 2016. godinu. Ovaj rezultat je u skladu sa smanjenjem tekućih rashoda, kao i sa značajnim povećanjem poreskih prihoda. Iako stroge mere štednje daju rezultat, sa štednjom je potrebno nastaviti i u 2017. godini i posle nje kako bi visoki javni dug nastavio da se smanjuje. Prema podacima za javni dug, procena je da je će on prvi put od 2008. godine biti smanjen zbog odličnog fiskalnog rezultata.

Deficit tekućeg računa je za 9% smanjen u 2016. godini, na procenjenih 4,3%, uglavnom usled smanjenja spoljnotrgovinskog deficita i rasta doznaka. Smanjenje deficita spoljnotrgovinskog bilansa uticalo je na stabilizaciju dinara tokom 2016. godine. Smanjenje deficita tekućeg računa, uz povećanje stranih direktnih investicija, uticalo je na uklanjanje ranjivosti spoljnog finansiranja, dok su strane investicije finansirale deficit u potpunosti u 2016. godini. Strane direktne investicije su u 2016. godini ostale na nivou iz 2015. godine i iznosile su 1,8 milijardi evra. Devizne rezerve mogu da pokriju 6 meseci spoljnog plaćanja, što predstavlja dobar amortizer za slučaj spoljnih šokova.

Opadajući trend spoljnotrgovinskog deficita nastavljen je i u 2016. godini. U avgustu 2016. godine ostvaren je deficit od 11,4% BDP-a, dok je na kraju 2015. godine deficit bio 13,3%. Pokrivenost uvoza izvozom porastao je na 77,8%, za prvih 10 meseci 2016. godine. Ukupna vrednost izvoza iznosila je 11 milijardi evra, uz povećanje od 10,1% na godišnjem nivou, dok je uvoz, za isti period 2016. godine povećan za 5,1% na godišnjem nivou na ukupno 14 milijardi evra. Najveći izvozni partner za period januar – septembar 2016. godine je Italija sa ukupnom vrednosti izvoza od 1,7 milijardi evra, zatim sledi Nemačka sa 1,6 milijardi evra, Bosna i Hercegovina sa 0,9 milijardi evra, Rumunija sa 0,6 milijardi evra i Ruska Federacija sa 0,6 milijardi evra.

Narodna banka Srbije je najavila da će smanjiti ciljanu stopu inflacije sa $4 \pm 1,5\%$ na $3 \pm 1,5\%$ od januara 2017. godine zbog poboljšanja osnovnih makroekonomskih pokazatelja i perspektive, kao i poteškoće u dostizanju cilja tokom većeg dela 2016. godine. Očekivan je povratak inflacije u granice dozvoljenog odstupanja do druge polovine godine usled rasta cena nafte i struje, kao i usled oporavka ukupne tražnje i inflacije u inostranstvu.

Nezaposlenost je ostala na visokom nivou od 19,2%, iako je registrovano poboljšanje na tržištu rada usled pojačanog inspeksijskog nadzora. Prosečna mesečna zarada u 2016. godini iznosila je 378,5 evra i nominalno je veća za 3,7% na godišnjem nivou, odnosno realno je veća za 2,5%.

Sprovođenje reformskih zakona donesenih u 2015. godini počelo je da proizvodi određene pozitivne rezultate i dovelo do uvođenja novih elektronskih usluga za građane i kompanije. Vlast takođe radi na uvođenju elektronskih dozvola za građevinarstvo u svim opštinama, pravljenju integrisanog sistema inspeksijskog nadzora, uvođenju mera za suzbijanje sive ekonomije, jačanju sistema upravljanja javnim investicijama, i sprovođenju strategije elektronske uprave. Ciljano smanjenje javne uprave postignuto je strogom primenom Odluke o smanjenju zapošljavanja, usvojena je regulativa o platnim razredima, dok je reorganizacija odložena za 2017. godinu.

Bankarski sektor je na adekvatnom nivou kapitala i likvidnosti, dok se profitabilnost poboljšava. Skroman oporavak kreditne aktivnosti (4,3% u odnosu na prethodnu godinu) uglavnom je vođen novim investicionim kreditima, koji su povećani za 14% u odnosu na prethodnu godinu, kao i finansiranjem obrtnog kapitala i potrebama restrukturiranja duga. Sprovođenje strategije za problematične kredite (NPL) donelo je sledeće rezultate: ukupan broj problematičnih kredita opada nominalno i kao deo ukupnih kredita (problematični krediti smanjeni za 2,1% na 19,5%, na godišnjem nivou). Poboljšan pravni okvir pomogao je bankama da prodaju i otpišu loše kredite, dok su bolja naplata, restrukturiranje i povećanje novih zajmova doprineli smanjenju ukupnih problematičnih kredita.

FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE

Bankarski sektor

Bankarski sektor je zabeležio značajan i stabilan rast od uspostavljanja savremenog bankarstva u Srbiji početkom prethodne decenije, ali je neizbežno prelivanje efekata svetske ekonomske krize u periodu od 2008. godine do danas značajno usporilo razvoj bankarske industrije i domaće ekonomije. Uprkos tome, bankarski sistem je pokazao značajnu otpornost na finansijsku krizu i pored svih poteškoća koje su karakterisale poslovno okruženje, pokazao se kao dobro kapitalizovan i likvidan sa solidnim izgledima u budućnosti.

Bankarski sektor je treći kvartal 2016. godine završio sa 30 poslovnih banka i ukupnom neto bilansnom aktivom od 3,172 milijarde dinara, ostvarivši nominalni rast od 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Neto krediti i potraživanja, najdominantnija kategorija ukupne aktive, ostvarili su međugodišnji rast od 5,5%, zahvaljujući snažnijem rastu plasmana sektoru stanovništva i privrednih društava, prevashodno usled ekspanzivne monetarne politike Narodne banke Srbije (NBS) i trenda smanjenja kamatnih stopa na dinarske plasmane. Iznos novih kredita odobrenih privredi bio je za 14% viši nego u trećem tromesečju prethodne godine, a tražnja preduzeća za kreditima je u najvećem delu bila usmerena na finansiranje obrtnih sredstava i restrukturiranje dugova. Više od polovine novoodobrenih kredita privredi (52%) bili su krediti za obrtna sredstva, dok su investicioni krediti i dalje zadržali visoko učešće (25%). Ubrzan rast kredita stanovništvu bio je vođen gotovinskim kreditima i kreditima za refinansiranje. Depoziti banaka su nastavili tendenciju rasta i u 2016. godini, ostvarivši nominalnu ekspanziju od 7,8% i završivši treće tromesečje na nivou od 2,423 milijarde dinara.

Na kraju trećeg kvartala 2016. godine u bankarskom sektoru je bilo zaposleno 24.021 lica, što predstavlja smanjenje od 236 zaposlenih u odnosu na kraj prethodne godine. Bankarski sektor je treći kvartal 2016. godine završio sa mrežom od 1.717 različite organizacione jedinice, što je za 13 manje u odnosu na početak godine.

Domaću bankarsku industriju i dalje karakteriše visoka likvidnost i adekvatna kapitalizacija. Zahvaljujući visokim potrebnim rezervama NBS sektorska adekvatnost kapitala je na kraju trećeg kvartala 2016. godine iznosila 21,2% ostvarivši rast od 0,3 procentna poena u odnosu na kraj 2015. godine. Takođe, prisutna je tendencija pada „evroizacije“ i nivoa loših plasmana (NPL).

Učešće dinarskih kredita odobrenih stanovništvu ima konstantnu tendenciju rasta, tako da je u ovoj godini u ukupnim kreditima odobrenim stanovništvu preko 75% bilo je u dinarima. Banke su prvi put ponudile i stambene kredite u dinarima sa kamatnom stopom nižom od 5% i rokom otplate do 30 godina, što govori o uverenju da će se stabilno makroekonomsko okruženje održati na dug rok. Uočljiv je i kontinuirani rast dinarskih depozita.

Na kraju septembra 2016. godine, nenaplativi krediti su ostvarili pad na nivou bankarskog sektora i to u svim posmatranim segmentima, ostvarivši udeo od 19,5% u ukupnim bruto kreditima bankarskog sektora. Smanjenje bruto NPL je većim delom ostvareno putem naplate, a nešto manjim delom po osnovu ustupanja potraživanja. S obzirom na to da je bankarski sektor orijentisan na poslovanje u skladu sa međunarodnim standardima i principima upravljanja rizikom, banke su nastavile sa povećanjem rezervisanja u cilju obezbeđivanja zaštite od kreditnih gubitaka, gde su loši plasmani pokriveni više od 65,4% IFRS ispravkom vrednosti i skoro 115% rezervama NBS.

Srpski bankarski sektor i dalje karakteriše niska koncentracija i zadovoljavajući nivo konkurencije – HH indeks iznosi 812 dok prvih 10 banaka u ukupnoj aktivni sektora učestvuje sa 77,5% na kraju trećeg kvartala 2016. godine.

Indikatori profitabilnosti bankarskog sektora Srbije su na kraju trećeg kvartala 2016. godine nastavili trend poboljšanja. Ukupna dobit svih trideset banaka dostigla je 32,8 milijardi dinara i zabeležila rast od 23% u odnosu na isti period prethodne godine, čemu je najvećim delom doprinelo smanjenje neto kreditnih gubitaka i to po osnovu nižih rashoda po osnovu indirektnih otpisa bilansnih pozicija u odnosu na treće tromesečje 2015. godine. U istom periodu na nivou bankarskog sektora ostvareni su niži neto prihodi po osnovu kamata, dok su neto prihodi po osnovu naknada ostali na istom nivou. Pokazatelj prinosa na aktivu (RoA) za bankarski sektor u III kvartalu 2016. godine iznosio je 1,4% (III kvartal 2015. godine 1,2%), dok je prinos na kapital (RoE) u III kvartalu iznosio 6,9% (III kvartal 2014. godine 5,6%).

Dosadašnje ublažavanje monetarne politike, niske kamatne stope u zoni evra usled relaksacije monetarne politike ECB-a i pada kamatnih stopa na štednju, kao i pojačana konkurentnost među bankama doveli su do dodatnog smanjenja kamatnih stopa na nove kredite tokom 2016. godine, najvećim delom u sektoru privrede. Usled pomenutih efekata i poboljšanja makroekonomskog okruženja, u narednom periodu se može očekivati dalji rast kreditne aktivnosti.

Takođe, realno je očekivati bolju profitabilnost sektora zahvaljujući „čišćenju“ kreditnog portfolija sektora kroz dalje unapređenje regulative u oblasti prodaje nenaplativih potraživanja i nastavku procesa konsolidacije u smislu novih učesnika i promene vlasništva banaka.

Sektor lizinga

Positivan trend aktivnosti finansijskog lizinga zabeležen je tokom 2016. godine zbog povećanja potražnje za finansijskim lizingom vođenim oporavkom ekonomske aktivnosti i poboljšanom perspektivom ekonomije. Na kraju 2016. godine, prema statistici Narodne banke Srbije, 16 kompanija davalaca finansijskog lizinga bilo je aktivno na tržištu Srbije, sa ukupnom bruto aktivom od 63,2 milijarde dinara. Potraživanja od finansijskog lizinga činile su najveći deo ukupne aktive (89,5%) na kraju trećeg kvartala 2016. godine. Ova potraživanja su u apsolutnom smislu iznosila 56,6 milijardi dinara na kraju trećeg kvartala 2016. godine, i porasla su za 7,4% u odnosu na kraj 2015. (52,7 milijardi dinara).

Sektor lizinga zabeležio je profit pre oporezivanja od 887,8 miliona dinara na kraju trećeg kvartala 2016. godine, što je značajno više nego u 2015. godini, uglavnom zbog većih prihoda, ali i profita koji proizilazi iz umanjenja obezvređenja imovine i prihoda od kursnih razlika. Četrnaest kompanija koje se bave finansijskim lizingom zabeležile su profit, a dve gubitak. Rast prinosa na prosečnu aktivu (RoA) povećan je na 2,1% na kraju trećeg kvartala, sa 0,64% koliko je iznosio na kraju 2015. godine. Takođe, stopa prinosa na ukupan kapital (RoE) je krajem trećeg kvartala iznosila 15,59%, što je značajno povećanje u odnosu na kraj 2015. godine, kada je ovaj indikator iznosio 5,39%. Broj zaposlenih u sektoru finansijskog lizinga na kraju ovog tromesečja iznosio je 383, što je 11% manje nego na kraju 2015.

Ukupan kapital kompanija davalaca finansijskog lizinga iznosio je 8,8 milijardi dinara, što je 12,4% više u odnosu na kraj 2015. godine. To je pre svega rezultat povećanja dobitka i uplata osnivača po osnovu povećanja osnovnog kapitala. Udeo kapitala u ukupnoj aktivni finansijskog lizinga iznosio je 13,9%.

Najveće učešće u plasmanu finansijskog lizinga se odnosi na finansiranje komercijalnih vozila, mini-buseva i autobusa (39,9%), kao i na finansiranje putničkih vozila (30,3%), dok su po sektorskoj strukturi najznačajnije učešće imali sektori saobraćaja, skladištenja, informisanja i komunikacija (36,9%). Značajnije učešće krajem trećeg tromesečja imao je sektor trgovine (15%), kao i sektor prerađivačke industrije, rudarstva i snabdevanja vodom (13,7%).

Bruto nenaplaćena potraživanja iznosila su 6,3 milijarde dinara krajem trećeg kvartala, što je 9,7% veće od bruto potraživanja na osnovu finansijskog lizinga. U poređenju sa 2015. godinom, kada su potraživanja iznosila 7.4 milijarde, i dostigla 11,9% udela u bruto potraživanjima, potraživanja su smanjena za 14,9%. U odnosu na količinu kapitala u sektoru finansijskog lizinga neto nenaplaćena potraživanja su relativno niska (11,8%).

Neto kamatna marža je ostala na približno istom nivou kao i 2015. (3,98%) i iznosila je 3,78% krajem tromesečja. Prosečne kreditne stope su neznatno pale krajem trećeg kvartala i iznosile su 5,57% (6,17% krajem 2015. godine), kao i kamatne stope depozita (1,9% krajem trećeg kvartala u odnosu na 2,22% krajem 2015. godine).

U 2017. godini očekuje se dalji rast na tržištu finansijskog lizinga usled oporavka ekonomije i nastavka ekspanzivne monetarne politike. Takođe, očekuje se rast broja klijenata koji sa vremenom uviđaju sve više prednosti finansijskog lizinga, ne samo za vozila, već i za opremu, mašine i sl.

POSLOVANJE UNICREDIT SRBIJA GRUPE U 2016. GODINI

UniCredit Srbija Grupa			
U hiljadama dinara	2016	2015*	Promena
Bilans uspeha			
Neto dobitak po osnovu kamata	12,325,461	12,516,432	-1.5%
Neto dobitak po osnovu naknada i provizija	2,731,200	2,769,677	-1.4%
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	166,256	137,609	20.8%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	-3,011,705	-3,767,404	20.1%
Dobitak pre oporezivanja	6,593,765	6,648,804	-0.8%
Dobitak posle oporezivanja	6,272,778	6,409,899	-2.1%
Bilans stanja			
Kredit i potraživanja od banaka	18,490,432	8,467,556	118.4%
Kredit i potraživanja od komitenata	208,339,473	188,135,179	10.7%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama	86,460,699	90,997,937	-5.0%
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	178,232,370	155,112,427	14.9%
Kapital	64,859,905	62,134,422	4.4%
Ukupna bilansna aktiva	337,402,324	316,108,827	6.7%
Adekvatnost kapitala**			
Ukupna rizična aktiva	229,733,969	202,289,822	10.3%
Regulatorni kapital	39,507,991	39,557,493	5.5%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	17.2%	19.6%	5.5%
Pokazatelji poslovanja			
Odnos rashoda i prihoda	42.9%	39.7%	8.0%
Stopa prinosa na aktivu posle poreza	1.9%	2.2%	-10.9%
Stopa prinosa na kapital posle poreza	9.9%	10.9%	-9.3%
Odnos kredita i depozita	117%	121%	-3.6%
Prihod po zaposlenom	13,882	14,927	-7.0%
Odnos ispravke vrednosti i neto kredita komitentima	1.5%	2.1%	-27.5%
Resursi			
Broj zaposlenih	1,241	1,182	59
Broj ekspozitura	71	71	-
*Podaci za 2015. godinu su nerevidirani, prikazani su za potrebe poređenja performansi			
**Podaci za 2015.godinu su prikazani samo za UniCredit Bank Srbija a.d.			

Na osnovu podataka sa kraja trećeg kvartala 2016. godine, UniCredit Banka je sa ukupnom aktivom u iznosu od 316,6 milijardi dinara rangirana kao banka broj 3 u bankarskom sektoru Srbije prema veličini aktive, sa tržišnim učešćem od 10,0%. Kada je reč o neto kreditima komitentima, Banka je ostvarila rast u iznosu od 11,6% u odnosu na isti period prošle godine, čime je uspela da učvrsti svoju drugu poziciju u sektoru, sa tržišnim učešćem od 11,5%.

Istovremeno, Banka je potvrdila svoju zarađivačku sposobnost, ostvarivši drugi po visini profit pre poreza u sektoru u iznosu od 7,0 milijardi dinara. To je postignuto, pre svega, zahvaljujući najvišoj operativnoj efikasnosti na tržištu, mereno najnižim racionom poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode, kao i niskim troškovima kreditnog rizika, ispod proseka za sektor.

Izvanredni rezultati koje je Banka ostvarila u 2016. godini potvrđeni su i od strane renomiranog časopisa „The Banker“, koji je UniCredit Banku proglasio za „Banku godine u Srbiji“.

U januaru 2016. godine u cilju optimizacije i reorganizacije lizing poslovne linije koju je pokrenula UniCredit Grupa, a u skladu sa lokalnim regulatornim okvirom, UniCredit Banka Srbija je preuzela UniCredit Leasing i UniCredit Partner i ostvaruje funkciju matične kompanije prema pravnim licima koje kontroliše, što se tretira kao Bankarska grupa.

UniCredit Leasing, sa ukupnom aktivom na kraju trećeg kvartala 2016. godine u iznosu od 7,9 milijardi dinara, zauzima treće mesto na lokalnom tržištu, bazirajući svoje poslovanje prevashodno na finansiranju velikih i srednjih preduzeća, uz konstantne napore da se solidno učešće u poslovanju sa malim preduzećima poveća. Potvrda uspešnosti poslovanja UniCredit Leasing-a se ogleda u ostvarenom godišnjem rastu prihoda iz operativnog poslovanja u iznosu od 7%, u poređenju sa 2015. godinom.

UniCredit Partner je tokom 2016. godine uspeo da održi relativno stabilne prihode od zastupanja u osiguranju i pored jake tržišne utakmice osiguravajućih kompanija.

Uprkos kompleksnom poslovnom ambijentu, UniCredit Srbija Grupa je 2016. godinu završila sa izvanrednim rezultatima, ostvarivši stopu prinosa na kapital od gotovo 10%. Godišnji rast neto kredita komitentima u iznosu od 11% je najvećim delom pokrenut odlučnom dinarskom kreditnom aktivnošću sektora za stanovništvo, koji beleži izuzetan rast ukupnih plasmana od 33% u odnosu na kraj 2015. godine. Rast kreditnog portfolija praćen je istovremenim rastom ukupnih klijentskih depozita od 15%, čime je unapređen racio međusobnog odnosa kredita i depozita i potvrđena stabilnost u finansiranju.

Prethodna godina je bila izuzetno uspešna i kada je reč o akviziciji novih klijenata, što je, uz već potvrđenu dobru saradnju i dugoročno uspostavljen partnerski odnos sa klijentima, rezultiralo uvećanjem klijentske baze za 16% u poređenju sa krajem 2015. godine.

U toku 2016. godine započeta je implementacija nekoliko strateških inicijativa sa ciljem ubrzanja procesa digitalne transformacije i unapređenja kvaliteta i brzine usluga i zadovoljstva klijenata. Kao neposredni rezultat započetog procesa digitalizacije, broj klijenata koji koriste internet bankarstvo uvećan je za čak 36%, dok je broj korisnika usluga mobilnog bankarstva udvostručen.

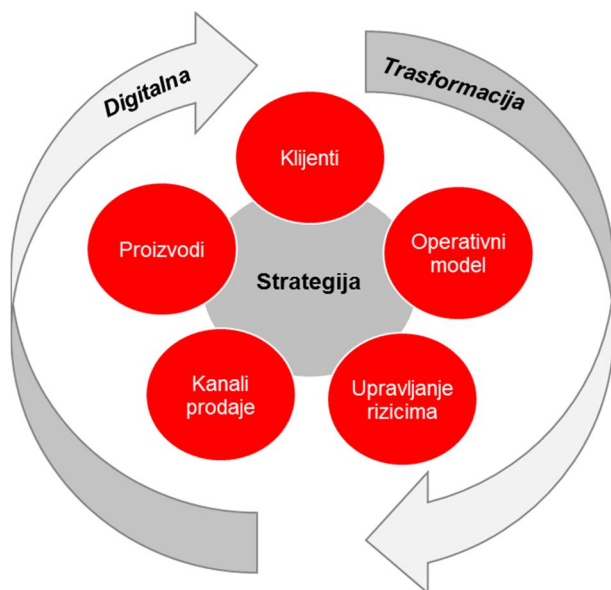
Uprkos negativnom trendu na nivou sektora, UniCredit Srbija Grupa kontinuirano povećava broj zaposlenih, čime između ostalog potvrđuje svoju opredeljenost ka konstantnom rastu i posvećenost u pružanju usluga visokog kvaliteta svojim klijentima.

STRATEGIJA ZA PERIOD 2017 – 2019

Glavni strateški cilj banke za naredne tri godine jeste dalje unapređenje vodeće tržišne pozicije sa aspekta profitabilnosti, efikasnosti, kvaliteta imovine i reputacije na bazi sledećih ključnih elementa:

1. **Klijenti** – fokus na postojeće i akvizicija novih klijenata sa visokim nivoom kvaliteta proizvoda i usluga;
2. **Proizvodi** – dalje unapređenje i razvoj proizvoda i usluga, ali i jasan fokus na odabrane proizvode kao i razvoj novih, inovativnih proizvoda prilagođenih konkretnim potrebama tipu klijenta;
3. **Kanali prodaje** – dalji razvoj alternativnih kanala, ubrzanje procesa digitalne transformacije, kao i sinergija sektora za korporativno i investiciono bankarstvo, sektora za poslovanja sa stanovništvom i lizinga;
4. **Operativni model** – unapređenje glavnih procesa i sistema banke kroz prilagođavanje novim uslovima na tržištu i
5. **Upravljanje rizicima** – zadržavanje i unapređenje kvaliteta portfolija i jačanje zajedničke kulture rizika među svim zaposlenima u Banci.

UniCredit Banka Srbija učestvuje u projektu Grupe CEE2020 Plus, u okviru kojeg se očekuje implementacija nekoliko strateških inicijativa koje imaju za cilj ubrzanje digitalne transformacije i poboljšanje kvaliteta i brzine usluge, kao i zadovoljstva klijenata. Ove aktivnosti uključuju završetak migracije transakcija na alternativne kanale, kao i povećanje prodaje osnovnih bankarskih proizvoda putem digitalnih kanala.

Strateški plan Banke podrazumeva punu primenu i usaglašenost sa svim regulatornim zahtevima i postavljenim limitima uz ostvarivanje izbalansiranog rasta kao banke univerzalnog tipa. Planom se predviđa i zadržavanje poslovanja i performansi koji su iznad tržišnih, u smislu poslovnog rasta i operativne efikasnosti, sa fokusom na dalja unapređenja procesa i sistema, uz težnju da se unapredi kvalitet portfolija i obezbede osnove za održivi rast. Fokus na postojeće i akviziciju novih klijenata sa visokim nivoom kvaliteta proizvoda i usluga, obezbediće održavanje vodeće pozicije i daljeg povećanja zadovoljstva klijenata.

ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D. BEOGRAD

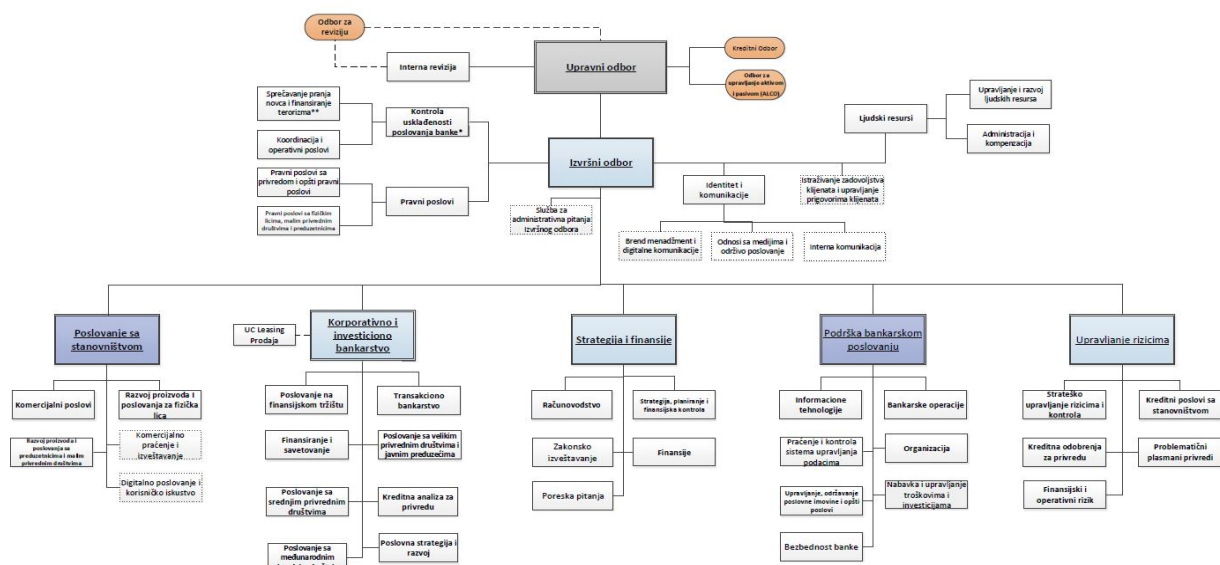
UPRAVNI ODBOR

Erih Hampel, predsednik
Marko Loteri, zamenik predsednika
Martin Klauzer, član
Silvano Silvestri, član
Boris Begović, član
Svetlana Kisić Zajčenko, članica

IZVRŠNI ODBOR

Čila Ihas, predsednica
Alen Dobrić, član
Enriko Verdoša, član

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

Na kraju 2016. godine u okviru UniCredit Srbija Grupe pored UniCredit Banke posluju i UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Sledeći poslovni entiteti UniCredit Grupe su takođe poslovali u Srbiji u 2016. godini: UniCredit Rent, UCTAM i Ambassador Parc Dedinje, koji predstavljaju lica povezana sa bankom.

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA FINANSIJSKI LIZING UNICREDIT LEASING SRBIJA D.O.O. BEOGRAD

UPRAVNI ODBOR

Čila Ihas, predsednica
Alberto Onesti, član
Enriko Verdoša, član
Boris Begović, član
Svetlana Kisić Zajčenko, članica

IZVRŠNI ODBOR

Željko Lazarac, predsednik
Ratko Petrović, član

**DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA ZASTUPANJE U OSIGURANJU UNICREDIT
PARTNER BEOGRAD**

Zvonko Buden, direktor. UniCredit Partner nema ni Upravni odbor ni Izvršni odbor.

KORPORATIVNO I INVESTICIONO BANKARSTVO (CIB)

Iako se ekonomija Srbije oporavlja nakon recesije iz 2014. godine i beleži skromnan rast privredne aktivnosti u 2015. godini i 2016. godini, brojni izazovi našli su se pred sektorom Srpskog korporativnog bankarstva u 2016. godini. Dalje popuštanje monetarne politike od strane Narodne banke Srbije podržalo je skromno povećanje rasta kredita u drugom i trećem kvartalu, što je usledilo nakon usporavanja aktivnosti u prvom kvartalu, usled povećane tražnje za kreditima i ublažavanja uslova za kreditiranje, potpomognute boljim izgledima na domaćem tržištu i povoljnijim pristupom domaćim izvorima finansiranja. Međutim, aktivnost je ponovo usporena u četvrtom kvartalu, smanjujući rezultat na godišnjem nivou na -0,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa problematičnih kredita (NPL) opala je na 19,7% na godišnjem nivou (23,6% u 2015. godini) jer su se banke rešile dela problematičnih kredita kroz prodaju, restrukturiranje, otpis i naplatu. Udeo problematičnih kredita je i dalje visok i strategija njihovog rešavanja tek treba da se sprovede u potpunosti. Nova potražnja za kreditima je uglavnom vođena potrebom finansiranja obrtnog kapitala i restrukturiranja duga. Međutim pozitivan trend tržišta investicionih kredita ukazuje na bolje uslove na tržištu i ekonomiji u celini. Ipak, rad u okruženju sa niskim kamatnim stopama i smanjenim prinosom predstavlja jedinstven set izazova za korporativni bankarski sektor.

Uprkos izazovima Sektor za korporativno i investiciono bankarstvo se fokusirao na prilike i ostao privržen strategiji konsolidacije portfolija sa naglaskom na smanjenje kreditnog rizika i selektivan pristup sa fokusom na preduzeća srednje veličine. Kao rezultat, portfolio kredita uvećan je na skoro 135 milijardi dinara, sa povećanjem od 3% na godišnjem nivou i brojem od 4.195 klijenata. Ukupan kreditni portfolio dostigao je 195 milijardi dinara.

Sektor za korporativno i investiciono bankarstvo nastavio je da jača depozitnu poziciju Banke, sprovodeći niz komercijalnih aktivnosti i beležeći značajno povećanje obima transakcionog bankarstva. Navedeno je rezultiralo povećanjem volumena depozita za 17% na godišnjem nivou, dostižući iznos od 112 milijardi dinara i značajnim rastom broja obavljenih transakcija.

Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu je ojačala svoju dugoročno ustanovljenu vodeću poziciju na lokalnom tržištu. Prema zvaničnim podacima Narodne banke Srbije za 2016. godinu UniCredit Banka rangirana je na prvom mestu u pružanju usluga kupovine i prodaje deviza rezidentima i nerezidentima sa 16% i tržišnim udelom od 44%. Takođe, UniCredit Banka zauzima prvo mesto po obimu transakcionih operacija na međubankarskom tržištu u evrima sa tržišnim učešćem od 16%. Ukupni prihodi sektora beleže rast u odnosu na prethodnu godinu, nastavljajući sa pozitivnim trendom zabeleženim u prethodnoj godini.

Tokom 2016. godine Banka je aktivno učestvovala u promociji hedžing proizvoda, stavljajući akcenat na zaštitu od fluktuacije, održavajući interaktivne radionice, za velika preduzeća i preduzeća srednje veličine. Banka je težila da svojim inovativnim pristupom bude ispred konkurencije i time potvrdila lidersku poziciju u osmišljavanju i plasiranju ovih proizvoda.

UniCredit Banka je ostala lider u trgovini finansijskim instrumentima kako na primarnom, tako i na sekundarnom tržištu, sa učešćem od 17% i 26%.

U 2016. godini podržali smo mala i srednja preduzeća kroz specijalne kreditne linije, i tako doprineli Vladinoj inicijativi za jačanje sektora malih i srednjih preduzeća. Ovaj trend će se nastaviti i u 2017. godini primenom InnoFin programa finansiranog od strane EU i Evropske investicione Banke, kao i programa Žene u biznisu u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj.

Takođe, UniCredit Banka će podržati projekte koji za cilj imaju unapređenje energetske efikasnosti kroz zajedničku inicijativu sa Green for Growth (GGF) fondom. Sa ciljem da se podstakne inicijativa lokalne samouprave, Banka je uspostavila saradnju sa Razvojnim fondom za lokalnu samoupravu (MIDF), pružajući kreditnu podršku, dodatnu likvidnost, kao i uspostavljajući održivo kreditno tržište opština. Dodatno, Banka je imala aktivnu ulogu u javnim tenderima za finansiranje i nastavila uvođenje inovativnih rešenja kao što je finansiranje vetro-parkova.

U 2017. godini Sektor za korporativno i investiciono bankarstvo će nastaviti strategiju selektivnog rasta portfolija i kreiranja ekonomske vrednosti za Banku povećanjem prinosa na rizičnu aktivu i kroz povećanje unakrsne prodaje. Nastojće da poveća tržišno učešće u segmentima sa nižom stopom učešća, istovremeno negujući dugoročno partnerstvo sa postojećim klijentima bazirano na reciprocitetu i pouzdanosti. Osim toga, Sektor za korporativno i investiciono bankarstvo ostaje posvećen stalnom poboljšanju interne efikasnosti kroz proces evaluacije i optimizacije. Poslovne aktivnosti Banke će biti usmerene na podsticanje razvoja i podrške oporavku domaće privrede sa fokusom na razvoj i prodaju inovativnih proizvoda sa dodatnom vrednošću i savetodavnih usluga koje pružamo klijentima. Banka takođe nastavlja blisku saradnju sa regulatornim telima uključujući Narodnu banku Srbije i Ministarstvo finansija, kao i aktivno podržavanje poboljšanja domaćeg poslovnog okruženja i svih razvojnih inicijativa.

Posvećenost klijentima ostaje glavni prioritet, kao i ambicija da stvaramo ekonomsku vrednost za naše klijente u cilju rasta privredne aktivnosti u našoj zemlji. Nastavićemo da podržavamo privatni i javni sektor, uključujući i lokalne samouprave, koristeći poznavanje srpskog tržišta, kao i globalnu prisutnost UniCredit Grupe i ekspertizu u oblastima finansijskih proizvoda i usluga.

Na osnovu ALCS izveštaja o novim plasmanima, tržište finansijskog lizinga se povećalo 14% na godišnjem nivou, sa finansiranom vrednošću od 277 miliona evra (242 miliona evra u 2015. godini). UniCredit Leasing je realizovao 26 miliona evra i završio godinu sa tržišnim učešćem od 9% (16% tržišno učešće i 38,4 miliona evra finansirana vrednost u 2015. godini) uprkos tržišnoj volatilitnosti i najavljenoj izlaznoj strategiji značajnog broja lizing kompanija.

Vozila su ostala sredstvo koje je najviše finansirano sa učešćem od 78%, uključujući i operativni lizing (povećanje od 3% u odnosu na 2015. godinu). Ovo je rezultat subvencija za finansiranje od strane uvoznika automobila, kao i povećanje tražnje za vozila teške kategorije (kamioni i prikolice), zbog velike cenovne konkurentnosti.

U 2016. godini broj novih vozila finansiranih kroz lizing je porastao za 11%. Ukupan broj prodatih novih vozila iznosio je 27.194 (povećanje od 24% na godišnjem nivou). UniCredit Leasing ima učešće od 10% u novim vozilima kupljenim na lizing i 3% učešće u ukupnim kupljenim novim vozilima.

Tokom 2016. godine fokus je bio na diversifikaciji portfolija i daljeg jačanja sektora malih i srednjih preduzeća, što je dovelo do rasta u konsolidovanim prihodima od 5%, u poređenju sa 2015. godinom. Gledajući u budućnost, ostajemo privrženi finansiranju vozila svih kategorija, ali i jačanju finansiranja poljoprivredne opreme i mehanizacije, građevinske opreme, i IT opreme i infrastrukture.

Imajući u vidu generalno ekonomsko okruženje i dalji razvoj, kao i perspektivu lizing tržišta u Srbiji, UniCredit Leasing će nastaviti da teži povećanju novih mogućnosti za unapređenje poslovanja, održavanju kvalitetnog portfolija, poboljšanju unakrsne prodaje sa UniCredit Bankom u svim segmentima, poboljšanju postojećih proizvoda i kreiranju novih, kao i jačanju saradnje sa klijentima i partnerima primenom visokih profesionalnih i poslovnih standarda.

POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM

Uprkos relativno nepovoljnim makroekonomskim uslovima koji su dodatno uslovili nižu stopu rasta tržišta, Sektor poslovanja sa stanovništvom je zadržao rastući trend tokom 2016. godine, zabeleživši dvocifreni rast u prihodima u odnosu na prethodnu godinu. Kada je reč o volumenima kredita i depozita, takođe je ostvaren značajan rast što se odrazilo na unapređenje tržišnog učešća u kreditnim aktivnostima.

Banka je bila vrlo aktivna u segmentu fizičkih lica, malih i srednjih preduzeća, kao i preduzetnika, s ciljem jačanja i proširenja saradnje sa postojećim klijentima i akvizicijom novih klijenata. Akvizicija novih klijenata je bila u fokusu 2016. godine, što je dovelo do rasta broja klijenata od 16%. Značajna akvizicija klijenata u 2016. godini je rezultat dobre saradnje sa privrednim društvima, različitih programa i inicijativa za upućivanje klijenata, ali i kao posledica povećane prepoznatljivosti brenda.

Tokom 2016. godine, završen je razvoj Agro segmenta što je omogućilo uvođenje unapređenog procesa za finansiranje registrovanih poljoprivrednih gazdinstava.

Klijenti su pokazali da imaju poverenje u UniCredit Banku, ponudu proizvoda, kvalitet i pouzdanost usluga. Rukovodeći se uvek interesima klijenata, Transparentnost i dalje ostaje najvažnija karika u svakodnevnom poslovanju Banke.

Posebna pažnja u 2016. godini je bila na sledećim kreditnim proizvodima:

- Keš kredit sa osiguranjem u slučaju nezaposlenosti je uz maksimalni iznos i rok predstavljao značajnu korist za klijente i
- Stambeni krediti su bili u fokusu uprkos nižoj tražnji. Saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama (EBRD, EFSE) je omogućila UniCredit Banci da građanima ponudi prihvatljive uslove za kupovinu nepokretnosti.

U 2016. godini, u UniCredit Banci su maksimalno korišćene funkcionalnosti CRM-a (Customer relationship management), kao što su on-boarding programi, ponude klijentima u skladu sa njihovim potrebama i navikama, kao i unapređen proces zadržavanja klijenata zahvaljujući Big Data konceptu.

UniCredit Banka poklanja značajnu pažnju štednim proizvodima, uprkos tekućem trendu niskih kamatnih stopa. Banka je prepoznata kao jedna od najstabilnijih i najpouzdanijih banaka na lokalnom tržištu, što se ogleda u stalnom povećanju novih depozita.

U okviru poslovanja sa fizičkim licima uveden je novi servisni model koji podrazumeva sve usluge na jednom mestu u gotovo svim ekspoziturama u kojima UniCredit Banka nudi drugačiji koncept poslovanja, odnosno klijenti sami biraju proizvode i usluge koji najbolje odgovaraju njihovim potrebama. I u okviru novog servisnog modela, banka je nastavila da pruža usluge klijentima kroz saradnju sa iskusnim ličnim savetnicima.

Zahvaljujući prethodno navedenom, iskustvo klijenata je bilo više nego pozitivno, što je i potvrđeno veoma dobrim rezultatom u istraživanju zadovoljstva klijenata u 2016. godini.

UniCredit Banka nastavlja da investira u alternativne kanale kao što su bankomati. Započeta je instalacija poslednje generacije takozvanih univerzalnih bankomata, koji uključuju usluge kao što su menjačnica, uplata novca i plaćanje računa. Različite inicijative su pokrenute da bi se klijenti motivisali da koriste bankomate, kao što je plaćanje računa bez naknade za klijente banke. Broj transakcija putem ovog kanala je porastao za 20%.

UniCredit Banka je unapredila proces uručivanja debitnih kartica. Od oktobra 2016. godine, obnovljene kartice se šalju direktno na kućnu adresu klijenta. Aktiviranje kartica se vrši uz visok stepen sigurnosti.

Tokom 2016. godine, Banka je promovisala novu Flexia kreditnu karticu, koja uz različite funkcionalnosti nudi tri modela otplate i beskontaktno plaćanje.

UniCredit Banka je bila prvi partner kompanije Booking.com u Srbiji, što je omogućilo svim klijentima da rezervišu i plaćaju smeštaj svojom karticom, uz mogućnost povraćaja novca u vrednosti od 4% od plaćenog iznosa.

U 2017. godini, Sektor poslovanja sa stanovništvom će se nastojati da stvori uslove za dalji rast tržišnog učešća. Glavni fokus će biti na povećanju kreditnog portfolija akvizicijom novih klijenata uz posebne ponude kroz odgovarajući Paket račun, kao i atraktivne kampanje namenjene određenim ciljnim grupama. Nastaviće se saradnja sa Sektorom korporativnog bankarstva i kompanijom UniCredit Leasing, kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal ovog poslovnog segmenta. UniCredit Banka će uvoditi nove digitalne tehnologije radi unapređenja iskustva klijenata i u cilju očuvanja ukazanog poverenja.

Možemo da zaključimo da su aktivnosti Sektora za poslovanje sa stanovništvom bile veoma dinamične, posebno u oblasti digitalizacije, kao i da je Banka usmerena na nove ponude i mogućnosti za saradnju u okviru UniCredit Grupe što je već realnost u drugim zemljama jugoistočne Evrope.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

U svojoj organizacionoj strukturi Banka ima poseban Sektor za upravljanje rizicima sa sveobuhvatnom i vrlo značajnom funkcijom održavanja i razvoja stabilnog i profitabilnog portfolija kredita i drugih plasmana. Ovaj Sektor pokriva upravljanje kreditnim, tržišnim, operativnim i rizikom likvidnosti kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja privredi, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije finansijskog i operativnog rizika. Sve one direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora zaduženom za upravljanje rizicima, čime je obezbeđen povećani nadzor nad svim fazama kreditnog procesa, kao i globalni pogled i procena svih rizika kojima je banka izložena.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, banka definiše Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Na taj način banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom, kao i sveukupnim kvalitetom kreditnog portfolija. Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma prilikom odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Tokom 2016. godine dalje unapređenje sistema upravljanja rizicima bilo je usmereno na usavršavanje interne organizacije, poslovnih procesa i politika upravljanja rizicima u skladu sa najboljom praksom UniCredit Grupe i zahtevima koji proizilaze iz implementacije Bazelskih standarda, kao i zahteva regulatora.

Identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija zasnovani su na sistemu izveštavanja koji obezbeđuje informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija. Tokom 2016. godine nastavljen je rad na unapređenju procesa izveštavanja kroz povećanje automatizacije obračuna i kreiranja izveštaja.

U oblasti primene Bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća i privrednih društava.

U toku 2016. godine urađena je interna validacija svih interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika kao što su: PD (eng. probability of default), LGD (eng. loss given default) i EAD (eng. exposure at default), čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa privredom kao i pojedinih komponenata LGD modela.

Unapređen je i „Forbearance“ metodološki koncept kako bi se implementirala regulativa Narodne banke Srbije na ovu temu i kako bi se unapredilo regulatorno praćenje i evidencija reprogramiranih odnosno restrukturiranih plasmana i plasmana kod kojih postoje finansijske poteškoće u otplati. U toku 2017. godine Banka planira punu implementaciju Bazel III standarda za izveštavanje prema Narodnoj banci Srbije, dok je izveštavanje prema Bazel III standardima prema UniCredit Grupi aktuelno još od 2014. godine.

Tokom 2016. godine nastavilo se sa aktivnim pristupom smanjenju nivoa problematičnih kredita. Pored toga što se nastavilo sa razmatranjem strategije prodaje pojedinih problematičnih potraživanja kao validne opcije za smanjenje problematičnih kredita, usvojena je politika kojom se uvodi nova kategorija otpisa, tzv. računovodstvenih otpisa problematičnih potraživanja (otpis bez otpusta duga), što je dodatno uticalo na značajno smanjenje nivoa problematičnih plasmana privredi.

U oblasti poslovanja sa stanovništvom, u segmentu fizičkih lica, malih preduzeća i preduzetnika, fokus u 2016. godini je bio na povećanju efikasnosti svih procesa, unapređenju procesa praćenja i naplate plasmana.

U toku 2016. godine takođe je uspešno sproveden proces statističkog monitoringa kolaterala i dodatno je unapređena saradnja sa spoljnim proceniteljskim kućama i sudskim veštacima. Pored navedenog, generalno je unapređen proces upravljanja sredstvima obezbeđenja u smislu ažurnijeg pribavljanja procena, polisa osiguranja, detaljnijeg praćenja upisa hipoteka, itd. Banka je u 2016. godini uspešno isporučivala Narodnoj banci Srbije redovne mesečne izveštaje o procenama vrednosti nekretnina koje se koriste za potrebe obrade kreditnih zahteva.

Definisana je relevantna klasifikacija tržišnih, kamatnih i likvidnosnih rizika u svrhu identifikacije i izveštavanja o izloženosti ovim rizicima. U cilju ispunjenja zahteva tačnosti izveštavanja u uobičajenim i stresnim uslovima generišu se tačni i pouzdani podaci o rizicima. Podaci se agreiraju većinom automatski, u cilju smanjenja mogućnosti grešaka. Uspostavljeni su likvidnosni indikatori ranog upozoravanja u cilju praćenja dešavanja na finansijskim tržištima i procene uticaja na likvidnosnu poziciju banke. Cilj upravljanja likvidnošću je održavanje zadovoljavajućeg nivoa likvidnosti koji omogućava banci da izmiruje sve svoje obaveze plaćanja. Dalje unapređenje tačnosti, integriteta, kompletnosti i adaptibilnosti procesa izveštavanja će se nastaviti i u toku 2017. godine.

Uspostavljena struktura sistema kontrole upravljanja operativnim rizicima uključuje sve relevantne organizacione delove u Banci i tako doprinosi podizanju svesti o značaju operativnih rizika. Kvantitativni elementi sistema upravljanja operativnim rizicima (podaci o internim gubicima, indikatori rizika i scenario analize) se klasifikuju i prikupljaju uz garantovanje kompletnosti podataka, njihove pouzdanosti i pravovremenosti. Stalna radna grupa nastavlja svoje aktivnosti sa ciljem identifikovanja potencijalnih rizika i definisanja mera za mitigaciju rizika. Sistem identifikacije, procene i kontrole operativnih rizika adekvatno reflektuje rizični profil i dozvoljava pravovremenu komunikaciju sa rukovodstvom u cilju ublažavanja identifikovanih rizika.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da je Banka tokom 2016. godine dodatno unapredila sistem upravljanja rizicima što zajedno sa njenom kapitalnom adekvatnošću i nivoom profitabilnosti garantuje adekvatno upravljanje i pokrivenost rizika kojima je u svom poslovanju izložena.

U 2015. godini realizovana je integracija funkcija upravljanja rizikom u okviru koje je UniCredit Leasing d.o.o. Beograd poverio zadatke identifikovanja, merenja, procene i upravljanja rizicima funkciji upravljanja rizicima u Banci, a u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu. U januaru 2016. godine, Banka je postala vlasnik UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Realizacijom ove transakcije formirana je Bankarska grupacija UniCredit Srbija, sa Bankom kao matičnim društvom. U toku 2016. godine funkcija upravljanja rizicima za lizing je bila posvećena unapređenju organizacije i ekonomije obima u kreditnom poslovanju, podršci u komercijalnim akcijama i optimizaciji kreditnog procesa, boljem upravljanju portfolijom uz centralizovanu procenu klijenta i jedan pogled na klijenta, kao i dalje unapređenje i usklađivanje metodologija i interne regulative za upravljanje rizicima, uključujući i upravljanje rizičnim profilom i praćenjem izloženosti na konsolidovanom nivou za kamatni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik. Funkcija za upravljanje rizicima je u

toku 2016. godine imala sveobuhvatnu i važnu ulogu u održavanju i razvoju stabilnog i profitabilnog lizing portfolija.

Sektor za upravljanje rizicima će i u narednom periodu nastaviti sa naporima i akcijama usmerenim ka unapređenju sistema upravljanja svim rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena. Posebna pažnja će biti usmerena na unapređenje kreditnog procesa u cilju poboljšanja efikasnosti, kao i stvaranje kompetitivne prednosti na tržištu kroz optimizaciju procesa i poboljšanje alata za identifikaciju i ublažavanje kreditnog rizika. Na taj način obezbediće se adekvatna podrška drugim organizacionim jedinicima. I u 2017. godini jedan od najvažnijih ciljeva je da se zadrži i unapredi kvalitet portfolija i obezbede osnove za održiv rast sa fokusom na dalju diversifikaciju portfolija, ali uvek uz proaktivni pristup upravljanju rizicima kojim se omogućuje akvizicija novih klijenata.

PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU

Glavni fokus Sektora podrške bankarskom poslovanju u 2016. godini pored preseljenja poslovne zgrade Banke bio je na unapređenju infrastrukture informacionih tehnologija, kao što su: novi Data centar i podizanje nivoa zaštite, podrške svim strukturama Banke kroz operativne i projektne aktivnosti.

Preseljenje Data centra Banke, kao jedne od najsloženijih aktivnosti sprovedenih u 2016. godini je izvedeno potpuno uspešno bez zastoja u radu Banke i uz maksimalno angažovanje internih resursa kako bi se omogućilo nesmetano pružanje usluga klijentima Banke. Takođe, u aspektu povećanja sigurnosti IT infrastrukture Banke, primenjena su rešenja nove generacije u oblastima Firewall-a, Secure Web Gateway-a kao i Secure Mail Gateway-a koji su podržani implementacijom novog Anti Malware rešenja. Tokom 2016. godine, Direkcija za informacione tehnologije je svoje aktivnosti usmerila i ka daljem unapređenju procesa i sistema internih kontrola, dodatno se usklađujući sa industrijskim standardima (ITIL).

Kroz mnogobrojne analize efikasnosti izvršenja poslovnih procesa, inicirane su i adekvatne izmene organizacione strukture Banke od kojih se u budućnosti očekuje postizanje dodatnih efekata u oblastima povećanja efikasnosti i smanjenja troškova, kako bi se nivo zadovoljstva klijenata nastavio da raste.

Organizacione izmene u okviru Direkcije organizacije, Direkcije informacionih tehnologija i Direkcije bankarskih operacija, predstavljaju preduslov za pružanje adekvatne podrške strategiji rasta Banke.

Sistem internih kontrola se kontinuirano unapređuje i prati kroz kvartalne sastanke i u sklopu godišnje evaluacije sistema internih kontrola na nivou Banke. Kao pokazatelj dobrog funkcionisanja sistema internih kontrola je dobijena najviša ocena u sklopu godišnjeg izveštaja koja se odnosi na implementaciju i upravljanje sistemima internih kontrola.

Direkcija bankarskih operacija je nastavila sa daljom optimizacijom i automatizacijom procesa i centralizacijom pozadinskih aktivnosti kako bi pružila punu podršku poslovnim potrebama. Zahvaljujući efikasnosti, fleksibilnosti i stručnosti, Direkcija bankarskih operacija je značajno doprinela uspehu Banke u 2016. godini.

Uz adekvatnu kontrolu troškova i adekvatno definisan nivo investicija sa posebnim osvrtom na uticaj na troškove amortizacije i postizanje prihodovnih efekata, pokazatelj odnosa troškova i prihoda se nije značajno promenio i ostao je na vrlo ambicioznom nivou u odnosu na ostale banke na domaćem tržištu. U tom aspektu, možemo sa sigurnošću istaći da se radi o jednoj od najefikasnijih banaka na lokalnom tržištu.

I u 2017. godini, strateški ciljevi Sektora podrške bankarskih operacija biće usmereni ka uspešnoj realizaciji strateških projekata Banke, optimizaciji procesa koji vode ka boljoj efikasnosti poslovanja kao i daljem unapređenju kontrole troškova Banke.

LJUDSKI RESURSI

Nastavljajući da pruža stratešku podršku ostvarivanju planiranih poslovnih aktivnosti, Direkcija ljudskih resursa tokom 2016. godine imala je nekoliko ključnih inicijativa usmerenih, sa jedne strane, na kreiranje

stimulativnog radnog okruženja kako bi se UniCredit Banka i Leasing pozicionirali kao najpoželjnije poslodavce na tržištu, a sa druge strane na razvoj zaposlenih, njihovo napredovanje i povećanje posvećenosti i zalaganja.

Implementacija „Smart working“ koncepta jedno je od najvažnijih unapređenja u načinu našeg rada u toku 2016. godine. Naime, nakon primene fleksibilnije organizacije rada u mreži poslovnica, u protekloj godini radilo se na primeni savremenih saznanja u funkcionalnom i estetskom dizajnu radnog prostora, kako bi se zaposlenima omogućilo da mogu da biraju različite tipove radnog okruženja za rad, u skladu sa svojim dnevnim potrebama posla. Takođe, idući u korak sa sveukupnom tendencijom da se rad prilagođava potrebama savremenog čoveka, u Banci je implementirano klizno radno vreme, a otvorene su i mogućnosti za rad od kuće. Na ovaj način, Banka nastoji da podrži i promoviše potrebe zaposlenih da na adekvatniji način uspostavljavaju balans između svog privatnog i poslovnog života.

Poseban akcenat tokom protekle godine stavljen je na povećanje ulaganja u razvoj zaposlenih jednim delom kroz povećan obim obuka, drugim delom kroz učešće zaposlenih u inostranim programima učenja „na poslu“ organizovanog sa kolegama iz UniCredit Grupe kroz koja zaposleni imaju priliku da steknu međunarodno iskustvo i osećanje koristeći rada u velikoj bankarskoj grupaciji kakva je UniCredit Grupa.

Direkcija ljudskih resursa je u 2016. godini kao jedan od svojih prioriteta postavila i nastavak nastojanja da se u svim aspektima međusobne saradnje poštuju vrednosti UniCredit Grupe, negujući različitost i jednake mogućnosti za sve kroz Program podrške različitosti.

U 2017. godini Direkcija ljudskih resursa će nastaviti da pruža punu podršku biznisu u ostvarivanju poslovnih rezultata kroz unapređenje internih procesa i kvaliteta upravljanja ljudima, razvijanje potencijalnih rukovodilaca za ključne pozicije, motivisanje i zadržavanje zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju odgovarajuće tehničke veštine, ponašanja i vrednosti kroz praćenje i realizaciju njihovih individualnih planova razvoja i kontinuiranu podršku u svakodnevnom radu, kao i kroz povećanje broja internih, međusektorskih pomeranja i popunjavanja otvorenih pozicija. U želji da pozicioniramo UniCredit Banku i UniCredit Leasing kao najpoželjnije poslodavce na tržištu, nastavili smo saradnju sa univerzitetima kroz programe prakse, studijskih poseta i stipendiranja najboljih studenata.

Tokom 2017. godine, Direkcija ljudskih resursa nastaviće da unapređuje mogućnosti za razvoj zaposlenih i napredovanje u karijeri sa akcentom na građenje novih talenata kroz programe liderstva. Takođe, obezbeđivaće podršku razvoju kritičnih vidova ekspertize, dok će raditi na upotpunjavanju programa koji pružaju podršku novozaposlenima. Posebna pažnja će takođe biti posvećena programima usmerenim na dobrobit zaposlenih, kao i brizi o zdravlju i dobrim životnim navikama.

IDENTITET I KOMUNIKACIJA

Tim Odeljenja identiteta i komunikacija je tokom 2016. godine kontinuirano radio na dodatnoj promociji našeg jedinstvenog koncepta „Bankarstvo za stvarni život“. Komunikaciona platforma „Život je pun uspona i padova. Mi smo uz vas u različitim životnim situacijama“ služi kako bismo klijentima pružili konkretne odgovore na realne životne probleme, a kreiranje inovativnih proizvoda i usluga, uz usklađivanje celokupnog radnog okruženja sa najnovijim tehnološkim dostignućima je banci omogućila da održi konkurentnost na domaćem tržištu i zadržali jednu od vodećih pozicija.

Tokom 2016. godine sprovedeno je nekoliko veoma uspešnih komercijalnih kampanja, a svakako su najznačajnije kampanja za Dinarski keš kredit i kampanja za Stambeni kredit. Ne samo što su reklame privukle pažnju svojom originalnošću već su u velikoj meri doprinele tome da Banka dodatno poveća tržišno učešće kada su u pitanju ova dva proizvoda. O kreativnosti kampanja govore i dva priznanja koje nam je dodelilo Udruženje za tržišne komunikacije (UEPS). U kategoriji za integrisanje kampanju u okviru finansijskog sektora i usluga, naša reklama za keš kredit osvojila je Zlatno priznanje, a televizijski spot koji je bio sastavni deo kampanje osvojio je Srebrno priznanje u okviru kategorije za Najbolji TV spot u 2016. godini.

Veliki broj projekata ovog Odeljenja je bio u vezi sa sponzorstvom UEFA Lige šampiona, koja ima snažan uticaj na imidž, promociju i pozicioniranje brenda. UniCredit ima ekskluzivno pravo da predstavlja trofej ovog najprestižnijeg evropskog fudbalskog takmičenja. Posle 2011. godine i 2014. godine ponovo smo doneli trofej

u Srbiju. U periodu od 22. septembra do 2. oktobra 2016. godine, preko 14.000 fanova je posetilo Turu trofeja UEFA Lige šampiona. Zahvaljujući ovom spektakularnom događaju, fudbalski poštovaoci u Nišu, Subotici, Novom Sadu i Beogradu su imali priliku da iskuse jedinstvenu atmosferu ovog klupskog fudbalskog takmičenja i da se fotografišu ne samo sa čuvenim trofejom, već i sa fudbalskim legendama – Markosom Evandelistom de Moraesom - Kafuom, Vladimirom Jugovićem i Stevanom Dikom Stojanovićem. Tokom trajanja Ture trofeja u sva četiri grada su organizovani fudbalski turniri za najmlađe, a najbolje ekipe su osvojile svoje prve pehare. Banka je takođe na različite načine podržala sportske klubove u gradovima koji su bili deo ovog spektakla, kako bi još jednom pokazala svoju posvećenost sportu koji ima izuzetan uticaj na mlade naraštaje i koji nas je kao naciju mnogo puta obradovao. Za adekvatnu najavu događaja ovih razmera kreirana je i integrisana marketinška kampanja koja je najavljivala i pozivala fanove da ne propuste ove čarobne trenutke fudbalske groznice.

UniCredit Banka je, kroz različite aktivnosti na nacionalnom i lokalnom nivou i u 2016. godini nastojala da poveća svoje prisustvo u medijima i na taj način dodatno doprinese rastu prepoznatljivosti Banke. I pored generalnog pada prisustva banaka u medijima na domaćem tržištu, Banka je uspela da kvalitetnom komunikacijom zauzme ubedljivo prvo mesto na bankarskom tržištu kada je u pitanju ukupan broj priloga. Jedan od razloga je svakako to što smo nastavili da nadograđujemo već dobre odnosa sa medijima, ali smo se trudili da izgradimo i nove. Činjenica da smo zabeležili veliki napredak kada je ukupan broj objava u medijima u pitanju, potvrđuje da je naša strategija bila uspešna. Naime, pored medija koji prate ekonomske teme, u 2016. smo posebnu pažnju posvetili sportskim medijima kako bismo na najbolji mogući način promovisali dolazak trofeja UEFA Lige šampiona u Srbiju.

Interna komunikacija je zauzimala veoma važnu ulogu tokom 2016. godine, s obzirom na to se centrala Banke preselila u novi prostor u kojem je primenjen takozvani Smart Working koncept rada. Nekadašnje kancelarije su zamenjene otvorenim prostorom koji je uređen po najsavremenijim trendovima. Novo radno okruženje je digitalno, mobilno i jednostavnije za komunikaciju s obzirom na to da su svi zaposleni u centrali sada na jednom mestu. I pored svih prednosti, a imajući u vidu da je sve ovo bila velika promena, zadatak interne komunikacije je bio da zaposleni spremno dočekaju preseljenje i da pre tog trenutka prihvate potpuno novi koncept, koji je prvi put primenjen u jednoj finansijskoj instituciji u Srbiji.

Odeljenje identiteta i komunikacija će i u 2017. godini ostati fokusirano na pružanje podrške dodatnom unapređenju poslovanja banke i povećanju broja klijenata kroz pažljivo osmišljene integrisane kampanje. Nastavićemo da nadograđujemo imidž kompetentnog sagovornika u medijima koji smo stekli prethodnih godina.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Sa ciljem da doprinese ekonomskom i socijalnom razvoju lokalnih zajednica u kojima posluje i pruži podršku mladima, ugroženim kategorijama stanovništva, kulturi i najmlađima u sportu, UniCredit Banka je i tokom 2016. godine, podržala niz društveno odgovornih aktivnosti, uloživši preko 8 miliona dinara u aktivnosti ovog tipa u našoj zemlji.

Sa ciljem da društvu pokloni dodatnu vrednost koja može da se koristi na dugoročnom nivou - znanje i ekspertizu svojih zaposlenih, UniCredit Banka je 2016. godinu proglasila Godinom volontiranja. Banka se najpre priključila aktivnostima koje sprovodi organizacija Dostignuća mladih u Srbiji. Naime, u okviru nacionalnog finala takmičenja "Poslovni izazov" petoro kolega iz UniCredit Banke preuzelo je ulogu mentora za pet grupa srednjoškolaca i pomoglo im da razviju svoju poslovnu ideju kroz kreiranje biznis planova, dok je jedan zaposleni bio član žirija. Banka sa ponosom ističe da je mentor pobedničkog, od ukupno dvadeset timova, bio upravo jedan njen zaposleni. U toku Regionalnog takmičenja "Poslovni izazov" za 2016. godinu 30 eksperta UniCredit Banke su u 4 grada u Srbiji pomogli srednjoškolcima da od inovativnih ideja naprave odličan biznis. Osim toga, ove godine UniCredit Banka se pridružila Forumu za odgovorno poslovanje koji okuplja lidere u Srbiji kada je u pitanju društveno odgovorno poslovanje. Jedna od prvih inicijativa u kojima je UniCredit Banka učestvovala jeste korporativni volonterski dan "Naš Beograd" gde je preko 40 zaposlenih učestvovalo u farbanju i sređivanju parka Gerontološkog centra Voždovac, koji obezbeđuje smeštaj i kućnu negu starijim sugrađanima.

Kao i prethodnih nekoliko godina, Banka je nastavila da pruža kontinuiranu podršku tradicionalnim manifestacijama kulturnog karaktera od izuzetnog značaja za lokalne zajednice, kao što su Dani Bore Stankovića, Dani Zorana Radmilovića i Mokranjčevi dani.

Banka je i 2016. godine već tradicionalno nastavila da učestvuje u sportskim aktivnostima humanitarnog karaktera. Tako se košarkaši tim Banke takmičio u okviru UNICEF-ovog Fer Play turnira, a kuglašice na BELhospice humanitarnom turniru.

Posvećenost Banke projektima od društvenog značaja prepoznata je od strane različitih domaćih i međunarodnih organizacija. Prestižni nagradni program EBA, proglasio je Banku za Nacionalnog šampiona u kategoriji održivog poslovanja, dok je, u okviru istraživanja i evaluacije različitih projekata i modela na temu migrantskog preduzetništva u 2016. godini, Evropska komisija uvrstila Projekat RAISE među 20 najboljih u Evropi u domenu promocije i podrške preduzetništvu i integracije izbeglih i interno raseljenih lica. Pored toga, zahvaljujući angažovanju u ovoj oblasti Banka je uvrštena na listu društveno odgovornih kompanija u Srbiji - CSR Indeks. To je zapravo prva platforma za procenu društvene odgovornosti, a Srbija je prva zemlja u regionu zapadnog Balkana koja je sprovela jedno ovakvo istraživanje. Pored UniCredit Banke samo još 19 kompanija je uspelo da ispuni visoke kriterijume u sprovođenju standarda društvene odgovornosti u svom poslovanju.

I u 2017. godini Banka će nastaviti da sprovodi različite aktivnosti kako bi doprinela unapređenju uslova života u lokalnim zajednicama, s tim da će istovremeno raditi i na dodatnom uključivanju zaposlenih u projekte od šireg društvenog značaja.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA 2016. GODINU

NOVOKONSOLIDOVANI BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	31.12. 2016.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.k, 19	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	3.j, 3.o, 20	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.j, 3.p, 21	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.j, 3.n, 22	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.j, 3.m, 23	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	3.j, 3.m, 24	208.339.473
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 25	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	375
Nematerijalna ulaganja	3.r, 3.s, 27	921.336
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.s, 28	1.581.197
Investicione nekretnine	29	1.397
Odložena poreska sredstva	3.i, 30	165.498
Ostala sredstva	31	915.567
Ukupna aktiva		337.402.324
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3.j, 32	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.l, 33	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.j, 3.t, 34	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.j, 3.t, 35	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 36	103
Subordinirane obaveze	3.j, 3.t, 37	3.082.125
Rezervisanja	3.u, 3.x, 38	961.581
Tekuće poreske obaveze	3.i, 18.4	31.749
Ostale obaveze	39	2.999.463
Ukupno obaveze		272.542.419
Akcijski kapital	41.1	24.169.776
Dobitak	41.1	6.882.290
Rezerve	41.1	33.807.839
Ukupan kapital		64.859.905
Ukupna pasiva		337.402.324

NOVOKONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2016.
Prihodi od kamata	3.d, 7	15.739.371
Rashodi od kamata	3.d, 7	<u>(3.413.910)</u>
Neto prihod po osnovu kamata		12.325.461
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	3.885.975
Rashodi od naknada i provizija	3.e, 8	<u>(1.154.775)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		2.731.200
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	3.f, 9	30.989
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	3.g,10	(3.744)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3.p, 11	166.256
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	1.424.041
Ostali poslovni prihodi	13	143.585
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	3.j, 14	(3.011.705)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(2.752.772)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 16	(602.403)
Ostali rashodi	17	<u>(3.857.143)</u>
Dobitak pre oporezivanja		6.593.765
Porez na dobitak	3.i, 18	<u>(320.987)</u>
Dobitak nakon oporezivanja		<u><u>6.272.778</u></u>

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2016.
DOBITAK PERIODA		6.272.778
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Aktuarski gubici		<u>(2.533)</u>
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Neto promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		<u>(834.514)</u>
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	30.2	<u>380</u>
Ukupan (negativan) ostali rezultat perioda	41.2	(836.667)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		<u><u>5.436.111</u></u>

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2016.
AKCIJSKI KAPITAL		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		23.607.620
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>23.607.620</u>
Stanje na kraju godine	41.1	23.607.620
EMISIONA PREMIJA		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		562.156
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>562.156</u>
Stanje na kraju godine	41.1	562.156
OSTALE REZERVE IZ DOBITI		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		28.254.097
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>28.254.097</u>
Raspodela neraspoređene dobiti iz prethodne godine		3.766.383
Stanje na kraju godine	41.1	<u>32.020.480</u>
REVALORIZACIONE REZERVE		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		2.807.920
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>2.807.920</u>
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(1.008.738)
Stanje na kraju godine	41.1	<u>1.799.182</u>
NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		(174.224)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>(174.224)</u>
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		174.224
Stanje na kraju godine	41.1	-
AKTUARSKI GUBICI PO OSNOVU PLANOVA DEFINISANIH PRIMANJA		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		(9.670)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom		-
		<u>(9.670)</u>
Promene u toku godine		(2.153)
Stanje na kraju godine	41.1	<u>(11.823)</u>
AKUMULIRANA DOBIT		
Stanje na početku godine		-
Početno stanje matičnog pravnog lica		6.366.383
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	43.1, 43.2	<u>609.512</u>
		6.975.895
Raspodela dobiti iz prethodne godine na ime izdvajanja za isplatu dividende		(2.600.000)
Raspodela dobiti iz prethodne godine u rezerve		(3.766.383)
Dobitak tekuće godine		<u>6.272.778</u>
Stanje na kraju godine	41.1	<u>6.882.290</u>
UKUPNO KAPITAL		<u><u>64.859.905</u></u>

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

<u>Napomena</u>	2016.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>21.716.323</u>
Prilivi od kamata	11.770.459
Prilivi od naknada	3.876.176
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	6.069.346
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	342
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>(15.178.479)</u>
Odlivi po osnovu kamata	(3.552.691)
Odlivi po osnovu naknada	(1.147.232)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(2.646.646)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(520.336)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(7.311.574)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	<u>6.537.844</u>
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	<u>49.863.258</u>
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hov koje nisu namenjene investiranju	547.925
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	49.315.333
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	<u>(18.728.920)</u>
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(18.728.920)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	<u>37.672.182</u>
Plaćeni porez na dobit	(418.767)
Isplaćene dividende	(5.100.000)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>32.153.415</u>
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>(3.566.634)</u>
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(2.490.290)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(112.644)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(963.700)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>(3.566.634)</u>
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>(32.140.094)</u>
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	(32.140.094)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(32.140.094)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>(32.140.094)</u>

NOVOKONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2016.
Svega neto prilivi gotovine		<u>71.579.581</u>
Svega neto odlivi gotovine		<u>(75.132.894)</u>
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine		(3.553.313)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine		<u>20.407.612</u>
Negativne kursne razlike		(37.193)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.k, 42	<u><u>16.817.106</u></u>

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Bankarska grupa (u daljem tekstu: „Grupa“) sastoji se od matičnog pravnog lica UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Matično pravno lice“ ili „Banka“) i zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik navedenih pravnih lica.

(a) Osnivanje i poslovanje Banke

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora A.D., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke A.D., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit grupacije. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31.08.2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30.09.2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100 % vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu i sedamdeset i jedne ekspoziture u različitim gradovima širom Republike Srbije.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 1.205 zaposlenih radnika.

(b) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing) osnovano je rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj uložka 1-92733-00 od 18. maja 2004.godine pod nazivom HVB Leasing d.o.o., Beograd. Osnivač Lizinga je Bank Austria Creditanstal Leasing GmbH, Beč. Dana 11. aprila 2007. godine je promenjen naziv Društva u UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. Promena osnivača je upisana u registar Agencije za privredne registre u Beogradu pod brojem 4109/2009 od 10. februara 2009. godine, kada je kao osnivač upisan UniCredit Global Leasing S.p.A., Milano. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Društva. Navedena promena vlasništva je registrovana 26. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Lizing se bavi poslovima finansijskog lizinga.

Na dan 31. decembra 2016. godine Lizing je imalo 32 zaposlena radnika.

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Partner d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Partner) osnovano je 3. maja 2006. godine pod nazivom HVB Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. Osnivač Partnera je BA-CA Leasing Versicherungs service GmbH Beč, Austria, a zatim se rešenjem BDŽU 30358/2013/01-01 od dana 09.04.2013 godine menja osnivač u Allegro Leasing Gesellschaft m.b.h. Osnivanje Partnera je upisano u registar Agencije za Privredne Registre u Beogradu pod brojem BD 3370/2007 dana 13. marta 2007. godine. Dana 4. juna 2008. godine je registrovana promena naziva u UniCredit Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Partnera. Navedena promena vlasništva je registrovana 12. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd (nastavak)

Partner je registrovan za obavljanje delatnosti zastupnika i posrednika u osiguranju. Partner je 16. aprila 2007. godine zaključio Ugovor o zastupanju sa Wiener Staedtische osiguranjem a.d. Beograd, Trešnjinog Cveta 1, kao glavnim osiguravačem. Na osnovu dobijene pismene saglasnosti glavnog osiguravača i ostalih osiguravajućih društava, Partner zastupa i sledeća osiguravajuća društva: Generali osiguranje a.d. Beograd, DDOR Novi Sad a.d., Novi Sad, Dunav osiguranje a.d., Beograd, AS osiguranje a.d., Beograd, AMS osiguranje a.d., Beograd, Triglav osiguranje a.d., Beograd, UNIQA osiguranje a.d., Beograd i AXA osiguranje a.d., Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine Partner je imao 4 zaposlena radnika.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju novokonsolidovanih finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Grupa je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), bankarske grupe u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi novokonsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014).

Novokonsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti i
- finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovanju iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navede karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcija lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

(a) *Osnove za sastavljanje i prezentaciju novokonsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)*

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 - parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrdivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrdivi za dato sredstvo ili obavezu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2 (b). Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu postali efektivni, obelodanjeni su u napomeni 2 (c).

(b) *Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda*

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednosti i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16 prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenos sredstava sa kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja o povezanim licima“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje definisanih primanja, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Namirivanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (nastavak)

- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine);
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Pобоljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

(c) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(c) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (nastavak)

- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 „Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije“. Dopune i izmene pojašnjavaju da matično društvo može biti izuzeto od obaveze da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje ako je ono istovremeno zavisno lice investicionog društva, čak i ako investiciono društvo odmerava ulaganja u sva svoja zavisna lica po fer vrednosti u skladu sa MSFI 10. Kao rezultat ovih dopuna, izmenjen je i MRS 28 u cilju pojašnjenja izuzeća od primene metoda učešća (tj. zadržavanje merenja po fer vrednosti) koje važi za investitora u pridruženo lice ili zajednički poduhvat ukoliko je on zavisno lice investicionog društva koje odmerava sva svoja ulaganja u zavisna lica po fer vrednosti (dopune i izmene se primenjuju retroaktivno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine uz dozvoljenu raniju primenu).
- Dopune i izmene različitih standarda Poboljšanja MSFI (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(d) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih novokonsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ - MSFI 9, izdat u novembru 2009. godine, uvodi nove zahteve u pogledu klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava. MSFI 9 je u oktobru 2010. godine dopunjen zahtevima u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih obaveza i prestankom priznavanja, a u novembru 2013. godine novim zahtevima u vezi sa opštim računovodstvom zaštite. Sledeća revidirana verzija MSFI 9 izdata je u julu 2014. godine da bi obuhvatila a) zahteve u vezi sa umanjnjem vrednosti finansijskih sredstava i b) ograničene izmene i dopune zahteva u vezi sa klasifikacijom i uvođenjem kategorije fer vrednost kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu za merenje određenih jednostavnih dužničkih instrumenata.

Ključni zahtevi MSFI 9 su:

- Sva priznata finansijska sredstva iz delokruga MRS 39 Finansijski instrumenti: „Priznavanje i odmeravanje“ moraju naknadno biti vrednovana ili po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti. Dužnički instrument koji se drži u okviru poslovnog modela koji ima za cilj naplatu ugovorenih novčanih tokova i ima ugovorene novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice se generalno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti na kraju narednog perioda. Dužnički instrumenti koji se drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a čije ugovorne odredbe rezultuju novčanim tokovima na unapred utvrđene datume koji su prvenstveno plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice generalno se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Svi ostali dužnički instrumenti i udeli moraju se odmeravati po fer vrednosti na kraju narednog perioda. Takođe, prema MSFI 9, ukoliko se instrument kapitala ne drži radi trgovanja, subjekt može doneti neopozivu odluku pri početnom priznavanju da se takav instrument meri po fer vrednosti kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu, pri čemu se jedino prihod od dividendi priznaje u okviru bilansa uspeha.
- U vezi sa odmeravanjem finansijskih obaveza označenih za odmeravanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika te obaveze bude prikazan u ostalom ukupnom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika te obaveze naknadno se ne reklasifikuju na bilans uspeha. Prema MRS 39, ceo iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze označene za odmeravanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prikazuje se u okviru bilans uspeha.
- U vezi sa umanjnjem vrednosti finansijskih sredstava, MSFI 9 zahteva primenu modela očekivanih kreditnih gubitaka za razliku od modela nastalih kreditnih gubitaka prema MRS 39. Model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva da subjekt računovodstveno obuhvati očekivane kreditne gubitke i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se kreditni događaj desi pre priznavanja kreditnih gubitaka.
- Novi zahtevi u vezi sa opštim računovodstvom zaštite zadržali su tri vrste mehanizama računovodstva zaštite koje predviđa MRS 39. Ali, MSFI 9 je daleko fleksibilniji u pogledu vrsta transakcija podobnih za računovodstvo zaštite i proširuje vrste instrumenata koji ispunjavaju uslove za instrumente zaštite i vrste rizičnih komponenti nefinansijske stavke koje su podobne za računovodstvo zaštite. Takođe, test efektivnosti je zamenjen načelom 'ekonomskog odnosa'. Više se ne zahteva ni retrospektivna analiza efektivnosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU NOVOKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(d) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- MSFI 16 „Lizing”, obezbeđuje sveobuhvatan model za identifikovanje lizing aranžmana i njihov tretman u finansijskim izveštajima kako davalaca tako i primalaca lizinga. Na dan stupanja na snagu, 1 januara 2019. godine, ovaj standard će zameniti sledeće lizing standarde i tumačenja: MRS 17 „Lizing”, IFRIC 4 „Određivanje da li neki aranžman sadrži lizing”, SIC 15 „Operativni lizing – potsticaj” i SIC 27 „Procena suštine transakcije uključujući pravni oblik zakupa”;
- Izmene MSFI 2 „Plaćanje akcijama – klasifikacija i merenje transakcija”, na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje na dan 1 januara 2018. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom;
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primenu do budućeg datuma, a ranija primena izmenjenog? standarda je dozvoljena;
- Izmene MRS 7 – „Obelodanjivanje inicijative Inicijativa za obelodanjivanja” zahtevaju od entiteta takva obelodanjivanja koja omogućuju korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama nastale finansijskim aktivnostima, uključujući promene nastale i od novčanih i nenovčanih promena. Izmene MRS 7 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” koje se odnose na identifikovanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke, primenjuju se retrospektivno za godišnje periode koji počinju na dan 1. decembra 2017. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom.

(e) Uporedni podaci

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka je novokonsolidovane finansijske izveštaje sastavila prvi put na dan 31. decembra 2016. godine. Uporedni podaci u novokonsolidovanim finansijskim izveštajima nisu prikazani s obzirom da u 2015. godini Banka nije imala kontrolu nad navedenim pravnim licima.

(f) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje novokonsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

(g) Izjava o usklađenosti

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Grupa je konzistentno primenila u svim periodima prezentiranim u ovim finansijskim izveštajima.

(a) *Konsolidacija*

Novokonsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju novokonsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, novokonsolidovani bilans uspeha, novokonsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, novokonsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i novokonsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i procena, te napomene uz novokonsolidovane finansijske izveštaje.

Novokonsolidovani finansijski izveštaji sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine, obuhvataju finansijske izveštaje matičnog pravnog lica (Banke) i finansijske izveštaje sledećih zavisnih pravnih lica:

Naziv pravnog lica:	% Učešća	
	2016	2015
UniCredit Leasing d.o.o., Beograd	100%	-
UniCredit Partner d.o.o., Beograd	100%	-

Banka je jedini vlasnik zavisnih pravnih lica.

Svi materijalno značajni iznosi transakcija i salda koji su nastali iz međusobnih poslovnih odnosa eliminisani su prilikom konsolidacije.

(b) *Načelo stalnosti poslovanja*

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

(c) *Iznosi u stranim valutama*

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu plaćanja i naplata izvršenih u stranoj valuti u toku perioda kao i kursne razlike nastale kao rezultat preračuna monetarnih pozicija aktive i pasive, iskazane su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule".

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

	31.12.2016.
USD	117,1353
EUR	123,4723
CHF	114,8473

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) *Prihodi i rashodi od kamata*

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju buduća novčana tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Grupe i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

Prihodi od redovne kamate na obezvređene kredite i plasmane klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, gde Grupa odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), što je bliže objašnjeno Pravilnikom za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i Metodologijom za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza prema Bazel II standardima.

(e) *Prihodi i rashodi od naknada i provizija*

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Ostali prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Prihodi od naknada i provizija uključuju se u prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga.

Ostali rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(f) *Neto dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju*

Neto dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvataju neto dobitke/gubitke proistekle iz trgovanja sredstvima i obavezama, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(g) *Neto dobici po osnovu zaštite od rizika*

Neto dobici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke po osnovu promene vrednosti finansijskih derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a koje proizilaze po osnovu rizika od kojeg se stavka štiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Operativni i finansijski lizing

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Grupu.

(i) Operativni lizing

Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha proporcionalnom metodom, tokom trajanja perioda lizinga. Odobrene stimulacije od strane davalaca lizinga se priznaju u okviru ukupnih troškova lizinga tokom trajanja perioda lizinga.

(ii) Finansijski lizing – Grupa kao korisnik lizinga

Lizing u kome Grupa preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Prilikom početnog priznavanja sredstvo pribavljeno putem lizinga se vrednuje po nižoj od fer vrednosti i sadašnje vrednosti minimalnih rata lizinga. Nakon početnog priznavanja, sredstvo se evidentira u skladu sa računovodstvenom politikom koja se primenjuje na to sredstvo.

Minimalne rate finansijskog lizinga se raspodeljuju između finansijskih troškova i smanjenja preostalog iznosa obaveze po osnovu finansijskog lizinga. Finansijski troškovi se razgraničavaju na sve periode tokom trajanja perioda lizinga, tako da daju ujednačenu periodičnu kamatnu stopu za preostali iznos obaveze po osnovu lizinga.

Sredstva koja se drže u nekoj drugoj vrsti zakupa klasifikuju se kao operativni lizing i ne priznaju se u bilansu stanja Grupe.

(iii) Finansijski lizing – Grupa kao davalac lizinga

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga iskazani su u bilansu stanja u visini neto ulaganja u lizing. Grupa prenosi rizike koji su svojstveni vlasništvu, tako da se potraživanja za lizing rate smatraju otplatom glavnice i pripadajućeg dela finansijskog prihoda.

Priznavanje finansijskog prihoda zasniva se na obrascu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neizmiren iznos neto ulaganja po osnovu finansijskog lizinga. Lizing rate koje se odnose na obračunski period, izuzimajući troškove za usluge, iskazuju se na teret bruto ulaganja u lizing kao smanjenje glavnice i nezarađenog finansijskog prihoda.

(i) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2016. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha i korigovan za iznose trajnih razlika u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica izmenjen je krajem 2015.godine, s tim da se te izmene prvi put primenjuju prilikom sastavljanja poreskog bilansa za 2016. godinu, odnosno za poreski period koji se završava u toj godini. Shodno navedenom, poreski bilans za 2016. godinu sastavlja se prema pravilima koja su se primenjuju u skladu sa izmenama i dopunama zakona sa kraja 2015 godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) **Poreski rashod (nastavak)**

(ii) *Odloženi porez na dobit*

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubici i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se u visini iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti.

(iii) *Ostali porezi i doprinosi*

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Grupa plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

(j) **Finansijska sredstva i obaveze**

(i) *Priznavanje i početno vrednovanje*

Grupa vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) *Klasifikacija*

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva i obaveze u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja;
- ulaganja koja se drže do dospeća;
- finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Videti računovodstvene politike 3(m), 3(n), 3(o) i 3(p).

Grupa klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Videti računovodstvenu politiku 3(t).

(iii) *Prestanak priznavanja*

Finansijska sredstva

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(iii) *Prestanak priznavanja (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

Grupa obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) *Netiranje*

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

(v) *Merenje po amortizovanoj vrednosti*

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vi) *Merenje po fer vrednosti*

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Grupa meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(vi) *Merenje po fer vrednosti (nastavak)*

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Grupa određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analiza diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Grupu, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Grupa podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Grupa ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Grupe i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Grupa smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrdivi na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrdiva.

(vii) *Identifikacija i merenje obezvređenja*

Na svaki datum izveštavanja, Grupa procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su finansijska sredstva koja nisu vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa sredstava su obezvređeni ukoliko objektivni dokazi umanjenja vrednosti nedvosmisleno ukazuju na nastanak događaja gubitka nakon početnog priznavanja sredstva, kao i da taj događaj ima uticaj na buduće tokove gotovine datog sredstva koji se može pouzdano proceniti.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrednosti) mogu obuhvatiti značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta, docnju ili neizvršenje obaveza od strane dužnika, reprogramiranje kredita ili plasmana od strane Grupe pod uslovima koje Grupa u normalnim okolnostima ne bi razmatrala, indikacije da se protiv dužnika ili emitenta pokreće stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za određenu hartiju od vrednosti ili drugi utvrdivi podaci koji se odnose na grupu sredstava, kao što su nepovoljne promene kreditnog statusa dužnika emitenta u okviru grupe ili ekonomski uslovi koji se podudaraju sa neizvršenjem obaveza u okviru grupe. Takođe, za ulaganja u vlasničke instrumente značajno ili kontinuirano smanjenje fer vrednosti instrumenta ispod nabavne vrednosti smatra se objektivnim dokazom obezvređenja.

Grupa razmatra dokaze o obezvređenju kredita i potraživanja, kao i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na grupnom nivou. Svi pojedinačno značajni krediti i plasmani, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se pojedinačno procenjuju u cilju utvrđivanja obezvređenja. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća za koje se ustanovi da nisu pojedinačno obezvređeni naknadno se grupno procenjuju da bi se utvrdilo obezvređenje koje je nastalo ali nije identifikovano. Krediti i potraživanja i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća koji nisu pojedinačno značajni predmet su grupne procene obezvređenja grupisanjem kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća po sličnim karakteristikama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(vii) *Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

U procenivanju grupnog obezvređenja Grupa koristi statističke modele istorijskih kretanja u verovatnoći neizvršenja, vremenu naplate i iznosa nastalog gubitka, korigovanih za procenu rukovodstva o tome da li su tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da postoji verovatnoća da stvarni gubici mogu biti veći ili manji od onih na koje ukazuju istorijski modeli. Stopa neizvršenja, stopa gubitka i očekivano vreme budućeg povraćaja redovno se porede sa stvarnim rezultatima da bi se ustanovilo da li su odgovarajući.

Gubici usled obezvređenja sredstava koja se evidentiraju po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom originalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a reflektuju se na računima ispravke vrednosti. Kada događaji nakon bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka po osnovu obezvređenja, takvo smanjenje gubitka evidentira se kroz bilans uspeha.

Gubici usled obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se prenosom kumulativnog gubitka koji je priznat u ostalom ukupnom rezultatu u bilans uspeha kroz korektivnu reklasifikaciju. Kumulativni gubitak koji je reklasifikovan sa ostalog ukupnog rezultata na bilans uspeha je razlika između nabavne cene umanjene za otplate glavnice i amortizaciju s jedne i tekuće fer vrednosti umanjene za eventualni gubitak usled obezvređenja prethodno priznat u bilansu uspeha. Promene u rezervisanjima za gubitke po osnovu obezvređenja koje se pripisuju vremenskoj vrednosti novca uključene su u prihode od kamata.

Kada utvrdi da su određeni krediti i plasmani, kao i ulaganja u hartije od vrednosti nenaplativi, Grupa ih otpisuje. Otpis plasmana predstavlja prestanak priznavanja plasmana u bilansu pri čemu se razlikuje otpis plasmana bez otpusta duga i otpis plasmana sa otpustom duga. Otpis plasmana bez otpusta duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da plasman neće biti naplaćen, ali se Grupa ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu plasmana, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunavanjem Grupa odlučuje da prestane nakon sprovođenja navednog otpisa. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis plasmana sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da plasman nije naplativ i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

(k) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(l) *Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga*

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Grupa označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Grupa ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) *Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga (nastavak)*

(i) *Hedžing fer vrednosti*

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(m) *Kredit i potraživanja*

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Grupa ne namerava da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Nastaju kada Grupa direktno obezbedi novčana sredstva ili pruži usluge dužniku bez namere da trguje potraživanjem. Kredit i potraživanja se sastoje od plasmana odobrenih bankama i plasmana datih klijentima.

Kredit i potraživanja se inicijalno mere po fer vrednosti uvećanoj za direktne transakcione troškove, a naknadno po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrednost se obračunava uzimajući u obzir sve troškove izdavanja kao i popuste ili premije prilikom izmirenja.

Kredit i potraživanja se iskazuju u neto iznosu umanjenom za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti. Pojedinačna i grupna ispravka vrednosti se formiraju umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje kreditnog rejtinga dužnika), prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki".

(n) *Finansijska sredstva koja se drže do dospeća*

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, za koje Grupa ima nameru i mogućnost da ih drži do roka dospeća, a koja nisu iskazana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. U slučaju da dođe do prodaje značajnog dela finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana u sredstva raspoloživa za prodaju, odnosno Grupa neće biti u mogućnosti da izvrši ponovnu klasifikaciju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, ni u tekućem, ni u naredna dva izveštajna perioda. Međutim, prodaja i reklasifikacija u nekom od navedenih slučajeva neće ugroziti reklasifikaciju:

- prodaja ili reklasifikacija su izvršene neposredno pre roka dospeća tako da promene tržišne kamatne stope ne bi imale značajan efekat na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija su izvršene nakon što je Grupa naplatila najveći deo ili ceo originalni iznos glavnice sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija su posledica pojedinačnih događaja za koje se ne očekuje da će se ponoviti, odnosno događaja koji nisu pod kontrolom Grupe i kao takvi se nisu mogli predvideti u razumnoj meri.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(o) *Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha*

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha su finansijska sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena trgovanju ili koja su prilikom početnog priznavanja naznačena od strane Grupe kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su sredstva koja su stečena ili nastala prvenstveno radi prodaje ili kupovine u bliskoj budućnosti, koja su deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koja postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobiti ili su to derivati.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti. Promene fer vrednosti se prikazuju u bilansu uspeha.

(p) *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili koja nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju finansijskih sredstava. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, a mogu biti prodana zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Nekotirane akcije čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi predstavljaju izuzetak i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualne ispravke vrednosti. Ispravke vrednosti se priznaju na teret bilansa uspeha, kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se iskazuju po fer vrednosti.

Prihodi od kamata po osnovu dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihode od dividendi po osnovu vlasničkih hartija koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju Grupa priznaje kada je utvrđeno pravo Grupe na dividendu. Prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika koji nastaju po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru bilansa uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene fer vrednosti se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata do trenutka prodaje ili obezvređenja hartije od vrednosti, kada se kumulirani dobiti i gubici, prethodno priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, reklasifikuju i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju" u bilansu uspeha.

Nederivatna finansijska sredstva se mogu reklasifikovati iz kategorije sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja u slučaju kada zadovolje kriterijume definisane za tu kategoriju i ukoliko Grupa ima nameru i mogućnost da ta sredstva drži u doglednom vremenskom periodu u budućnosti ili do njihovog dospeća.

(q) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

(i) *Priznavanje i merenje*

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Nabavna vrednost uključuje i zavisne troškove nabavke sredstava.

Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme. Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobiti ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) **Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

(ii) *Naknadni troškovi*

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Grupu.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Grupu i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

(iii) *Amortizacija*

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva pribavljena putem lizinga se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2%
Nameštaj	Maksimalno 25	4%
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67%
Ostalo	Maksimalno 10	10%

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) **Nematerijalna ulaganja**

Nematerijalna ulaganja obuhvataju softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna ulaganja stečena kupovinom se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, počev od datuma kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre opozivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(t) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta.

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Grupa ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(v) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Grupa u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(x) *Naknade zaposlenima*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Grupa je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2016. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki kao što su tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, projektovana godišnja stopa rasta zarada od 2%, godišnja diskontna stopa od 5,25% uz očekivanu stopu inflacije od 1,5%, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara. Pored toga, Grupa je u 2016. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena sledećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalno negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza prema Grupi od strane dužnika. Kreditni rizik uključuje i povezane rizike koji predstavljaju verovatnoću da će doći do negativnih posledica po finansijski rezultat i kapital Grupe zbog:

- rezidualnog rizika – koji se ogleda u činjenici da su tehnike ublažavanja kreditnog rizika nedovoljno efikasne u odnosu na predviđanja ili njihova primena ne utiče dovoljno na smanjenje rizika kojima je Grupa izložena;
- rizika smanjenja vrednosti potraživanja – umanjena je vrednost kupljenog potraživanja zbog novčanih ili nenovčanih obaveza bivšeg kreditora prema dužniku;
- rizika izmirenja/isporuke – neizmirene transakcije ili druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji ili izmirenju monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije;
- rizika druge ugovorne strane – druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije ili izmirenja monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije.

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe prouzrokovan nemogućnošću Grupe da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu.

Tržišni rizik obuhvata rizik kamatne stope, devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena u kamatnim stopama. Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju rizik promene cena vlasničkih hartija od vrednosti, rizik promene cena dužničkih hartija od vrednosti, rizik izmirenja/isporuke i rizik druge ugovorne strane.

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled ljudskih grešaka, neadekvatnih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nepredvidljivih spoljašnjih događaja.

Okvir za upravljanje rizicima

U okviru Grupe najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima su Banka ili zavisna pravna lica izloženi u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odnos matičnog i zavisnih pravnih lica je strogo definisan u skladu sa regulatornim odredbama kojim se pokrivaju oblasti transakcija sa povezanim licima i uzimajući u obzir zakonske kreditne limite propisane od strane Narodne banke Srbije. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod i pregled (nastavak)

Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Grupe obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

(b) Kreditni rizik

Kreditni proces u Grupi zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima Banke koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u okviru definisanih limita u segmentu poslovanja sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Grupa u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje interna akta usklađena sa Zakonom o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima, kao i regulativom koja upravlja oblastima poslovanja zavisnih društava. Cilj Grupe je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Grupa donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Grupa obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Grupa takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke i zavisnih društava definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima Banke. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Grupa upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Grupe obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Grupe.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Grupe u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Grupa koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. PD parametri kreditnog rizika za lizing određuju se na osnovu master skale koja se primenjuje za lizing kompanije u okviru Unicredit grupacije. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika, dok su parametri za Lizing definisani od strane Unicredit grupacije..

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Grupe.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit grupacije i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata Banke (dani docnje za klijente Lizinga obezbeđuju se iz interne baze podataka), kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Limiti

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava, a bliže su pojašnjeni u odeljku o riziku izloženosti.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija, koriste se sledeći izveštaji:

- CRO izveštaj za Upravni odbor
- Risk Report izveštaji (RR)
- Credit Risk Dashboard izveštaj za Banku / AQ izveštaj za Lizing
- Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview)

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti

RR se priprema mesečno i kvartalno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, za potrebe izveštavanja prema UniCredit grupaciji, s tim da je kvartalni izveštaj detaljniji i obuhvatniji. Risk report se dostavlja relevantnim instancama UniCredit grupacije putem Tagetik aplikacije, u vidu popunjavanja standardnog seta tabela sa traženim podacima. Standardni mesečni RR između ostalog obuhvata:

- strukturu i razvoj portfolija po risk klasama
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj
- komentare za najznačajnije promene i trend kreditnog rizika
- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza.

Kvartalni RR sadrži podatke koji se prikazuju na mesečnom nivou, ali razbijene po segmentima, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbeđenja
- strukturu vanbilansnih stavki
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana
- pregled plasmana portfolija po industrijskim sektorima
- ročnu strukturu portfolija u zavisnosti od roka dospeća plasmana
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Credit Risk Dashboard izveštaj se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- strukturu plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

AQ izveštaj za Lizing se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora, kao i Izvršnom odboru Lizinga. Podaci su dati na nivou subsegmentata (velika privredna društva, srednja privredna društva, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Kreditnom odboru Banke. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškove rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Grupu, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Grupa sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)
Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 19)	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 22)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)	Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 24)	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (napomena 20)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (napomena 21)	Ostala sredstva (napomena 31)	Vanbilansne stavke
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
U hiljadama dinara								
Pojedinačna ispravka vrednosti								
Pravna lica, rejting 10	-	623	-	6.480.923	-	-	97.176	5.154
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	153.792	-	-	91	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6	14.566.424	-	-	195.576	369.075
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	4.064.755	-	-	92.780	1.209
Bruto plasmani	-	623	6	25.265.894	-	-	385.623	375.438
Ispravka vrednosti	-	623	3	15.120.903	-	-	343.254	99.508
Knjigovodstvena vrednost	-	-	3	10.144.991	-	-	42.369	275.930
Grupna ispravka vrednosti								
Pravna lica, rejting 1-6	43.692	43.526	18.519.101	125.846.684	-	2.583.082	290.332	110.501.685
Pravna lica, rejting 7	-	-	3.440	6.356.534	-	-	618	5.970.505
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	3.110.239	-	-	521	367.794
Fizička lica <90 dana kašnjenja	-	-	-	64.135.108	-	-	482	1.619.058
Bruto plasmani	43.692	43.526	18.522.541	199.448.565	-	2.583.082	291.953	118.459.042
Ispravka vrednosti	775	569	32.112	1.354.475	-	-	559	197.727
Knjigovodstvena vrednost	42.917	42.957	18.490.429	198.094.090	-	2.583.082	291.394	118.261.315
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	42.917	42.957	18.490.432	208.239.081	-	2.583.082	333.763	118.537.245
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	28.042.349	-	-	100.392	2.315.317	73.737.582	581.804	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	28.085.266	42.957	18.490.432	208.339.473	2.315.317	76.320.664	915.567	118.537.245

* Kategorija "Pravna lica - restrukturirani plasmani" uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrđi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća i privrednih društava. U toku 2016. godine urađena je interna validacija svih interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika kao što su: PD (*eng. probability of default*), LGD (*eng. loss given default*) i EAD (*eng. exposure at default*), čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa privredom kao i pojedinih komponenata LGD modela. Unapređen je i Forbearance metodološki koncept kako bi se implementirala regulativa Narodne Banke Srbije na ovu temu i kako bi se unapredilo regulatorno praćenje i evidencija reprogramiranih/restrukturiranih plasmana i plasmana kod kojih postoje finansijske poteškoće u otplati. U toku 2017. godine Grupa planira punu implementaciju Bazel III standarda za izveštavanje prema Narodnoj banci Srbije, dok je izveštavanje prema Bazel III standardima prema UniCredit Grupaciji aktuelno još od 2014. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Grupa koristi rejting modele UniCredit grupacije za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (*default*) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8 pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja

Postupak rezervisanja sprovodi se u dva koraka u skladu sa usvojenim relevantnim aktima za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i usvojenim pravilima Grupe:

- procena individualnog/posebnog rezervisanja (na nivou grupe ili na pojedinačnom nivou) za klijente kod kojih je već došlo do umanjenja vrednosti,
- procena umanjenja vrednosti na nivou portfolija za kredite za koje ne postoji dokaz o obezvređenju ili postoji ali još uvek nije identifikovan.

Pravila i principi za pojedinačnu ispravku vrednosti/rezervisanje

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Grupa procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Grupa je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Grupa treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje za portfolio Banke procenjuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha. Pojedinačno rezervisanje za portfolio Lizinga će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno, na bazi neto sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova plasmana ili procene naplate potraživanja iz vrednosti predmeta lizinga i dodatnih sredstava obezbeđenja.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Definisanje homogenih kategorija za portfolio Lizinga vrši se na osnovu kategorizacije klijenata prema statusu neizmirenja obaveza i kriterijuma za određivanje LGD kategorija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)

Pravila i principi za opšte rezervisanje

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Grupa primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjenju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjenju vrednosti pojavili, ali još uvek nisu uočeni od strane Grupe. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjenja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Grupi neće biti izvršene.

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema bazelskim standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolija u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (Loss confirmation Period - LCP). LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjenja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Grupe. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine. Vrednost LCP parametra je 12 meseci za klijente koji pripadaju segmentu pravnih lica, malih preduzeća, preduzetnika i fizičkih lica u skladu sa internom segmentacijom (Corporate i Retail), kao i za sve klijente Lizinga, dok se za potraživanja prema bankama primenjuje LCP od 4 meseca, a u skladu sa rasponom preporučenim od strane UniCredit Grupacije, koji se kreće od četiri do dvanaest meseci.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima. Problematici plasmani su oni kod kojih je najmanje jedna rata otplate u kašnjenju više od 90 dana. Ovakvi plasmani se ispravljaju 100% nakon razmatranja očekivane naplate iz tokova gotovine iz poslovanja ili iz sredstava obezbeđenja.

U hiljadama dinara	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 22)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 24)		Ostala sredstva (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2016.										
Pravna lica, rejting 10	623	-	-	-	6.480.923	896.724	97.176	952	5.154	88
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	153.792	83.130	91	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6	3	14.566.424	8.320.773	195.576	40.923	369.075	274.983
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.064.755	844.364	92.780	494	1.209	859
Ukupno	623	-	6	3	25.265.894	10.144.991	385.623	42.369	375.438	275.930

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana, na dan 31. decembra 2016. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	3.533.362	330.325	33.985	-	3.897.672
Ispravka vrednosti	(65.517)	(12.907)	(1.299)	-	(79.723)
Neto knjigovodstvena vrednost	3.467.845	317.418	32.686	-	3.817.949

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja - kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Grupa je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, UniCredit Banka, kao matično društvo, je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Grupa koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Grupa prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje do 70%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Grupe do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar 2016. godine je prikazana u narednoj tabeli:

	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kreditni i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Ostala sredstva	Vanbilansne stavke
U hiljadama dinara	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Pravna lica, rejting 10	-	838.933	-	-	-	826
Nekretnine	-	831.353	-	-	-	-
Ostalo	-	7.580	-	-	-	826
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	6.131.575	-	-	-	76.252
Nekretnine	-	4.440.111	-	-	-	58.780
Ostalo	-	1.691.464	-	-	-	17.472
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	437.005	-	-	-	-
Nekretnine	-	436.616	-	-	-	-
Ostalo	-	389	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	-	63.520.472	-	-	-	9.620.687
Nekretnine	3.193	48.556.331	-	-	-	4.889.206
Ostalo	-	14.964.141	-	-	-	4.731.481
Ukupno	3.193	70.927.985	-	-	-	9.697.765

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci i informacije saglasno Smernicama NBS za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive Banka će objaviti u okviru objavljivanja zahtevanih Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke ("Službeni glasnik RS", br. 125/2014 i 4/2015). Iste će biti obelodanjene na internet prezentaciji Banke.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze koje se izmiruju isplatom gotovine ili drugog finansijskog sredstva.

Grupa je izložena dnevnim zahtevima za dostupnim novčanim sredstvima iz depozita koji dospevaju za jedan dan (overnight depozita), sa tekućih računa, dospelih depozita, za povlačenjem kredita, garancija, marži i drugim obavezama za isplatu gotovine i gotovinskih ekvivalenata. Grupa nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost ročnosti i kamatnih stopa sredstava i obaveza su jedan od osnova poslovne politike rukovodstva Grupe. Nije uobičajeno za Grupu da se ikada u potpunosti usaglase, s obzirom na to da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različite vrste. Otvorena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Dospeće sredstava i obaveza i mogućnost zamene, po prihvatljivim troškovima, kamatonosne obaveze po dospeću, predstavljaju važan faktor u proceni likvidnosti Grupe i njene izloženosti promenama kamatnih stopa i deviznog podbilansa.

Rukovodstvo Grupe veruje da raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke predstavljaju solidnu osnovu za uverenje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja.

Nivo likvidnosti Grupe se iskazuje pokazateljem likvidnosti. U obračun pokazatelja likvidnosti Grupe ulaze samo pozicije Banke i dužna je da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane, održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Grupa je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Matična banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti Narodnu banku Srbije i to narednog radnog dana. Ako Matična banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti Narodnu banku Srbije – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe Narodne banke Srbije na dnevnom i mesečnom nivou.

Upravljanje likvidnošću Grupe je odgovornost direktora Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom (ALM) i Direktora Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Centar za likvidnost UniCredit Grupe vrši nadzor nad upravljanjem likvidnošću zavisnih društava, održava politiku likvidnosti u regionu i, ukoliko je potrebno, nalaže korektivne mere koje sprovodi zavisno društvo. Upravljanje kratkoročnom likvidnošću je u nadležnosti Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U zavisnosti od ozbiljnosti krize, Grupa može proglasiti fazu Upozorenja ili Uzbune. Politika likvidnosti za nepredviđene događaje Grupe opisuje pravila angažovanja u svakoj fazi: u fazi Upozorenja i fazi Uzbune. Svaka faza ima specifična uputstva za svoje aktiviranje i način reagovanja i svaka faza ima svoju specifičnu radnu grupu. Kad god je faza aktivirana, relevantne linije odgovornosti će se sastati, proceniti situaciju i doneti odluku o daljim akcijama. Saradnik za vezu (SV), imenovan od strane CRO (direktora Sektora za upravljanje rizicima) i CFO (direktora Sektora za strategiju i finansije), je odgovoran za sazivanja, agendu i zapisnik sa sastanka, kao i njegovu dalju distribuciju. SV će osigurati transparentnost procesa i omogućiti organizaciji da nakon završetka krize izvrši analizu efektivnosti Politike likvidnosti za nepredviđene događaje. CFO će biti odgovoran za izvršenje likvidnosnih transakcija, koordiniranje svim relevantnim operacijama, vodeći računa o potpunoj usklađenosti internih i eksternih komunikacija. CRO ima nezavisnu nadzornu ulogu.

	2016.
Racio likvidnosti I stepena:	
- na 31. decembar	1,29
- prosek za period - mesec decembar	1,37
- maksimalan za period - mesec decembar	1,49
- minimalan za period - mesec decembar	1,27

	2016.
Uži racio likvidnosti:	
- na 31. decembar	0,96
- prosek za period - mesec decembar	1,11
- maksimalan za period - mesec decembar	1,29
- minimalan za period - mesec decembar	0,96

Definisani su i na dnevnom nivou se prate rani upozoravajući indikatori za pozicije Banke. Rani upozoravajući indikatori, kao sredstvo imaju za cilj da pomognu onima koji upravljaju likvidnošću da procene tržište.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	-	-	-	-	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	127.323	60.901	2.002.449	124.644	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	5.468.533	1.681.629	16.693.745	47.035.284	5.441.473	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17.906	25.051	-	-	-	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	16.787.092	10.054	1.656.256	37.030	-	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	8.255.943	5.870.910	32.941.341	97.006.983	64.264.296	208.339.473
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	915.567	-	-	-	-	915.567
Ukupna aktiva	59.530.682	7.714.967	51.352.243	146.081.746	69.830.413	334.510.051
Pasiva						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	93.814	-	33.733	83.127	23.558	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	18.275	521.822	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36.192.130	905.967	4.919.137	36.688.417	7.755.048	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	131.936.662	8.754.518	19.522.037	15.263.268	2.755.885	178.232.370
Subordinirane obaveze	772	-	-	3.081.353	-	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	31.749	-	-	-	-	31.749
Ostale obaveze	2.999.463	-	-	-	-	2.999.463
Ukupna pasiva	171.254.590	9.660.485	24.474.907	55.134.440	11.056.313	271.580.735
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2016. godine	(111.723.908)	(1.945.518)	26.877.336	90.947.306	58.774.100	62.929.316

Struktura dospeća sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2016. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza do jednog meseca i od jednog do tri meseca, pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju i kratkoročno oročenih depozita u ukupnim depozitima banaka i komitenata. Ovakvo ponašanje klijenata, tj. usmeravanje na što kraću ročnost je logično imajući u vidu prisutni pad tržišnih kamatnih stopa. Međutim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja s obzirom na ostvarene promete, odnosno povlačenja; takođe značajan procenat oročenih depozita bude automatski reoročen o dospeću. U isto vreme, Grupa raspolaže sa likvidnim instrumentima, hartijama od vrednosti koje u svakom momentu može založiti kod Narodne banke Srbije kao i ugovorenim, a nepovučenim kreditnim linijama od međunarodnih finansijskih institucija i UniCredit grupacije.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Grupa je izložena tržišnom riziku. Tržišni rizik potiče iz otvorenih pozicija kamatnih stopa, valuta i hartija od vrednosti, koji su pod uticajem opštih i specifičnih kretanja na tržištu. Grupa primenjuje "vrednost pod rizikom" (VaR) metodologiju za procenu tržišnog rizika i maksimalnih očekivanih gubitaka. Ova metodologija se zasniva na brojnim pretpostavkama o različitim promenama tržišnih uslova. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

(i) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promene visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja. Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem izveštaja prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalan. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

Grupa je usredsređena na kamatni raspon. Svesna je činjenice da su kolebanja raspona internog prinosa potencijalan indikator kamatnog rizika. Ovim rasponom se upravlja kroz cene kredita, depozite i putem investicija.

Metodologija koja se koristi za procenu rizika od promena kamatnih stopa vezanog za knjigu investicija zasniva se na GAP analizi. Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim „korpama“ pokazuju kako dve strane bilansa stanja drugačije reaguju na promene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne GAP razlike Grupa je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne GAP razlike Grupa je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Broj i raspodela vremenskih „korpi“ se definišu na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i na nivou UniCredit Grupacije. GAP limiti se određuju po valutama (limiti po valutama).

Rezultujuće kratke i duge pozicije se ponderišu faktorima koji imaju za cilj da ukažu na osetljivost pozicija u različitim vremenskim „korpama“ prema pretpostavljenim promenama u kamatnim stopama, na osnovu pretpostavljene promene od 200 baznih poena tokom vremenskog perioda, kao i na osnovu ovlašćenja za hartije od vrednosti sa izmenjenim trajanjem.

31. decembar 2016.	
Nominalno trajanje GAP-a	Efekat paralelne promene kamatne stope za 200 bp
RSD	(1.464.600)
EUR	(714.901)
USD	25.684
GBP	-
CHF	(76.695)
JPY	-
CAD	-
AUD	-
DKK	-
NOK	-
SEK	-
Ukupan efekat	(2.230.512)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Grupa priprema izveštaje za merenje kamatnog rizika za sve pozicije aktive, obaveza i vanbilansne pozicije, kao i sve druge naknade ili troškove koji su izloženi riziku kamatnih stopa. Ovi izveštaji se koriste kako bi se merio rizik promene neto prihoda od kamata (tzv. NII) nastao pri promeni kamata plasmana i obaveza tokom vremena. Ovaj rizik se meri u odnosu na veličinu i dužinu trajanja potencijalnih kretanja kamatnih stopa.

Upravljanje rizicima promene kamatnih stopa je dopunjeno nadgledanjem osetljivosti finansijskih sredstava i obaveza Grupa u odnosu na različita standardna i nestandardna scenarija kretanja kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se sastavljaju na dnevnom nivou uključuju 200 baznih poena (bp) paralelnog rasta ili pada krive prinosa u Srbiji.

Jedan od zadataka Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom Banke je upravljanje rizikom kamatnih stopa Grupe kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije) koje sprovodi u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme Odeljenje se bavi upravljanjem investicionim portfolijom Grupe što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje takve strateške pozicije koja bi omogućila poboljšanje profitabilnosti bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje pristupa i transakcijama hedžinga.

Analiza osetljivosti Grupe na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu, kako za bankarsku knjigu tako i za knjigu trgovanja, uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa i konstantne finansijske pozicije, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2016.		
Na dan 31. decembar	2.405.429	(2.405.429)
Prosek za godinu	2.165.075	(2.165.075)
Maksimum za godinu	3.029.115	(3.029.115)
Minimum za godinu	866.117	(866.117)

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja Grupe uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2016.				
Devizni rizik	10.804	6.981	18.673	416
Rizik od promene kamatne stope	5.126	9.087	19.019	1.349
Rizik kreditnog raspona	6.103	4.846	9.087	580
Ostali cenovni rizici	-	-	-	-
Kovarijansa	(10.642)	-	-	-
Ukupno	11.391	12.708	29.968	4.047

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016.godine:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	8.734.297	-	-	-	-	19.350.969
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	2.315.317	2.039.136	-	129.508	-	-	146.673
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	76.320.664	2.901.036	-	73.419.628	-	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	42.957	17.283	25.051	-	-	-	623
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.490.432	14.932.329	1.863.266	1.658.773	33.386	-	2.678
Kredit i potraživanja od komitenata	208.339.473	7.229.762	7.807.641	167.479.706	20.886.983	3.927.742	1.007.639
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	915.567	-	-	-	-	-	915.567
Ukupna aktiva	334.510.051	35.853.843	9.695.958	242.687.615	20.920.369	3.927.742	21.424.524
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	234.232	-	-	-	-	-	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	540.097	-	-	-	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	86.460.699	34.668.687	21.983.512	6.230.461	21.047.758	-	2.530.281
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	178.232.370	41.891.707	62.257.932	27.702.886	13.677.022	-	32.702.823
Subordinirane obaveze	3.082.125	-	3.082.125	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	31.749	-	-	-	-	-	31.749
Ostale obaveze	2.999.463	-	-	-	-	-	2.999.463
Ukupna pasiva	271.580.735	76.560.394	87.323.569	33.933.347	34.724.780	-	39.038.645
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine	62.929.316	(40.706.551)	(77.627.611)	208.754.268	(13.804.411)	3.927.742	(17.614.121)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(ii) Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala bankarske grupe. Grupa je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na dnevnom i mesečnom nivou.

Grupa je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Grupe uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom. Ovi limiti su definisani posebnim delom u okviru opšteg dela Pravilnika o poslovanju na međunarodnim tržištima. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Grupe i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za upravljanjem aktivom i pasivom.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Grupa zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom na operativnom nivou članice UniCredit grupacije je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

U dinarima

Kapitalni zahtev za devizni rizik na konsolidovanoj osnovi
- na 31. decembar

2016.

192.148.636

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(ii) Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	123.601	17.633.937	130.023	90.867	10.106.838	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	276.180	-	-	2.039.137	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	21.098.398	-	-	55.222.266	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	42.957	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	560.823	17.650.780	5.315	268.855	4.659	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	6.990.487	136.718.961	6.118.849	-	58.511.176	208.339.473
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	222.845	-	-	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	375	-	-	-	375
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	921.336	921.336
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.581.197	1.581.197
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.397	1.397
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	165.498	165.498
Ostala sredstva	2.393	60.396	846	71	851.861	915.567
Ukupna aktiva	7.677.304	193.439.027	6.477.878	359.793	129.448.322	337.402.324
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	140.418	-	-	93.814	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	231.786	308.311	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.645.035	77.223.030	1.869.093	4.742	3.718.799	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	15.475.851	99.810.869	1.331.747	1.358.839	60.255.064	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	103	-	-	-	103
Subordinirane obaveze	-	-	3.082.125	-	-	3.082.125
Rezervisanja	-	-	-	-	961.581	961.581
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	31.749	31.749
Ostale obaveze	68.372	1.529.768	3.067	10.361	1.387.895	2.999.463
Kapital	-	-	-	-	64.859.905	64.859.905
Ukupna pasiva	19.189.258	178.935.974	6.594.343	1.373.942	131.308.807	337.402.324
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	11.512.917	(12.497.872)	91.878	980.597	(217.911)	(130.391)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2016. godine	963	2.005.181	(24.587)	(33.552)	(2.078.396)	(130.391)

Napomena: Sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koju su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, vrste proizvoda i sl.
- sredstva obezbeđenja, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i sredstava obezbeđenja koji se odnose na te izloženosti.

Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije vrši Banka, kao matično pravno lice, aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru UniCredit grupacije, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije. Posebnim internim aktima se definišu vrste limita koji se koriste za upravljanje ovim rizikom (regulatorni i interni), kao i način njihovog praćenja i postupak u slučaju prekoračenja ili opasnosti da do istog dođe. Odgovarajući limiti izloženosti se uspostavljaju odlukom Izvršnog odbora, a u skladu sa internom regulativom, i to prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica i prema privrednim granama. Praćenje usklađenosti sa limitima vrši se najmanje kvartalno (ili polugodišnje u slučaju zavisnih društava), o čemu se izveštava i Upravni odbor Banke u sklopu redovnog CRO izveštaja za Upravni odbor, Kreditni odbor u sklopu redovnog kvartalnog izveštaja o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview), kao i Izvršni odbor Društva. Koncentracija prema instrumentima obezbeđenja prati se redovno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, koja o tome izveštava Izvršni odbor u sklopu redovnog izveštavanja o sredstvima obezbeđenja u portfoliju Banke.

Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima obelodanjena je u napomenama 24.3 i 24.5.

(f) Rizik izloženosti

Rizici izloženosti Grupe obuhvataju rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica i rizike izloženosti prema licu povezanom s Grupom. U skladu sa regulativom NBS koja uređuje oblast poslovanja banaka i Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Grupe, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Grupe ne može biti veći od 400% kapitala Grupe. Ukupna izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koji prelazi 10% kapitala Grupe mora biti odobrena od strane Upravnog odbora. Način obračuna velikih izloženosti definisan je Odlukom o upravljanju rizicima Banke.

(g) Rizik ulaganja

Rizici ulaganja Grupe obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i u investicione nekretnine. U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom NBS o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, ulaganje Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Grupe stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, u osnovna sredstva i u investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) Rizik zemlje

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Izloženost Grupe ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije. Izuzetak predstavlja poslovanje sa finansijskim institucijama van teritorije Srbije i u tu svrhu se, uz podršku UniCredit Grupacije, alociraju odgovarajući limiti prema drugoj ugovornoj strani, koji sadrže i komponentu rizika zemlje iz koje finansijska institucija potiče.

(i) Rizici usklađenosti poslovanja Grupe

Rizik usklađenosti poslovanja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Grupi je uspostavljena funkcija kontrole usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost funkcije kontrole usklađenosti poslovanja je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Grupe i o tome izveštava nadležna tela u skladu sa internim aktima, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke vrši nadzor nad funkcijom za kontrolu usklađenosti poslovanja Grupe.

Dodatno, funkcija kontrole usklađenosti poslovanja pruža podršku drugim organizacionim delovima Grupe prilikom definisanja procedura, uvođenja novih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata, a koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima, primene standarda iz oblasti zaštite potrošača i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit grupacije i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja.

Dodatno, funkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Grupe, nadležna je za poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom, koji je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture, kao i rizičnom profilu grupe i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(j) Strateški rizici

Organizaciona struktura Grupe je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni kreditnih politika i strategija, razvoju i implementaciji kreditnih metodologija, pravilnika i drugih akata. Grupa kontinuirano prati, procenjuje i usklađuje sve relevantne akte i kreditne procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Grupe kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Grupa je uredila odgovarajućim politikama i procedurama.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(l) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Direkcija finansijskog i operativnog rizika nadležna je za evidentiranje, praćenje i upravljanje operativnim rizikom Grupe i direktno odgovorna članu Izvršnog odbora zaduženom za upravljanje rizicima (CRO). Osnovni zadatak Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz Odeljenja za operativni rizik u Milanu, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima. Direkcija na dnevnom nivou prati promene na posebno definisanim računima i nedeljno, na osnovu izveštaja dobijenih od menadžera za operativni rizik, izveštava članove Izvršnog odbora o svim bitnim promenama u vezi operativnog rizika. Radi efikasnog praćenja operativnog rizika u Grupi imenovani su menadžeri za operativni rizik i njihovi zamenici iz različitih organizacionih jedinica koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim štetnim događajima njihovog organizacionog dela kao i za evidenciju svih nastalih šteta u bazu podataka. Svi nastali događaji evidentiraju se u grupnu aplikaciju ARGO.

Komitet za praćenje operativnog rizika organizuje se kvartalno u cilju efikasnije kontrole i unapređenja procesa u cilju minimiziranja troškova nastalih operativnim rizikom. Izvršni odbor Banke odgovoran je za donošenje odluka po pitanju operativnog rizika. U nadležnosti Direkcije je i obračun kapitalnog zahteva za operativne rizike koji se izračunava po standardizovanom pristupu kao i izveštaji za potrebe izveštavanja lokalnog rukovodstva i UniCredit grupacije.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(I) Upravljanje kapitalom

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS), kao regulatorno telo, postavlja i nadzire kapitalne zahteve za Banku i bankarsku grupu, koji se zasnivaju na Bazel II okviru.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala bankarske grupe jednak je odnosu kapitala i rizične aktive. Bankarska grupa je dužna da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije niži od 12% (Odluka o adekvatnosti kapitala). Ukoliko bi pokazatelj adekvatnosti kapitala, propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala, zbog raspodele dobiti bio veći za manje od 2,5%, može se vršiti raspodela dobiti samo u elemente osnovnog kapitala.

Bankarska grupa je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000 prema zvaničnom srednjem kursu. Bankarska grupa je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti.

Regulatorni kapital kojim upravlja sastoji se od:

- Osnovnog kapitala (Tier 1) i
- Dopunskog kapitala (Tier 2).

Osnovni kapital sastoji se od:

- Uplaćenog akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija;
- Rezervi iz dobiti – sve vrste rezervi banke koje su formirane na osnovu odluke skupštine banke, a na teret dobiti nakon njenog oporezivanja;
- Neraspoređene dobiti iz prethodne i tekuće godine
- Pozitivnih konsolidovanih rezervi.

Prilikom obračuna osnovnog kapitala, Bankarska grupa ima obavezu da umanjí zbir elemenata osnovnog kapitala za sledeće odbitne stavke:

- Gubici iz prethodnih godina;
- Gubitak tekuće godine;
- Nematerijalna ulaganja;
- Stečene obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti (nominalne vrednosti uvećane za emisiju premiju);
- Obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija koje je banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisiju premiju, zavisno od toga koja je od ove dve vrednosti niža;
- Regulatorna usklađivanja vrednosti u odnosu na međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, odnosno međunarodne računovodstvene standarde (MSFI/MRS), koju čine:
 - Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju;
 - Ostale neto negativne revalorizacione rezerve koje se ne odnose na odbitne stavke osnovnog kapitala ili elemente koji se uključuju u dopunski kapital;
 - Dobit po osnovu obaveza vrednovanih prema fer vrednosti koje su umanjene zbog promene kreditnog rejtinga banke;
 - Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke.
- Negativnih konsolidovanih rezervi.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(I) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dopunski kapital Bankarske grupe sastoji se od:

- Uplaćenog akcijskog kapitala po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija – u visini nominalne vrednosti uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija i pripadajuće emisione premije;
- Dela pozitivnih revalorizacionih rezervi – banka uključuje deo pozitivnih revalorizacionih rezervi (85%) nastalih po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koji se, u skladu sa MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi, a koje su umanjene za efekte poreskih obaveza;
- Hibridnih instrumenata kapitala;
- Subordiniranih obaveza (sa sledećim karakteristikama: da su u celini uplaćene; da im je ugovoreni rok dospeća najmanje 5 godina od dana uplate; da otplata poveriocima ili otkup tih obaveza nisu mogući pre ugovorenog roka dospeća, osim u slučaju pretvaranja ovih obaveza u akcije Banke koje nisu preferencijalne kumulativne akcije; da se u slučaju stečaja ili likvidacije mogu izmiriti tek nakon izmirivanja svih obaveza Banke koje nisu preferencijalne kumulativne akcije; da su raspoložive za pokriće gubitaka tek u slučaju stečaja ili likvidacije, odnosno nisu raspoložive za pokriće gubitka iz redovnog poslovanja; da se u slučaju stečaja ili likvidacije Banke, mogu izmiriti tek nakon izmirjenja svih obaveza koje nisu subordinirane, a pre akcionara Banke i vlasnika hibridnih instrumenata koje je izdala Banka; da za njih Banka ili s njom povezana pravna lica nisu izdali nikakav instrument obezbeđenja plaćanja; da poverilac Banke nije istovremeno i dužnik Banke po njenom subordiniranom potraživanju). Iznos subordinirane obaveze Banke koji se uključuje u dopunski kapital se, u poslednjih 5 godina pre roka dospeća te obaveze, umanjuje za 20% godišnje, pa se u poslednjoj godini pre tog roka subordinirane obaveze ne uključuju u dopunski kapital;
- Viška izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi u odnosu na očekivane gubitke – ukoliko Banka dobije saglasnost Narodne banke Srbije za primenu IRB pristupa.

Prilikom obračuna dopunskog kapitala, Banka ima obavezu da umanja zbir elemenata dopunskog kapitala za sledeće odbitne stavke:

- Stečene preferencijalne kumulativne akcije u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti;
- Preferencijalne kumulativne akcije Banke koje je Banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom ovih akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisiju premiju, zavisno od toga koja je od ove dve vrednosti niža;
- Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koja su obezbeđena hibridnim instrumentima ili subordiniranom obavezom do iznosa u kome su ti instrumenti/obaveze uključeni u dopunski kapital.

Kapital Banke predstavlja ukupan zbir osnovnog i dopunskog kapitala koji se umanjuje za sledeće odbitne stavke:

- Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica;
- Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica;
- Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital;
- Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru;
- Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka ako druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od 4 radna dana;
- Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci, koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima koja nisu povezana s bankom, odnosno nisu zaposlena.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(I) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala i ukupne rizične aktive na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama dinara	2016.
Osnovni kapital	
Akcijski kapital	23.607.620
Emisiona premija	562.156
Neraspoređeni dobitak	32.020.480
<i>Minus:</i>	
Nematerijalna ulaganja	(921.336)
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	-
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke	(18.504.195)
Ostale neto revalorizacione rezerve	(11.823)
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	609.512
Ukupan kvalifikovani osnovni kapital	37.362.414
Dopunski kapital	
Kvalifikovani subordinirani kapital	616.271
Revalorizacione rezerve	1.529.305
Ukupan kvalifikovani dopunski kapital	2.145.576
Ukupan osnovni kapital	37.362.414
Ukupan dopunski kapital	2.145.576
Ukupan regulatorni kapital	39.507.990

Grupa je za 2016. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, da pravi procene i pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

(a) Ključni izvori neizvesnosti pri procenjivanju

(i) Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvređenje sredstava koja se obračunavaju metodom amortizovane vrednosti se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j)(vii).

Poseban element druge ugovorne strane u ukupnom rezervisanju za obezvređenja se primenjuje na finansijska sredstva koja su predmet individualne procene obezvređenja, a zasniva se na najboljoj proceni rukovodstva o sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Prilikom procene ovih tokova gotovine, rukovodstvo pravi procene o finansijskom stanju druge ugovorne strane i o neto prodajnoj vrednosti prisutnog kolaterala. Svako obezvređeno sredstvo se procenjuje u pogledu kvaliteta i izlazne strategije, gde funkcija kreditnog rizika nezavisno odobrava procenu gotovinskih tokova koji se smatraju nadoknadivim.

Grupno procenjena rezervisanja pokrivaju kreditne gubitke koji su sadržani u portfoliju kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, a koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika usled objektivnih dokaza o postojanju obezvređenih stavki, koje još uvek ne mogu da se identifikuju. Prilikom procene potrebe za grupnim rezervisanjem za gubitke, rukovodstvo uzima u obzir faktore kao što su kvalitet kredita, veličina portfolija, koncentracija rizika i ekonomske faktore. Da bi se procenilo potrebno rezervisanje, prave se pretpostavke kojima se definiše način za modeliranje gubitaka sadržanih u portfoliju i određuju se neophodni ulazni parametri, zasnovani na istorijskom iskustvu i trenutnim privrednim okolnostima.

Tačnost rezervisanja zavisi od procene budućih tokova gotovine za pojedinačna rezervisanja za druge ugovorne strane, kao i od pretpostavki i parametara modela koji se koristi prilikom određivanja grupnog rezervisanja.

(ii) Utvrđivanje fer vrednosti

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrđiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(j)(vi). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUDIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Grupe

Ključne računovodstvene procene u primeni računovodstvenih politika Grupe uključuju:

(i) Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika Grupe o merenju fer vrednosti je obelodanjena u računovodstvenoj politici 3(j)(vi).

Grupa meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Grupa koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrdivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrdivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUDIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)

(ii) *Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, stope amortizacije*

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovane su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iii) *Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine*

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(iv) *Odložena poreska sredstva*

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Grupe vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(v) *Rezervisanja po osnovu sudskih sporova*

Grupa je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Grupe, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(vi) *Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima*

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2016.					
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	20	-	105.553	2.209.764	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	21	-	76.669	76.243.995	76.320.664
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	25	-	24.067	198.778	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	375	-	375
		-	206.664	78.652.537	78.859.201
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	32	-	87.814	146.418	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	33	-	540.097	-	540.097
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	36	-	11	92	103
		-	627.922	146.510	774.432

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti*

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2016.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19	-	-	28.085.266	28.085.266	28.085.266
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	22	-	-	44.819	44.819	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	14.618.710	3.871.722	18.490.432	18.490.432
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	73.870.874	148.230.093	222.100.967	208.339.473
Ostala sredstva	31	-	915.567	-	915.567	915.567
		-	89.405.151	180.231.900	269.637.051	255.873.695
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34	-	20.872.714	67.155.645	88.028.359	86.460.699
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	35	-	54.497.172	124.053.207	178.550.379	178.232.370
Subordinirane obaveze	37	-	3.082.125	-	3.082.125	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	18.4	-	31.749	-	31.749	31.749
Ostale obaveze	39	-	2.999.463	-	2.999.463	2.999.463
		-	81.483.223	191.208.852	272.692.075	270.806.406

Tehnike i modeli koje Grupa koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5b(i).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolia sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od kamata	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	274.123
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	206.992
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.163.368
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.793
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	116.524
Kredit i potraživanja od komitenata	10.699.550
Finansijski derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	275.021
Ukupni prihodi od kamata:	15.739.371
Rashodi od kamata	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	84.553
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	79.480
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.645.868
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1.465.050
Subordinirane obaveze	138.959
Ukupni rashodi od kamata:	3.413.910
Neto prihodi od kamata	12.325.461

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2016. godini iznose 465.999 hiljada dinara.

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od naknada i provizija	
Naknade i provizije za platni promet	977.855
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	637.726
Naknade po osnovu brokerskih usluga	20.154
Naknade po kastodi poslovima	390.544
Naknade iz poslovanja sa karticama	924.032
Ostale naknade i provizije	935.664
Ukupan prihod od naknada i provizija:	3.885.975
Rashodi od naknada i provizija	
Naknade i provizije za platni promet	152.340
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	22.958
Naknade iz poslovanja sa karticama	844.148
Ostale naknade i provizije	135.329
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	1.154.775
Neto prihodi od naknada i provizija	2.731.200

9. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	88.376
Neto rashodi po osnovu promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	(8.545)
Neto rashodi po osnovu promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	<u>(48.842)</u>
Neto dobitak od trgovanja	<u>30.989</u>

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Neto prihodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	36.715
Neto (rashodi)/prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	<u>(40.459)</u>
Neto (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	<u>(3.744)</u>

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Dobici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	210.242
Gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	<u>(43.986)</u>
Neto dobitak	<u>166.256</u>

12. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	93.198.993
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	<u>(91.774.952)</u>
Neto prihod	<u>1.424.041</u>

13. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove	29.388
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za ostale obaveze	10.977
Prihodi od dividendi	342
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	58.609
Drugi prihodi iz poslovanja	44.269
Ukupno	143.585

14. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvata:

U hiljadama dinara	2016.
Plasmani klijentima	
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti	3.029.650
Neto dodatno grupno obezvređenje	(110.310)
	2.919.340
Potencijalne obaveze	
Neto dodatna/(ukidanje) pojedinačna ispravka vrednosti (napomena 38)	19.970
Neto dodatno grupno obezvređenje (napomena 38)	65.164
	85.134
Direktan otpis	10.334
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	(3.103)
Ukupno	3.011.705

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi neto zarada	1.630.862
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	601.795
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	20.496
Ostali lični rashodi	499.619
Ukupno	2.752.772

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (napomena 27.2)	375.931
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (napomena 29)	33
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 28.2)	226.439
Ukupno	602.403

17. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	95.026
Troškovi kancelarijskog materijala	48.944
Troškovi zakupa poslovnog prostora	674.463
Troškovi održavanja informacionog sistema	446.196
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	51.677
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	324.738
Troškovi advokatskih i drugih konsultantskih usluga	162.028
Troškovi PTT usluga	135.116
Troškovi premija osiguranja	683.426
Troškovi osiguranja i obezbeđenja imovine	89.699
Troškovi stručnog usavršavanja	16.298
Troškovi servisnih usluga	99.792
Troškovi transportnih usluga	20.678
Troškovi prevoza na rad i sa rada	37.328
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	26.916
Ostali porezi i doprinosi	457.072
Rashodi rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja	72.423
Gubici od prodaje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	8.263
Ostalo	407.060
Ukupno	3.857.143

18. POREZ NA DOBITAK

18.1 Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2016.
Tekući poreski rashod perioda	(343.243)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	22.256
Ukupno	(320.987)

18.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2016.
Dobitak pre oporezivanja	6.593.765
Efektivni porez obračunat na iznos finansijskog rezultata po poreskoj stopi od 15%	989.065
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>	
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	21.024
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda	(692.432)
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>	
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	11.930
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	13.656
Tekući porez na dobit	343.243
<i>Efektivna poreska stopa</i>	5,21%

18.3 Porez na dobitak priznat u okviru ostalog ukupnog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

	2016.		
U hiljadama dinara	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Aktuarski gubici	(12.203)	380	(11.823)
Stanje na dan 31. decembra	(12.203)	380	(11.823)

18.4. Obračunata obaveza za porez na dobit Grupe za 2016. godinu iznosi 343.243 hiljade dinara od čega je iznos od 311.494 hiljade dinara zatvoren iz više plaćenih akontacija, tako da neizmirene tekuće poreske obaveze na dan 31. decembra 2016. godine iznose 31.749 hiljada dinara.

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

19.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Gotovina u blagajni u dinarima	1.363.614
Žiro račun	8.734.298
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.024.061
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	43.692
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	16.920.376
	<u>28.086.041</u>
Ispravka vrednosti	(775)
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>28.085.266</u></u>

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Tokom 2016. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 1,75% godišnje.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stope obavezne rezerve bile su nepromenjene tokom 2016. godine i iznosile su 20% na devizne depozite do dve godine i 13% na devizne depozite preko dve godine. Stopa na deo devizne rezerve koji čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom bila je 100%.

Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća Grupi kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

19.2 Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	-	(398)
Efeti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-
	-	<u>(398)</u>
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	(363)
Efeti promene deviznog kursa	-	(14)
	-	<u>(775)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>-</u>	<u>(775)</u>

20. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju:	
- državni zapisi Ministarstva Finansija RS	2.168.644
- obveznice RS u stranoj valuti	-
	<hr/> 2.168.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju:	
- kamatni svopovi	146.673
	<hr/> 146.673
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.315.317</u>

Na dan 31. decembra 2016. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju u iznosu od 2.168.644 hiljade dinara, predstavljaju ulaganja u državne zapise Ministarstva finansija Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2022. godine.

21. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	
- državni zapisi Ministarstva Finansija RS	70.275.281
- obveznice lokalne samouprave i obveznice Ministarstva Finansija RS - stavke hedžinga	6.045.383
	<hr/> 6.045.383
Stanje na dan 31. decembra	<u>76.320.664</u>

Na dan 31. decembra 2016. godine, ulaganja u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju u iznosu od 6.045.383 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave i obveznice Ministarstva finansija Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine, dok iznos od 70.275.281 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne zapise Ministarstva finansija Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2023. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i obveznica Ministarstva finansija RS, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i obveznice RS, ukupne nominalne vrednosti EUR 45,28 miliona, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti EUR 45,28 miliona. Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

22. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

22.1. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća: - potraživanja po osnovu eskonta menica	44.149
Ispravka vrednosti	(1.192)
Stanje na dan 31. decembra	42.957

Na dan 31. decembra 2016. godine, potraživanja po osnovu eskonta menica u iznosu od 44.149 hiljada dinara predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogmesečnog BELIBOR-a uvećanog od 2% do 6% na godišnjem nivou.

22.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(16.252)	(9.113)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-
	(16.252)	(9.113)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	8.544
Otpisi	15.629	-
Ukupno za godinu	15.629	8.544
Stanje na dan 31. decembra	(623)	(569)

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Devizni računi kod:	
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	4.953.054
- drugih stranih banaka	698.387
Ukupno devizni računi:	5.651.441
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)	
- u stranoj valuti	11.112.514
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	11.112.514
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.939
Namenski depoziti u stranoj valuti	13.602
Kratkoročni krediti:	
- u dinarima	1.586.635
Ukupno kratkoročni krediti:	1.586.635
Dugoročni krediti:	
- u dinarima	90.070
Ukupno dugoročni krediti:	90.070
Ostali plasmani u stranoj valuti	2.256
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	61.090
Ispravka vrednosti	(32.115)
Stanje na dan 31. decembra	18.490.432

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(1)	(15.747)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	(1.309)
	(1)	(17.056)
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2)	(14.649)
Efekti promene deviznog kursa	-	(407)
Otpisi	-	-
Ukupno za godinu	(2)	(15.056)
Stanje na dan 31. decembra	(3)	(32.112)

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1. Krediti i potraživanja od komitenata uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Kratkoročni krediti:	
- u dinarima	25.565.936
- u stranoj valuti	1.766.592
Ukupno kratkoročni krediti:	<u>27.332.528</u>
Dugoročni krediti:	
- u dinarima	169.111.255
- u stranoj valuti	16.342.875
Ukupno dugoročni krediti:	<u>185.454.130</u>
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:	
- u dinarima	182.225
- u stranoj valuti	3.834.365
Ukupno:	<u>4.016.590</u>
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	508.122
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	7.503.481
Ispravka vrednosti	<u>(16.475.378)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>208.339.473</u>

Kredit i potraživanja koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita odnosno potraživanja u dinarima.

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(19.899.044)	(1.005.727)
Efekte sticanja poslovnom kombinacijom	(53.318)	(438.102)
	<u>(19.952.362)</u>	<u>(1.443.829)</u>
Gubitak po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2.935.902)	106.385
Efekte promene deviznog kursa	(268.446)	(17.031)
Korekcija prihoda od kamata	(240.968)	-
Efekte prodaje portfolia	366.717	-
Otpisi	7.910.058	-
Ukupno za godinu	<u>4.831.459</u>	<u>89.354</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(15.120.903)</u>	<u>(1.354.475)</u>

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	6.765.010	(117.902)	6.647.108
Privreda	147.151.497	(12.496.811)	134.654.686
Stanovništvo	70.898.344	(3.860.665)	67.037.679
Stanje na dan 31. decembra	224.814.851	(16.475.378)	208.339.473

24.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), nabavke obrtnih sredstava, finansiranje uvoza, kao i za finansiranje investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,87%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg BELIBOR-a uvećanog u proseku za 0,93%.

Dugoročni krediti su odobravani na period od 2 do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,29% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili polugodišnjeg BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,2% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Grupe.

Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,8% do 4,5% godišnje. Grupa je sredinom septembra inicirala kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju, do kraja oktobra, za stambeni kredit sa promotivnim periodom od 15 meseci u kome će obračunavati fiksna kamatna stopa od 2,3% godišnje.

Dugoročni gotovinski krediti stanovništvu u dinarima su odobravani sa rokom otplate do 7 godina, odnosno do 10 godina za kredite sa osiguranjem za koje je u toku 2016. godine povećan maksimalan iznos kredita na 2 miliona dinara.

Takođe, nastavljena je prodaja keš kredita za penzionere sa osiguranjem života sa fiksnom kamatnom stopom 17,9% ili kamatnom stopom u visini tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 6,5%.

U 2016. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog/dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 5% do 8,5% godišnje, dok su se kamatne stope za finansiranje obrtnih sredstava do 36 meseci kretale u rasponu od dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 4,2% do 8% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 8% do 16%. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog/tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 3% do 8,5% godišnje.

Svi obezvređeni i ispravljeni plasmani svedeni su na svoje nadoknadne iznose. Ispravka vrednosti je formirana kao umanjenje kredita i potraživanja od komitenata.

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su pravnim licima za kupovinu vozila i opreme po kamatnoj stopi koja se kretala u rasponu od 1,99% do 6,75% i periodom finansiranja od 2 do 5 godina.

Sredstva po osnovu finansijskog lizinga plasirana su fizičkim licima za kupovinu automobila po prosečnoj kamatnoj stopi od 3,29% i periodom otplate od 4 do 5 godina.

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti tj. naznačila je kao stavku hedžinga kredit klijenta sadašnje vrednosti 2.074.488 EUR na dan 31. decembra 2016. godine, dok je kao instrument hedžinga naznačen kamatni svop iste nominalne vrednosti. Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

24.5 Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima od strane Grupe, po industrijskim sektorima, prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2016.
Privreda	
- Energetika	1.534.998
- Poljoprivreda	5.890.471
- Građevinarstvo	8.847.057
- Industrija i rudarstvo	53.098.860
- Trgovina	31.110.658
- Usluge	20.233.391
- Saobraćaj	21.684.422
- Ostalo	4.751.640
	<hr/> 147.151.497
Javni sektor	6.765.010
Stanovništvo	
- Fizička lica	68.122.231
- Preduzetnici	2.776.113
	<hr/> 70.898.344
Ukupno	<hr/> 224.814.851
Ispravka vrednosti	<hr/> (16.475.378)
Stanje na dan 31. decembra	<hr/> <hr/> 208.339.473

Rukovodstvo Grupe definiše nivo kreditnog rizika koji preuzima, tako što određuje limite kreditne izloženosti za jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca kao i za geografske i industrijske segmente. Ovaj rizik se redovno prati na godišnjem nivou ili češće po potrebi. Izloženost kreditnom riziku se kontroliše kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

25. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	222.845
Stanje na dan 31. decembra	222.845

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u CHF sa fiksom kamatnom stopom, Grupa je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 33). Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	375
Stanje na dan 31. decembra	375

Grupa koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti kredita u EUR sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 36).

27. NEMATERIJALNA ULAGANJA

27.1 Nematerijalna ulaganja, neto:

U hiljadama dinara	2016.
Nematerijalna ulaganja	725.467
Nematerijalna ulaganja u pripremi	195.869
Stanje na dan 31. decembra	921.336

27. NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

27.2 Promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	2.665.406	150.398	2.815.804
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	15.898	-	15.898
	<u>2.681.304</u>	<u>150.398</u>	<u>2.831.702</u>
Nabavke u toku godine	312.418	48.149	360.567
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-
Ostalo	-	(2.678)	(2.678)
Stanje 31. decembar 2016. godine	<u>2.993.722</u>	<u>195.869</u>	<u>3.189.591</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	1.881.686	-	1.881.686
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	10.638	-	10.638
	<u>1.892.324</u>	<u>-</u>	<u>1.892.324</u>
Promena obima konsolidacije	-	-	-
Amortizacija	375.931	-	375.931
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-
Ostalo	-	-	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	<u>2.268.255</u>	<u>-</u>	<u>2.268.255</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2016. godine	<u>725.467</u>	<u>195.869</u>	<u>921.336</u>

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

28.1 Nekretnine i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Građevinski objekti	580.714
Oprema i ostala osnovna sredstva	731.549
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	222.018
Osnovna sredstva u pripremi	46.916
	<u>1.581.197</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.581.197</u>

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.2 Promene na nekretninama i opremi tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	671.034	1.387.988	388.889	25.543	2.473.454
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	23.167	1.115	-	24.282
	<u>671.034</u>	<u>1.411.155</u>	<u>390.004</u>	<u>25.543</u>	<u>2.497.736</u>
Nabavke u toku godine	-	2.944	-	627.178	630.122
Prenos sa investicija u toku	6.122	442.678	157.005	(605.805)	-
Otuđenje i rashodovanje	(6.122)	(13.399)	(65.707)	-	(85.228)
Ostalo	-	(3.310)	-	-	(3.310)
Stanje 31. decembar 2016. godine	<u>671.034</u>	<u>1.840.068</u>	<u>481.302</u>	<u>46.916</u>	<u>3.039.320</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	77.008	930.993	283.713	-	1.291.714
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	21.370	573	-	21.943
	<u>77.008</u>	<u>952.363</u>	<u>284.286</u>	<u>-</u>	<u>1.313.657</u>
Amortizacija	14.006	172.031	40.402	-	226.439
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(694)	(12.851)	(65.404)	-	(78.949)
Ostalo	-	(3.024)	-	-	(3.024)
Stanje 31. decembar 2016. godine	<u>90.320</u>	<u>1.108.519</u>	<u>259.284</u>	<u>-</u>	<u>1.458.123</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2016. godine	<u>580.714</u>	<u>731.549</u>	<u>222.018</u>	<u>46.916</u>	<u>1.581.197</u>

29. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	1.642	-	1.642
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	-
	1.642	-	1.642
Stanje 31. decembar 2016. godine	1.642	-	1.642
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2016. godine	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	212	-	212
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	-
	212	-	212
Amortizacija	33	-	33
Stanje 31. decembar 2016. godine	245	-	245
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2016. godine	1.397	-	1.397

30. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

30.1 Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2016.		
	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	48.841	-	48.841
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	114.570	-	114.570
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	2.087	-	2.087
	165.498	-	165.498
Ukupno	165.498	-	165.498

30. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE (nastavak)

30.2 Kretanja privremenih razlika tokom 2016. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara (1)	Početno stanje matičnog pravnog lica (2)	Efekat sticanja poslovnim kombinacijom (3)	Ukupno (1+2+3)	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	-	39.036	906	39.942	8.900	-	48.842
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	-	101.214	-	101.214	13.356	-	114.570
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	-	1.706	-	1.706	-	380	2.086
Ukupno	-	141.956	906	142.862	22.256	380	165.498

31. OSTALA SREDSTVA

31.1. Ostala sredstva odnose se na:

U hiljadama dinara

2016.

Ostala sredstva u dinarima:

Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	196.199
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	9.311
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	369.249
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	59.908
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	458.926
Sredstva stečena naplatom potraživanja	60.853
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	165
Potraživanja od zaposlenih u dinarima	3.215
Ostale investicije	4.992
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	14.232
Razgraničeni ostali troškovi	43.448
Ukupno:	1.220.498

Ostala sredstva u stranoj valuti:

Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	3.850
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	109
Potraživanja od zaposlenih u stranoj valuti	3.667
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	13.696
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	17.560
Ukupno:	38.882

Ispravka vrednosti

(343.813)

Stanje na dan 31. decembra

915.567

31. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

31.2. Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Pojedinačna	Grupna
	2016	2016
U hiljadama dinara		
Stanje na dan 1. januara	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	(294.594)	(10.952)
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	(3.591)	-
	(298.185)	(10.952)
Rashodi po osnovu obezvređenja:		
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(93.746)	10.393
Efekti promene deviznog kursa	(203)	-
Efekti prodaje portfolia	472	-
Otpisi	48.408	-
Ukupno za godinu	(45.069)	10.393
Stanje na dan 31. decembra	(343.254)	(559)

31.3. Ostale investicije u pridružena društva obuhvataju investicije u kapital preduzeća do 10%:

U hiljadama dinara	2016.
FAP Priboj a.d.	4.737
Fond za doškolovanje mladih poljoprivrednika	147
Tržište novca a.d.	108
	4.992
Ispravka vrednosti	(4.992)
Stanje na dan 31. decembra	0

Investicije u pridružena društva u iznosu od 4.992 hiljade dinara su u celini obezvređena.

32. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Vrste instrumenata:	
- valutni svopovi i forvardi	93.814
- kamatni svopovi	140.418
Stanje na dan 31. decembra	234.232

33. OBAVEZE PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Vrste instrumenata:	
- kamatni svopovi	540.097
Stanje na dan 31. decembra	540.097

Grupa koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti evro obveznica sa fiksnom stopom prinosa (napomena 21), kao i kredita i plasmana u CHF sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 25).

34. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKI ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

34.1. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2016.
Depoziti po viđenju:	
- u dinarima	1.446.791
- u stranoj valuti	1.326.813
Ukupno depoziti po viđenju	2.773.604
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	
- u dinarima	539.588
- u stranoj valuti	21.682.567
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	22.222.155
Kratkoročni depoziti:	
- u dinarima	1.386.002
- u stranoj valuti	13.576.227
Ukupno kratkoročni depoziti	14.962.229
Dugoročni depoziti:	
- u dinarima	547.233
- u stranoj valuti	18.151.034
Ukupno dugoročni depoziti	18.698.267
Dugoročni krediti:	
- u stranoj valuti	27.740.483
Ukupno dugoročni krediti:	27.740.483
Ostale finansijske obaveze:	
- u stranoj valuti	63.961
Ukupno ostale finansijske obaveze:	63.961
Stanje na dan 31. decembra	86.460.699

34. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKI ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu od 2% do 3,05% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od 0,6% do 3,33 % godišnje zavisno od valute.

34.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	6.776.790
Kreditanstalt fur Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	1.882.732
European Investment Bank, Luxembourg	2.197.981
International Finance Corporation, Washington	1.805.921
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	1.520.280
MIDF B.V, Netherlands	1.173.869
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	1.210.486
UniCredit Bank Austria AG	4.829.444
EFSE Netherlands B.V.	6.342.980
Stanje na dan 31. decembra	27.740.483

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period u rasponu od 3 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 4,70% godišnje.

35. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

35.1. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Depoziti po viđenju:	
- u dinarima	42.078.829
- u stranoj valuti	69.595.210
Ukupno depoziti po viđenju	111.674.039
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	
- u dinarima	5.278.666
- u stranoj valuti	343.800
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	5.622.466
Kratkoročni depoziti:	
- u dinarima	11.072.515
- u stranoj valuti	23.448.515
Ukupno kratkoročni depoziti	34.521.030
Dugoročni depoziti:	
- u dinarima	1.618.759
- u stranoj valuti	12.835.532
Ukupno dugoročni depoziti	14.454.291
Dugoročni krediti:	
- u stranoj valuti	10.478.736
Ukupno dugoročni krediti:	10.478.736
Ostale finansijske obaveze:	
- u dinarima	208.014
- u stranoj valuti	1.273.794
Ukupno ostale finansijske obaveze:	1.481.808
Stanje na dan 31. decembra	178.232.370

35.2. Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
Javni sektor	4.273.234
Privreda	108.674.462
Stanovništvo	54.805.938
Dugoročni krediti (napomena 35.3)	10.478.736
Stanje na dan 31. decembra	178.232.370

35. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 1,05%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,5%.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 3,27% godišnje, odnosno 1% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 1% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunava se kamata od 0,1% do 0,9% godišnje, dok se na sredstva na tekućem računu obračunava kamata od 0,1% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,1% do 1% godišnje u zavisnosti od roka oročenja, uključujući i uslove tokom „Nedelje štednje“, kada je pored toga, postojala mogućnost dobijanja povoljnije kamatne stope ukoliko klijent preporuči banku novom klijentu, ili postojeći depozit uveća u određenom iznosu. Za oročenja na srednji rok od 18 do 36 meseci kamatne stope su se kretale od 0,6% do 2,2% na godišnjem nivou. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,5% do 1,9% godišnje u zavisnosti od roka oročenja, uključujući i uslove tokom „Nedelje štednje“.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,8% do 3,5% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 1,1% godišnje.

35.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2016.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	8.567.215
NBS fond revolving kredita	390.517
Vlada Republike Italije	1.521.004
Stanje na dan 31. decembra	10.478.736

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,15% godišnje.

36. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	103
Stanje na dan 31. decembra	103

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u EUR sa fiksom kamatnom stopom, Grupa je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 26). Na dan 31. decembra 2016. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

37. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Subordinirane obaveze odnose se na:

U hiljadama dinara	2016.
UniCredit Bank Austria AG, Beč	3.082.125
Stanje na dan 31. decembra	3.082.125

Na dan 31. decembra 2016. godine, subordinirane obaveze u stranoj valuti u iznosu od 3.082.125 hiljada dinara, odnose se na obavezu po subordiniranom dugoročnom kreditu primljenom od UniCredit Bank Austria AG u iznosu od CHF 26.830.000. Ovaj kredit je odobren na period od 12 godina uz kamatnu stopu na nivou tromesečnog CHF LIBOR-a uvećenog za 2,93% s tim da je kamatna stopa u međuvremenu fiksirana na nivou od 4,51%. Ovaj kredit nije obezbeđen kolateralom i sve obaveze koje proističu iz ovog ugovora se smatraju subordiniranim, odnosno u slučaju likvidacije ili stečaja Grupe, otplaćuju se samo nakon izmirenja obaveza prema ostalim poveriocima.

38. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2016.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	99.508
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	197.727
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	67.622
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	247.839
Rezervisanja za ostale obaveze	348.885
Stanje na dan 31. decembra	961.581

38. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove	Rezervisanja za ostale obaveze	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	-	-	-	-	-	-
Početno stanje matičnog pravnog lica	79.538	132.563	48.354	216.865	359.862	837.182
Efekti sticanja poslovnom kombinacijom	-	-	603	3.905	-	4.508
	79.538	132.563	48.957	220.770	359.862	841.690
Rezervisanja u toku godine:						
- iskazana u bilansu uspeha	94.887	171.443	17.069	72.422	-	355.821
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	2.533	-	-	2.533
	94.887	171.443	19.602	72.422	-	358.354
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(937)	(15.965)	-	(16.902)
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(74.917)	(106.279)	-	(29.388)	(10.977)	(221.561)
Stanje na dan 31. decembra	99.508	197.727	67.622	247.839	348.885	961.581

39. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2016.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:	
- u dinarima	71.593
- u stranoj valuti	3.139
Obaveze prema dobavljačima:	
- u dinarima	182.145
- u stranoj valuti	498.105
Ostale obaveze:	
- u dinarima	563.428
- u devizama	863.897
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:	
- u dinarima	5.762
- u stranoj valuti	14.230
Razgraničeni ostali prihodi:	
- u dinarima	162.405
- u stranoj valuti	82.037
Razgraničeni ostali rashodi:	
- u dinarima	318.445
- u stranoj valuti	43.350
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	51.069
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	139.858
Stanje na dan 31. decembra	2.999.463

40. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Grupa je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima. Od ukupnog iznosa aktive za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose bruto 574.245 hiljada dinara (od čega se iznos od 36.507 hiljada dinara odnosi na utužena potraživanja), dok za potraživanja u iznosu 16.472.166 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Od ukupnog iznosa pasive za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 291.389 hiljade dinara, dok za obaveze u iznosu 26.759.003 hiljade dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Što se tiče vanbilansnih pozicija, neusaglašen iznos je 5.698.184 hiljade dinara, dok za iznos 95.059.155 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore.

41. KAPITAL

41.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2016.
Akcijski kapital	23.607.620
Emisiona premija	562.156
Neraspoređena dobit	6.882.290
Rezerve	33.807.839
Stanje na dan 31. decembra	64.859.905

41. KAPITAL (nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine osnovni tj. akcijski kapital Grupe iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Grupe su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara.

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti UniCredit grupacije u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100 % vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d. kao matičnog pravnog lica.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju.

41.2. Analiza ostalog ukupnog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Aktuarski gubici po osnovu definisanih primanja	(2.153)
Neto promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	<u>(834.514)</u>
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	<u>(836.667)</u>

42. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
U dinarima:	
Žiro račun (napomena 19)	8.734.298
Gotovina u blagajni (napomena 19)	<u>1.363.614</u>
	<u>10.097.912</u>
U stranoj valuti:	
Devizni računi (napomena 23)	5.651.441
Gotovina u blagajni (napomena 19)	1.024.061
Ostala novčana sredstva (napomena 19)	<u>43.692</u>
	<u>6.719.194</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>16.817.106</u>

43. POSLOVNE KOMBINACIJE

43.1. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Partner d.o.o, Beograd

Na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela potpisanog između Banke i Company Allegro Leasing Gesellschaft, Vienna i dobijene saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je u januaru 2016. godine, po ugovorenoj ceni od EUR 927.000 (112.644 hiljade dinara), kupila 100% učešće u kapitalu privrednog društva UniCredit Partner d.o.o, Beograd, čime je ono postalo zavisno pravno lice Banke.

Stečena sredstva i obaveze na dan

1. januar 2016.

u hiljadama dinara

Aktiva

Zalihe	91
Potraživanja po osnovu prodaje	2.191
Druga potraživanja	65
Kratkoročni finansijski plasmani	165.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	9.903
Aktivna vremenska razgraničenja	1.013
Ukupna aktiva	178.263

Pasiva

Kapital	
Osnovni kapital	2.002
Akumulirani dobitak	171.205
Dugoročna rezervisanja i obaveze	3.906
Kratkoročne obaveze	1.150
Ukupno pasiva	178.263

Naknada plaćena za sticanje	112.644
Neto imovina stečenog zavisnog društva	173.207
Efekat sticanja poslovnom kombinacijom	60.563

S obzirom da se radi o poslovnoj kombinaciji pravnih lica koja su pod zajedničkom kontrolom efekat sticanja je iskazan u okviru neraspoređene dobiti.

43.2. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Leasing d.o.o, Beograd

Na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela potpisanog između Banke i UniCredit Leasing S.p.A. i dobijene saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je u januaru 2016. godine, po ugovorenoj ceni od 122,57 dinara, kupila 100% učešće u kapitalu privrednog društva UniCredit Leasing d.o.o., Beograd, čime je ono postalo zavisno pravno lice Banke.

43. POSLOVNE KOMBINACIJE

43.2. Sticanje učešća u pravnom licu UniCredit Leasing d.o.o, Beograd (nastavak)

Stečena sredstva i obaveze na dan u hiljadama dinara	1. januar 2016.
Aktiva	
Gotovina	176.181
Finansijski plasmani bankama	480.527
Ostali finansijski plasmani I derivati	501.490
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	7.747.788
Preuzeti predmeti lizinga i zalihe	6.611
Nematerijalna ulaganja	5.260
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.339
Odložena poreska sredstva	906
Ostala sredstva	24.164
Ukupna aktiva	8.945.266
Pasiva	
Finansijske obaveze po osnovu sredstava pozajmljenih od banaka i drugih finansijskih institucija	8.179.837
Ostale finansijske obaveze i derivati	27.974
Rezervisanja	603
Tekuće poreske obaveze	13.293
Ostale obaveze	174.610
Ukupno obaveze	8.396.317
Kapital	
Udeli društva, akcijski kapital I emisiona premija	1.078.133
Gubitak	(529.184)
Ukupno kapital	548.949
Ukupno pasiva	8.945.266
Naknada plaćena za sticanje	-
Neto imovina stečenog zavisnog društva	548.949
Efekat sticanja poslovnom kombinacijom	548.949

S obzirom da se radi o poslovnoj kombinaciji pravnih lica koja su pod zajedničkom kontrolom efekat sticanja je iskazan u okviru neraspoređene dobiti.

44. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

44.1. Sudski sporovi

Protiv Grupe se na dan 31. decembra 2016. godine vodi 177 sudskih postupaka (uključujući i 4 radno pravna sudska postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 666.669 hiljade dinara, u koji iznos nisu uračunati radno pravni sporovi. U 8 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 165 postupaka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Grupe, Grupa je rezervisala 247.839 hiljada dinara (napomena 38). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Grupe po osnovu radno pravnih odnosa.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova verovatno biti pozitivan za Grupu, to jest da Grupa neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

Grupa vodi veći broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja.

44. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

44.2. Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga, tj. zakupa poslovnog prostora date su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Preuzete obaveze sa dospećem:	
- do 1 godine	409.236
- između 1 i 5 godina	1.588.241
- preko 5 godina	1.343.996
	<hr/>
Ukupno	3.341.473
	<hr/> <hr/>

44.3. Potencijalne obaveze Grupe prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2016.
Potencijalne obaveze	
Plative garancije	
- u dinarima	11.063.135
- u stranoj valuti	9.699.275
Činidbene garancije:	
- u dinarima	28.487.153
- u stranoj valuti	6.028.667
Akreditivi	
- u dinarima	27.718
- u stranoj valuti	4.208.584
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	19.006.574
Ostale preuzete neopozive obaveze	11.331.633
	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	89.852.739
	<hr/> <hr/>

44.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2016.
Preuzete obaveze	
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	1.322.601
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	986.087
Neiskorišćeni okvirni krediti	14.706.730
Pisma o namerama	1.991.156
Ostale preuzete neopozive obaveze	11.331.633
	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	30.338.207
	<hr/> <hr/>

44.5 Nepovučena sredstva po inostranim kreditnim linijama odobrenim Grupi na dan 31. decembra 2016. godine iznose 10.929.274 hiljade dinara.

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Grupa je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Grupe. U okviru redovnog poslovanja obavlja se izvestan broj transakcija sa povezanim pravnim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza iz transakcija sa povezanim licima na kraju godine data su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara

2016.

Bilans stanja

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

1.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	381.052
2.	UniCredit Bank AG, Munich	20.229
3.	UniCredit Bulbank, Sofia	23
4.	UniCredit S.p.A., Milano	14.407.879
5.	UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	331
6.	Zagrebačka banka d.d., Zagreb	4.220
7.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	7.469
8.	UniCredit Bank ZAO Moscow	6.943
9.	Bank Polska Kasa Opieki SA	2.692
		<hr/>
		14.830.838

Kredit i potraživanja od komitenata

1.	Izvršni Odbor Grupe	11.186
2.	UCTAM d.o.o., Beograd	104.719
		<hr/>
		115.905

Ostala sredstva

1.	UniCredit S.p.A. Milano	12.165
2.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	222.077
3.	UniCredit Bank AG, Munich	3.174
4.	Zagrebačka banka d.d., Zagreb	282
5.	UniCredit Bank BIH	6
6.	UniCredit Business Partner S.C.P.A., Milano	3.017
7.	UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	4
8.	UniCredit Bank ZAO Moscow	6
9.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	2.696
10.	UniCredit Rent d.o.o., Beograd	101
11.	UCTAM d.o.o., Beograd	1
12.	UNICREDIT S.p.A. Zweigniederlassung Wien	30
		<hr/>
		243.559

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U hiljadama dinara

2016.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

1.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	21.523.116
2.	UniCredit Bank a.d., Banja Luka	252.008
3.	Zagrebačka banka d.d., Zagreb	39.985
4.	UniCredit Bank AG, London	12
5.	UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	6.933
6.	UniCredit Bank AG, Munich	2.928
7.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	1.500
8.	UniCredit Bulbank, Sofia	2
9.	UniCredit S.p.A., Milano	29.267.389
10.	UniCredit Bank Czech Republic	2.420
11.	UniCredit Bank ZAO Moscow	193
12.	Bank Polska Kasa Opieki SA	111
		<u>51.096.597</u>

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

1.	Izvršni Odbor Grupe	21.122
2.	UniCredit Rent d.o.o., Beograd	13.528
3.	BA CA Leasing Deutschland GmbH, Germany	4.621
4.	Ambassador Parc Dedinje d.o.o., Beograd	414.801
5.	UNICREDIT CAIB AG, Vienna	65
6.	UCTAM d.o.o., Beograd	43.613
		<u>497.750</u>

Subordinirane obaveze

1.	UniCredit Bank Austria AG, Vienna	3.082.125
		<u>3.082.125</u>

Ostale obaveze

1.	UniCredit Bank AG, Munich	3.387
2.	UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	190
3.	UniCredit S.p.A., Milano	223.703
4.	UniCredit Rent d.o.o., Beograd	201
5.	UBIS G.m.b.H, Vienna	291.324
6.	UniCredit Business Integrated Solutions S.C.P.A, Czech Republic	2.682
		<u>521.487</u>

Neto obaveze na dan 31. decembar

40.007.657

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Naredna tabela prikazuje ukupne prihode i rashode iz odnosa sa povezanim licima:

U hiljadama dinara	2016.
Bilans uspeha	
Prihodi od kamata	8.671
Rashodi kamata	(1.100.120)
Prihodi od naknada i drugi prihodi	139.663
Rashodi od naknada i drugi rashodi	(511.910)
Neto rashodi na dan 31. decembra	(1.463.696)

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora u 2016. godini iznose 21.877 hiljada dinara.

46. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije bilo značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 24. februar 2017. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Čila Ihas
Predsednica Izvršnog odbora

Alen Dobrić
Član Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Miloš Belić
Direktor Direkcije za finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo